

საერთო გაზეთი

№14 (367) • 20 აპრილი, 2016 წ. • გაეშვა ოთხშაბათს • WWW.SAERTOGAZETI.GE • ღირსი 1.20 ლ.

დავით ბაღრაძე:

ვიღაც-ვიღაცები საქმეს ისე წარმოაჩენენ, თითქოს 2012 წელს ბიძინა ივანიშვილს აყვავებული შვეიცარია ჩააბარეს, იმან კიდევ გაღარიბებული საქართველო დააბრუნა უკან...

მეუფა ილარიონ სამხარაძის გოლგოთა

მეუფა ილარიონ სამხარაძე, როგელსაც ღვთს „რუსთავი-2“ ამასხარავენს, პატრიარქ დავით V-ის ანდერძის თანახმად, პატრიარქად უნდა ეკურთხებიან

რას ვერდა „საერთო გაზეთი“ მეუფა ილარიონის შესახებ 5 წლის წინათ?

თამარ სანიკიძეს ღადო ჭანჭურია შეცვლის?

საქართველოს საზღვრების ბნელი, ანუ კრიმინალური სვრელები

თამარ თორაძე: ამისთვის ვმოსხლოვ, ამისთვის გავქელი ამდენი ხანი - მიწა მთელ საქართველოს გავაგებინო, ვინ არიან ის ჯალათები, რომლებმაც 23 წლის წინათ ხუთი ქვა და ღად-გაგა მომიქლეს

გაბრიელა, დანაწიანი „სა“ №13

ვერელი თორაძეების ტრაგედია

ვილას-ვილასეები საქმეს ისე წარმოაჩინენ, თითქოს 2012 წელს ბიძინა ივანიშვილს აყვავებული შვიცხარია ჩააბარეს, იმან კიღვი გაღარიბებული საქართველო დააბრუნა უკან...

მე, „ენ-დი-აი“ უკვე გამოვიკვლიე და გეტყვით, რომ უფრო გამოკვლევებული ორბანიზაცია ჯერ არ მინახავს.

„საერთო გაზეთის“ სტუმარია პოეტი დანიო მარკაბე:

– ბატონო დანიო, ახლანდელ პრემიერმა კვირიკაშვილმა პრესკონფერენცია გამართა. როგორ შეაფასებთ მის გამოსვლას?

– საკმაოდ კარგი შთაბეჭდილება დატოვა. იგი, ქვეყნის პრობლემატიკაში აშკარად, ღრმად ჩახედული, რასაც სათანადო ცოდნა და მომზადება სჭირდება, რაც მას არ აკლია. ზოგადად, პრობლემა, ქართულ საზოგადოებაშია, რაც ძალიან

ნი არიან. რა უფვეს შევიცარიას, რომელიც ხელისუფლებას გადააბარეს, სად გაქრა?! შევიცარიაში, ალბათ, იგულისხმება: ქუჩებში მოკლული ხალხი, ტელე-კამერებით დაწიკვებული, გაუპატიურებული პატიმრები, თავდაფირა მღვარი ეკონომიკა, შიში, დაუცველი მოქალაქე, წაგებული ომი, დაკარგული მიწა-წყალი, ახალი ლტოლვილები და საგიჟეთის ეპიცენტრში მყოფი ქვეყანა. აი, ეს არის მათი ალქმით შევიცარია, რომელიც 2012 წელს

სათანადოდ წარმოჩენა ვერ ხდება, ვინაიდან პოლიტიკური ორგანიზაცია „ქართული ოცნების“ შემადგენლობის თვალსაწიერი, ჩემი აზრით, საზოგადოებაზე ფოკუსირებული არ არის – უფრო წმინდად ერთმანეთს ხედავენ და არ ეძებენ იმ ხალხს, რომლებიც ზეალინდელი დღისთვის საქვეყნო საქმეში გამოადგებათ. მათ, უფრო კარგი სათვალე უნდა მოიგონ და მაშინ ამ ხალხსაც დაინახვენ. საქართველოში ბევრად მეტი ადამიანური რესურსი არსებობს, ვიდრე „ქართული ოცნება“ ხედავს. იმედია, თვალსაწიერს გაიფართოვებენ, ეს მათი მოვალეობაა.

– კოალიცია „ქართული ოცნება“ ნაცვლად იმისა რომ გაძლიერებულიყო, ნაწილ-ნაწილ დაიშალა.

– როგორც აღვნიშნე, „ქართული ოცნება“ ადამიანური რესურსით უნდა გაძლიერდეს, რაც საქართველოში ნამდვილად არის, უბრალოდ, ვალდებულნი არიან თვალსაწიერი გაიფართოვონ, გაიკეთონ სათვალე და ეძებონ იქ, სადაც უნდა ეძებონ. მართო ერთმანეთის ყურებით, ეს ხალხი, არ გამოჩნდება. მრჩება შთაბეჭდილება, რომ ისე არ ეძებენ, როგორც საჭიროა. ამას, თავის მიზეზი აქვს: ოპოზიცია ხელმოცარულია და როცა გამარჯვება გარანტირებული გაქვს, თავს ნაკლებად იწუხებ. ეს ძალიან არ მომწონს. არც ის მომწონს, რომ ოპოზიცია კვალიფიციურ ოპონირებას ვერ უწევს, უფრო სწორად, საერთოდ არ არსებობს. როგორი კვლევებიც არ უნდა დადოს „ენ-დი-აი“, წამებაში მხილებული პოლიტიკური ორგანიზაცია, ოპოზიციად ვერ განიხილება.

– რაც შეეხება „ენ-დი-აის“ კვლევებს, შედეგები ყოველგვარ ლოგიკას სცილდება. როდემდე უნდა გაასულელონ ასე ქართველი ხალხი?

– როგორც ვიცი „ენ-დი-აის“ მიერ გამოკითხულ ქართველს ეძებენ და ვერ პოულობენ იმიტომ, რომ ეს ორგანიზაცია თავისი ცდომილებებით, საქართველოში, ათასგზის თავმოჭრილი, თავმოხერხილია, ჩვენთან, სწორი პროგნოზი, არასდროს გაუკეთებია. დღევანდელი კვლევები ერთადერთ რამეს ემსახურება – საქართველოში აშშ-ს დისკრედიტაციას, ამას, სხვა, არაფერი შედეგი მოყვება. მუდმივი ტყუილების გამო, ამ ორგანიზაციას, საქართველოში ავტორიტეტი არ გააჩნია. მოსახლეობამ იცის, რომ ნაგარო სიცრუის სიმბოლო იყო, ახლაც, იგივე გრძელდება. შედეგი ის იქნება,

რომ იმ წილის დისკრედიტაციას მოახდენენ, საიდანაც თავად არიან, რაც ძალიან არ მინდა. იმიტომ, რომ საქართველოს მოსახლეობას „ნაც-მოდრობამ“ და „ენ-დი-აის“ აქაურმა წარმომადგენლობამ აშშ ვერ შეაბუღა, თუმცა, ამას მუხლჩაუხრელად მუშაობენ. რაც შეეხება დავით ბაქრაძეს, რომელიც, დადებით კონტექსტში, პირველ ადგილზე, ცოტა იმედი გამიცრუვდა. უფრო მინაშვილის დასახელებას ველოდი. ამ ორს შორის რომელი უფრო წინ არის, არ ვიცი, ერთი მეორეს სჯობნიან, მიჭირს გამოვკვეთო რომელია პირველი და რომელი მეორე. მინაშვილს მეტი სიბრძნე, მჭკვრეტელობა აქვს და მეგონა პირველ პოზიციებს არ დათმობდა, მაგრამ ეტყობა, ბაქრაძემ მჩქეფარე სულისკვეთების ქარიზმატულად იმოქმედა. ყოჩაღ, „ენ-დი-აის“, მას ვინ შეედავება, მისი შეუცდომლობის რწმენა ვეგულას გვაქვს.

– ინტერვიუს ჩაწერამდე ახსენეთ, „ენ-დი-აი“ რამდენი წელია გვიკვლევს და ჩვენც ხომ უნდა გამოვიკვლიოთ?

– მე, „ენ-დი-აი“ უკვე გამოვიკვლიე და გეტყვით, რომ უფრო გამოკვლევებული ორგანიზაცია ჯერ არ მინახავს. ასეთი გამოკვლევება, რაც „ენ-დი-აის“ აქაურ წარმომადგენლობას სჭირს, დედამიწის ზურგზე, არსად მინახავს. სად აღარ ვიკვლიე და ბოლოს გამოვიკვლიე, რომ იგი, გამოკვლევებულთა შორის პირველ ადგილზეა, მსოფლიო ჩემპიონია. მისი აქაური წარმომადგენლობა, ვგულისხმობ, საქართველოს ფილიალს, აბსოლუტურად, ამოვარდნი-

თვალშისაცემია. გეტყვით, რას ვგულისხმობ: პალივ ჯიბრანს რომლის ნაწარმოები „იესო – ძე კაცისა“ იუნესკომ საუკუნის ნაწარმოებად გამოაცხადა, ეკუთვნის სიტყვები: ადამიანი, პირველყოფისა, უნდა ფიქრობდეს რა მისცა თავის სამშობლოს და არა პირიქით – მას სამშობლომ რა მისცა. ქართულ საზოგადოებაში ამის საწინააღმდეგო განწყობა – სულ იმაზე ფიქრობენ სამშობლომ რა მისცა მათ, მისგან ელიან ამქვეყნიურ სიკეთებს და ნაკლებად ფიქრობენ, თავად რა მისცეს სამშობლოს. იქ აპირებენ მომკას, სადაც არ დაუთესიათ, ანუ, იქ აპირებენ დიდი სამკალის გამართვას, სადაც მარცვალთ არ ჩაუვლიათ. იცით, რა მითხვენებს უყვანებენ ხელისუფლებას? – თითქოს, 2012 წელს შევიცარია ჩააბარეს და მათ, ხელისუფლებამ, საქართველო დაუბრუნა, რაზეც აღშფოთებულ-

ივანიშვილს გადააბარეს და აღშფოთებულნი არიან, რომ საქართველოში აღმოჩნდნენ. გესმით, შევიცარიის მოქალაქეები უცხებ, საქართველოში აღმოჩნდნენ. განსაკუთრებულად აღშფოთებულნი არიან ამის ორგანიზატორები და იდეოლოგები. მათ მიერ შექმნილი შევიცარია საქართველოდ გადაიქცა. ხელისუფლებას ისე ემართლებიან თითქოს, მართლაც შევიცარია ჩააბარეს და საქართველო დაუბრუნდათ. დღეს, საქართველოში ყველაზე მასშტაბური პრობლემა სწორედ ეს არის. თუმცა, დამოუკიდებლობის გზაზე პირველად ხდება, რომ საგიჟეთის ეპიცენტრში არ ვართ. გარშემო ცეცხლის კერებია და ხელისუფლებას ეყო შეგნება და სიბრძნე, რომ ამ კერებმა საქართველოში ვერ გადმოინაცვლა. ზოგს სირიის გადმოტანა უნდოდა, მაგრამ საბედნიეროდ, ვერ შეძლო. სხვაც, ბევრი პოზიტივი არის, რომლის

„საერთო გაზეთი“
მთავარი რედაქტორი: ვახტანგ ხარჩილავა
გამომცემელი: შპს საგამომცემლო ცენტრი „საერთო სიბჭვა“
მის: თბილისი, აბაშაძის ქ. 164;
ტელ.: 2 14 40 19; 2 34 28 97;
E-mail: saertogazeti@yahoo.com
რეგისტ. № 202375349; უკ (სბ) 070.23 (479.22) ს-158

გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი ჰრისის ჰრინცივით. შესაძლოა, ავტორის პოზიციას არ ეთანხმებოდნენ რედაქციის აზრს. ინფორმაციის სიზუსტეა პასუხისმგებელია ავტორი. გასაჩივრება შესაძლებელია მასალის გამოკვეთიდან ერთი ჰრისის ვალდებით. შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.
იზიარება შპს „საგამომცემლო ცენტრი“ თბილისი, აბაშაძის ქ. 39 ☑ 38 608600 ადგილობრივი საჩუქარი მასალები.

ლია ყველა კონტექსტიდან როგორც ოდიოზური, მარგინალური, სამარცხენო დაწესებულება. სხვაგან როგორ და რანაირად მუშაობენ, არ ვიცი. ჩვენთან, „ენ-დი-აი“ კვლევას თარხნიშვილის დაფუძნებულ ორგანიზაციას უკვეთავენ. ხომ ვერ მეტყვი, თარხნიშვილი სადაა? „ნაციონალური პარტიის“ რიგებში ხომ? რაზე ვმსჯელობთ. გაოცებას იწვევს ის, რომ „ენ-დი-აი“ სულ „ნაციონალიზმის“ შტაბში დადის და იქ ექვს ვის შეუკვეთოს გამოკითხვა. რაც ვისაუბრე იმ ხალხს ეხება, ვინც ამ კვლევას ანხორციელებს და არა ორგანიზაციას. თუცა, „ენ-დი-აი-მაც“ ვერ ისწავლა, ვის და როგორ შეუკვეთოს, თავისუფალ ხალხს ვერ პოულობს, არამედ პოულობს თარხნიშვილს, რომელიც ნაციონალიზმის შტაბში ზის.

– დათო, „რესპუბლიკელები“ არჩევნებში მონაწილეობას დამოუკიდებლად მიიღებენ, თუცა, კოალიციაში ისევ რჩებიან და საკანძო თანამდებობებსაც ინარჩუნებენ. მათ ქართველი ვრი არ ენდობა, მათი გამონათქვამები, ხშირ შემთხვევაში, ანტიეროვნულია. ამ ფონზე, დესტაბილიზაციის საფრთხეს ხომ არ ხედავთ?

– საქართველოში დესტაბილიზაციის საფრთხე არ არსებობს. მოსახლეობამ უარი უთხრა ცულ სიზმარს – 9-წლიან მმართველობას, კომპარს. მორჩა, „ენ-დი-აი“ რაც არ უნდა წეროს, მთავარი მოსახლეობის განწყობაა, რომელიც სტაბილურობას და სიბრძნეს მხარს უჭერს. დანარჩენი მესამე ხარისხიანია. ყველას წარმატებებს ვუსურვებ, გარდა ჯალათებისა.

– სხვათა შორის, „ენ-დი-აის“ კვლევების მერე ბურჟუაზიის ფონდმა ჩაატარა კვლევა და მათი მონაცემებით პირველ ადგილზე „ნაციონალიზმი“.

– ალბათ, ბურჟუაზიის ფონდის წარმომადგენლები „ნაციონალიზმის“ შტაბში მივიდნენ და კვლევა ადგილ-

ზე ჩაატარეს.

– დღითიდღე იძაბება ვითარება უნივერსიტეტშიც. პროცესი, აშკარად, პოლიტიკურად მართულია. „ნაციონალიზმის“ სახელით არეულობის მოწოდება ხომ არ იგეგმება?

– უნივერსიტეტში დიდი გათავისუფლება უნდა მოხდეს. აკადემიური თავისუფლების ნაცვლად, იქ, პოლიტიკური შეზღუდულობაა. რაც კი „ნაციონალიზმის“ პერიოდში უნივერსიტეტში საბჭო შექმნილა, ყველა პოლიტიკალიზაციით არის შედგენილი. ასევე, ბორდების შემთხვევაშიც. დვალს ძალიან საინტერესო კონცეფცია გააჩნია. იგი, როგორც მეცნიერი საერთაშორისო ყურადღების ცენტრშია. მას გამოკვეთილი აქვს ტენდენციები თუ რა ნიშნით უნდა გატარდეს რეფორმა უმაღლეს სასწავლებლებში. ეს არის ხარისხი, კვალიფიკაცია, გარეშე რეფორმების პრინციპი და აკადემიური თავისუფლება. ეს საბჭოები უნდა დაიშალოს და თავისუფალი არჩევნები ჩატარდეს, სადაც უზარმაზარი მნიშვნელობა კვალიფიკაციას მიენიჭება. კარგად გვანსოვს, „ნაციონალიზმის“ დროს სტუდენტური თვითმმართველობების თავმჯდომარეებს პირდაპირ გუბერნატორებად ნიშნავდნენ, სტუდენტების ნაწილი ზონდერებად აქციეს. ეს რეალობა დაგვიტოვეს. უნივერსიტეტი პოლიტიკური შეზღუდულობისგან უნდა გათავისუფლდეს და სამეცნიერო პროცესისა და სწავლების კერად დაბრუნდეს, რა იდეაც, თავის დროზე, უნივერსიტეტის დამფუძნებელმა მამებმა ჩადეს. წარჩინებული სტუდენტი ვიყავი, ისე ჩავაბარე და დავამთავრე, ხუთი წლის მანძილზე, ერთხელ არ გაუვლევია აზრს თან მესწავლა და თან მეძარბა. რაც შეეხება „ნაციონალიზმის“ სახელით არეულობის მოწოდებას, მათ გამარჯვებისა და წარმატების არანაირი რესურსი არ აქვთ. ეს ხალხი, როგორც პოლიტიკური ორგანიზაცია, დასრულდა. მათგან ზოგი წამების იდეოლოგი

ყო, ზოგი შემსრულებელი, ზოგიც მხარდამჭერი, ზოგი თვლიდა, რომ წამება ერის განვითარებისთვის იყო აუცილებელი. ამიტომ, ხან ვითომ, ჯაჭვს აკეთებენ და ხან რას, მაგრამ წარმატებული პოლიტიკური პარტიები სამოქალაქო პანაშვილებს უფრო ჰგავს, რაზეც უკვე აღარაფერს ვთქვით. ახლა, რა დარჩენია? იქნებ, როგორმე რამე არიონ იმიტომ, რომ სხვაგვარად არჩევნებში გამარჯვების შანსი არ აქვთ. „ქართულ ოცნებას“ ნუ ევჯობებოდა. მათ სხვა პარტიებზე გასწრების შანსიც არ აქვთ. „ნაციონალიზმის“ ოცნების კონკურენტები არ არიან. მათი რეალური კონკურენტი ახალი მოძრაობა „გირჩა“ არის. კარგი იქნება თუ რეალური ოპოზიცია ჩამოყალიბდება. სხვა გაერთიანებები, რომლებიც ალბათ, სამომავლოდ შედგება, „ნაციონალიზმის“ ბეგრად გაუსწრებენ.

– ამ პროცესებში, რაზეც უნდა ვისაუბრობო, მთავარი როლი მას-მედიასაც აქვს. როგორ აფასებთ, გოველივს?

– დიდი ხანია ყურნაღიწებთან ვურთიერთობ. მათი დიდი ნაწილი ინტერვიუს ჩასაწერად მოდის და ვიდრე სახლამდე ან შეხვედრის ადგილამდე მოვა, გზაშიც არ კითხულობს ვისთან, რატომ, რა ფაქტთან დაკავშირებით მოდის, არ იცის და არც აინტერესებს. ხომ შეიძლება გზაში მინც იკითხო ვისთან მიდიხარ და რა თემაზე – თქვენ, მგონი სადღაც აგირჩიეს, სად აგირჩიეს, რატომ, თქვენ, ლექსებს წერთ თუ რას შეეხება, ცეკვათ? – აი, ასეთ შეკითხვებს მამლევენ. მედია ჩვენს ყოფას ირეკლავს. საზოგადოებას, მიუხედავად ბევრი ღირსებისა, თვალსაჩინო ნაკლოვანებებიც აქვს. თუნდაც, ავიღოთ პირადი ცხოვრების ამსახველი კადრების გაგრძელება. ვინც ავრცელებს, მან იცის, რომ ბევრი მსურველი ეყოლება. გული დამწყდა, ხალხმა ეს კადრები რომ ნახა. ძალიან გამიხარდებოდა თუ საერთოდ არავინ ნახავდა და ის ხალხი ვინც ეს კადრები გაავრცელა, იმედგაცრუებული დარჩებოდა. მათ იცინა, რომ მოსახლეობას სკანდალი აინტერესებს. უმბერტო ეკო ამბობს: მე ვწერ არა იმას რაც ხალხს უნდა, არამედ იმას, რაც მინდა რომ ხალხს უნდოდესო. ფუნალისტიკაში ინტელექტუალების ცენზა ნამდვილად არ არის. მედია ხელისუფლებისგან კი გაათავისუფლეთ, მაგრამ შიდაპოტიციზმისგან ვერა. მათ საკუთარი არჩევანი გააკეთეს – ემონონ რომელიმე პარტიას და ისე იმ მონობაში არიან. მათთვის მონობა სასიამოვნოა. ეს ჯობის მედია. რაც შეეხება ტელე-მედიას, აქ უფრო საინტე-

რესო მოვლენასთან გვაქვს საქმე: შემინვევა კორიდას ტენდენციები, ჯერ პიკადორები გამოდიან, მერე გამოდის წამყვანი ტორადორი და ხარს, ამ შემთხვევაში, ქართველ მაყურებელს წითელ ნაჭერს უფრიალებს და ქართულ საზოგადოებას შუბით განგმირავს. ეს არის ქართული ტელე-მედიის ზოგადი სახე. რაც მთავარია, უნდა იყოს დიდ „სვეცაკობა“, რომ ვინმეს ჩამორჩენილი არ ვეგონოთ. ის ვინმე ვინ არის, ჯერ არ ვიცით, გვიფურებს, წონის რა დონის სვეცაკობის საფეხურზე ვართ. ეს უხილავი ტიპი ყველა ქართულ ტელე-მედიაში არსებობს. მას ჩამორჩენილი რომ არ ვეგონოთ, ჩვენი „სვეცაკობა“ ყოველდღიურად უნდა ვუმტკიცოთ.

– ეს ეტყობა ჩვენი განსაკუთრებული ევროპელობის დამადასტურებელია. ხშირად, გვეუბნებიან ევროპულ ფაიდაზე გადავდიეთ, მაგრამ იქ, მსგავსი არაფერი ხდება.

– პოლიტიკონიუნქტურა და

მოსახლეობის განწყობა ძალიან თვალსაჩინო ცდომილებაშია. პარიზში, ერთსქესიანთა ქორწინება მილიონობით ადამიანმა გააპროტესტა. ევროპასთან ურთიერთობის კუთხით ძალიან მნიშვნელოვანია რუსეთის პატრიარქისა და რომის პაპის შეხვედრა. ფიქრობ, აქ, ჩვენი განწყობა უნდა გამოიკვეთოს. ეს რომისა და კონსტანტინეპოლის დიპლომატიის ადვოკატის მცდელობა არის. აქ, უნდა გამოიკვეთოს ჩვენი განწყობილებების, ტენდენციების ქართული ნიშა. რუსეთი არაა ბიზანტიის ერთადერთი მემკვიდრე. შეხედეთ ჯერის მონასტერს და დაინახავთ ვინ ემეკვიდრა ბიზანტიას. ამდენად, საქართველოს როგორც ბიზანტიური კულტურის ერთ-ერთ ძალიან მნიშვნელოვან მემკვიდრეს, ამ ნიშაში თავისი სიტყვის თქმა შეუძლია. საქართველო ბიზანტიური კულტურის ერთ-ერთ მშენებელი იყო და არა მოწმე. ამიტომ, რომთან, ევროპასთან დიპლომატიის ძალიან საინტერესო იქნება. საქართველოს მოსახლეობაში უცნაური ტენდენცია შემინვევა: ერთი თვლიან, რომ ევროპა ერთსქესიანთა ქორწინება არის და მას უფრო ღრმად ვეღარ ხედავენ, მეორეინიც ამასვე ხედავენ, ოღონდ, ამით აღფრთოვანებულნი არიან. ერთ მათგანში ერთსქესიანი ქორწინება პროტესტს იწვევს, მეორეში – აღფრთოვანებას. ევროპა არცერთი მხრიდან არ ჩანს. ანუ, ერთს ევროპა მხოლოდ ერთსქესიანი ქორწინება ჰგონია, მეორე პროტესტით არის განწყობილი იმიტომ, რომ მასაც ერთსქესიანი ქორწინების იქეთ ევროპა არ დაუნახავს. ერთი ლიბერალური ფრთის წარმომადგენლები გახლა-

ვან, მეორეინი – მართლმადიდებლური. ესენი, თვისობრივად, ერთიან-იგივე ხალხია, ევროპას ვერცერთი ვერ ხედავს. აქვე, ერთსაც ვიტყვი: არსებობს ხალხი, რომელსაც ევროპელზე კიდევ უფრო ევროპელობა უნდა. ეს უნდა დამტკიცონ, რათა ვინმეს ჩამორჩენილი არ ეგონოთ. ამიტომ, ახლა, ქართველები შეიძლება შევიდნენ უსქესო ქორწინების ინიციატივით. ზოგიერთ ხელოვანს რომ ეუფურებ, ისეა გამიჯნურებული საკუთარ თავზე, რომ გამორიცხული არ არის საკუთარ თავზე იქორწინოს. მალე, თვითდამტკიცებზე გადავლენ, რათა ვინმეს ჩამორჩენილი არ ეგონოთ. საქართველოს „პროგრესული“ ნაწილი ამ ინიციატივით შევა და ძალიან ევროპა გავხდებით. ეს იქნება ნოუ-პაუ, „პროგრესულობის“ მწვერვალი და ჩვენი განსაკუთრებული ევროპელობის დამადასტურებელი. მედია სწორედ ამ საზოგადოებრივი ტენდენციების ანარეკლია.

– ბატონო დათო, ინტერნეტ-სივრცეში გაავრცელდა ინფორმაცია, რომ თქვენ პოეზიის მსოფლიო აკადემიის წევრად აგირჩიეს...

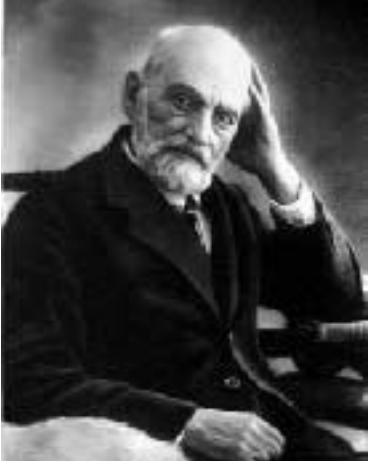
– დიას, ეს სიმართლეა. ამ აკადემიის წევრი ცოტა ხნის წინ გაეხდი, საქართველოში, ეს ინფორმაცია, გვიან შემოვიდა. პოეზიის მსოფლიო აკადემიის პრეზიდენტმა ნადირ აზიზმა აკადემიის წევრობის რწმუნების სიგელი საკუთარი ხელით გადმოცა. ამ ისტორიიდან ერთ სასიამოვნო ფრაგმენტს გავიხსენებ: ნადირ აზიზმა ერთ-ერთ საერთაშორისო კონფერენციაზე შესავალი სიტყვის თქმისას პარტურში მეჯდომს მომმართა, თუ რა იგულისხმა ეს, მარტო მე გავიგე. „ჯაკობ პორტიში“ ნახევრად იუმორით შექმნილი სტრიქონები მაქვს: www.patriot-paticum@yahoo.com ამის მომდევნო თავში კი მიწერია www.gayliberta-progress@yahoo.com, რასაც შევკამების სახით მოსდევს – არც ერთი იყო პატრიოტი და არც მეორე ლიბერალი, ორივე ბედკრული საქართველოს შვილები იყვნენ. ნადირ აზიზმა კი ასე მომმართა – www.golobebi.pariზში რწმუნების სიგელის გადმოსაცემად yahoo.com. ასე გავწევრდანიდ აკადემიაში, რაც დიდი პატივია. აქვე, გეტყვით რომ ჩემი წიგნი „ქო“ რომში, დონ ლუიჯი დილივეროს სახელობის ლიტერატურულ საერთაშორისო კონკურსზე ფიურის სპეციალური პრიზით დაჯილდოვდა. 30 აპრილს წმინდა სალვატორეს ტაძარში ცერემონია გაიმართება.

– გილოცავთ და წარმატებებს გისურვებთ.

თამარ შველიძე
555 23 28 24

„თუ ნაციონალების გეგმა ბოლომდე შესრულდა, თსუ-ს მომავალი რექტორი აუცილებლად მათი მხარდამჭერი ადამიანი იქნება, პროფესურასაც ამ ნიშნით შეარჩევენ. პოლიტიკურად არასაიმედო ადამიანებს კი მეორედ ჩარეცხავენ“

საქართველოს ორ წამყვან უნივერსიტეტში განვითარებული მოვლენები, რომლებმაც ერთი რექტორი უკვე გადაიყვალა, სრულიად სამართლიანად შეფასდა, როგორც საუნივერსიტეტო კრიზისი. ვლადიმერ პაპავას თანამდებობიდან წასვლის შემდეგ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიურმა საბჭომ რექტორის მოვალეობის შემსრულებლის არჩევნები გამოაცხადა. თსუ კანცელარიაში განცხადება შეიღმა კანდიდატმა შეიტანა: მერაბ ვლიაშვილმა (თსუ პროფესორი, რექტორის მოადგილე), ინესა მერაბიშვილმა (თსუ პროფესორი), ცირა ბარამიძემ (თსუ პროფესორი), ლევან გორდენიანმა (თსუ პროფესორი), დარეჯან თვალთვაძემ (თსუ პროფესორი, რექტორის მოადგილე), ალექსანდრე ჩხიტაურმა (სამართლის დოქტორი, თსუ რექტორის თანაშემწე სამართლებრივ საკითხებში) და გიორგი ანდრიაძემ (თეოლოგიის დოქტორი, საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე). თსუ საარჩევნო კომისიამ რეგისტრაციაზე უარი სამ კანდიდატს უთხრა. შესაბამისად, არჩევნებში მონაწილეობას ოთხი კანდიდატი მიიღებს: გიორგი ანდრიაძე, ცირა ბარამიძე, ლევან გორდენიანი და დარეჯან თვალთვაძე. სასწავლებელში მიმდინარე ბოლოდროინდელ პროცესებზე და ამის მოსალოდნელ შედეგებზე „საერთო გაზეთს“ უნივერსიტეტის პროფესორი ესაუბრა, რომელმაც გარკვეული მოსაზრებების გამო, ინკოგნიტოდ დარჩენა ისურვა. მეცნიერის თქმით, სასწავლებელში პოლიტიკურად მართული პროცესები მიმდინარეობს და ასეთ პირობებში არათუ პაპავა, ივანე ჯავახიშვილიც ვერაფერს შეცვლიდა.

პრობლემა, რომელიც უნივერსიტეტს დღეს დაუდგა, სათავეს როინ მეტრეველის წასვლის დღიდან იღებს. ყველა სთვის ცნობილია, რომ ხელისუფლებაში ნაციონალური მოძრაობის მოსვლის შემდეგ, უნივერსიტეტი პოლიტიკური მანქანის შემადგენელ ნაწილად იქცა. იმას, რაც 2012 წელს მოხდა, კოსმეტიკურ ცვლილებას ვუწოდებდი, რადგან გადაწყვეტილების მიმღებ პოზიციებზე ისევ ძველი, ნაციონალური კადრები დარჩნენ. რეალურად, უნივერსიტეტი დღემდე ნაციონალური მოძრაობის ხელშია, რადგან აკადემიური და წარმომადგენლობითი საბჭოები მაგათია, ყველა დეპარტამენტი მაგათია და ადმინისტრირების ნაწილშიც ეგენი არიან. ასეთ პირობებში, როცა რექტორს არავითარი უფლებები არა აქვს,

ლადო პაპავა კი არა, თვით ივანე ჯავახიშვილიც ვერაფერს შეცვლიდა. ამჟამად ნაციონალების მთავარი საზრუნავია, რომ უნივერსიტეტის ბიუჯეტთან წვდომა არ დაკარგონ. ამიტომ ცდილობდნენ, რომ კანცლერად დაესვათ ადამიანი, რომელიც უნივერსიტეტის ფინანსებს ნაციონალური მოძრაობის ინტერესებისკენ მიმართავდა. იგივეს უკავშირდება სტუდენტური თვითმმართველობის აქტიურობაც. კანონის თანახმად, სტუდენტური აქტივობისთვის ორგანიზებისთვის თვითმმართველობას ბიუჯეტის 22% გამოეყოფა. თუ გაითვალისწინებთ, რომ უნივერსიტეტის ბიუჯეტი 80 მილიონამდეა, 22% სოლიდური თანხა გამოდის. ამასთან, არაფერს აკონტროლებს რამდენად მიზნობრივად იხარჯება ეს თანხები. წარმოიდგინეთ, სწავლის ფული რომ გადაიხადონ, შშობლების უმეტესობა საზღვარგარეთ მუშაობს, ქარში, ყინვაში და თოვლში ბაზრობაზე დგას, მძიმე ფიზიკურ სამუშაოს ასრულებს და მათი გადახდილი ფულით ვიღაცები ერთობიან. დიახ, მორალური თვალსაზრისით, უნივერსიტეტში ძალიან მძიმე ვითარებაა, მაგრამ ეს არც დღეს შექმნილა და არც გუშინ. მაშინ, რაღა დღეს ატყდა ეს ამბავი და არა ვთქვათ, გუშინ ან გუშინწინ? იმიტომ, რომ ნაციონალების ინტერესებშია, წინასწარჩვენო პერიოდში ყველა სფეროში ქოსი და არეულობა იყოს. მომიტევონ ჩვენმა სტუდენტებმა, მაგრამ მაშინ რატომ არ ამოუღიათ ხმა, როცა სააკაშვილის რეფორმებით უნივერსიტეტიდან გაძევებული ადამიანებიდან ზოგი უნივერსიტეტის კიბეებზე კვდებოდა და ზოგი დღემდე ფსიქიატრიულში მკურნალობს? მაშინ რატომ არ აპროტესტებდნენ და იფიცებოდნენ? მიზეზი არ ჰქონდათ?

მეცნიერი შექმნილ ვითარებაში პასუხისმგებლობას განათლების სამინისტროსაც აკისრებს და ამბობს, რომ სამინისტროს გაუაზრებელი პოლიტიკის გასამართლებლად, უნივერსიტეტის ავტონომიურობაზე საუბარი არაა დამაჯერებელია, რადგან რეალური ავტონომია უპირველესად საკუთარი ქონების განკარგვის უფლებას გულისხმობს. განათლების ამერიკის საელჩოდან მართვამ იქამდე მიგვიყვანა, რომ ახალგაზრდა მეცნიერები თავის გადასარჩენად ქვეყნიდან გარბიან. ასე თუ გაგრძელდა, ამ ქვეყანაში აღარც ინტელექტუალი დარჩება და არც მუშა – ამბობს მეცნიერი.

რამდენიც არ უნდა ვილაპარაკოთ, განათლებისა და მეცნიერების პოლიტიკას მანაც სამინისტრო ქმნის. განათლების სამინისტროს გაუაზრებელი

პოლიტიკის გასამართლებლად, უნივერსიტეტის ავტონომიურობაზე საუბარი არაა დამაჯერებელია. ავტონომია არ არსებობს და არც იარსებებს, სანამ უნივერსიტეტს თავისი ქონება არ დაუბრუნდება. სტუდენტებისა და უბინაო პროფესორ-მასწავლებლებისთვის ამენებული საერთო საცხოვრებელი ამჟამად ეკონომიკის სამინისტროს ბალანსზეა და პაპავას არა ერთგვის თხოვნის მიუხედავად, არაფერს აბრუნებს. სახელმწიფოს არა აქვს განათლებისა და მეცნიერების მიმართულებით ჩამოყალიბებული პოლიტიკა, რაც მეცნიერების 500 ლარიან ხელფასსაც ეტყობა. მეცნიერებაში დღეს თაობების როტაცია არ ხდება, იმიტომ, რომ ინტელექტუალური რესურსი თავის გადასარჩენად, ქვეყნიდან გადის. ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება, რომ საქართველო ამერიკის შეერთებული შტატების რეზერვაციაზე უარეს მდგომარეობაშია და ყველაფერს გვიკეთებენ, რომ ტერიტორია ადგილობრივი მოსახლეობისგან დაიცვალოს. ამერიკის საელჩოდან იმართება ყველაფერი და მათ შორის განათლების სისტემაც. ამერიკის ატაშე განათლების საკითხებში ჩვენს ჩინოფიკებს იბარებს, აძლევს დირექტივებს და არ არსებობს ძალა, რომელიც ამას შეეწინააღმდეგება. არაფერი ინტერესდება რა მიზეზები და ამოცანები ახლავს ფულს, რომელიც ამერიკის მმართველობითი ორგანოები ჩვენზე განვითარებულ ქვეყანას აძლევს. როგორ დავიჯერო, რომ სახელმწიფოსთვის განათლება პრიორიტეტულია, როცა ბიუჯეტის მთლიანი შიდა პროდუქტიდან 1 სტუდენტზე დაახლოებით 4-5 ლარი იხარჯება? როგორც ჩანს, ჩვენს „უფროს მძებს“ მიაჩნიათ, რომ საქართველოს განათლების სისტემა არ ჭირდება ან ისეთი უნდა ჰქონდეს, რომელიც ადამიანის გამოთავისებობაზე გათვლილი. ჩემს გაოგნებას საზღვარი არ ჰქონდა, როცა რამდენიმე წლის წინ ვნახე მე-9 კლასის სახელ-

მძღვანელო, რომელშიც ისეთი ფუნდამენტალური მეცნიერებები, როგორცაა მათემატიკა, ფიზიკა, ქიმია და ბიოლოგია ერთ წიგნში იყო მოქცეული და თითოეულ საგანს დაახლოებით 20 ფურცელი ეთმობოდა. რადიკალური რეფორმების გატარების ნაცვლად, განათლების სამინისტრო კოსმეტიკურ ცვლილებებს დაჯერდა, რაც სრულიად გაუგებარია.

რაც შეეხება რექტორის მოვალეობის შემსრულებლის კანდიდატურებს და მათ შანსებს, პროფესორი დარწმუნებულია, მძღვანელო, რომელშიც ისეთი ფუნდამენტალური მეცნიერებები, როგორცაა მათემატიკა, ფიზიკა, ქიმია და ბიოლოგია ერთ წიგნში იყო მოქცეული და თითოეულ საგანს დაახლოებით 20 ფურცელი ეთმობოდა. რადიკალური რეფორმების გატარების ნაცვლად, განათლების სამინისტრო კოსმეტიკურ ცვლილებებს დაჯერდა, რაც სრულიად გაუგებარია.

რაც შეეხება რექტორის მოვალეობის შემსრულებლის კანდიდატურებს და მათ შანსებს, პროფესორი დარწმუნებულია,

რომ უნივერსიტეტმა საუკეთესო რექტორი დაკარგა და ამჟამინდელი კანდიდატებიდან სამეცნიერო ხარისხით, კომპეტენციით და საქმის ცოდნით ვლადიმერ პაპავასთან ვერც ერთი ახლოს ვერ მივა. პიროვნულად არც ერთის საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, მაგრამ მათ არ იციან მართვა, არც უნივერსიტეტი აინტერესებთ და არც სტუდენტი და ადგილის შენარჩუნებისთვის ნებისმიერ პოლიტიკურ ძალას დაემორჩილებიან. აღარაფერს ვიტყვი იმაზე, რომ მათ შორის არც ერთი აკადემიკოსი არ გახლავთ – ამბობს მეცნიერი.

აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ, რომ რაც უნივერსიტეტში ხდება, სადღაც დაწერილი ბინძური, პოლიტიკური სცენარის ნაწილია. სცენარის ავტორის ერთადერთი მიზანი აქვს, რომ რექტორად ნაციონალური მოძრაობის ყურმობრილი მონა

მოიყვანოს. საკონკურსო კომისიამ რეგისტრაციაში ოთხი კანდიდატი გაატარა. შესაძლოა მათი სტატუს-ქვო რაღაც მოთხოვნებს აკმაყოფილებს, მაგრამ ეს იმას ნიშნავს, რომ ამ ადამიანების რექტორის პოზიციაზე მოაზრება შეიძლება? დარეჯან თვალთვამი, ფილოლოგი, ძველი ქართულის სპეციალისტი და ვიცე-რექტორი განათლებისა და მეცნიერების ხაზით, ცირა ბარამიძე ფილოლოგი კავკასიოლოგი, გიორგი ანდრიაძე თეოლოგი და ლევან გორდუნიანი ეთნოლოგი. არაფერს ვიტყვი იმაზე, რომ ჩამოთვლილთაგან არც ერთი აკადემიკოსი არ გახლავთ, მთავარია, რომ მათ არ გააჩნიათ ის კომპეტენცია, რაც ბატონ ლადოს. მათი პაპავასთან შედარება იგივეა, რომ ძალიან კარგი ქართული ფიზიკოსი ელენფთერ ანდრონიკაშვილი აინშტანს შევადაროთ. უძლიერესი ეკონომისტი, რომელსაც მათემატიკის ბრწყინვალე სკოლები აქვს გავლილი და ადამიანი, რომლის მსგავსად ბიუჯეტს საქართველოში ორი ადამიანიც ვერ გაანალიზებს, გაუშვით და მის ადგილზე მოგვყავს ჰუმანიტარი, რომელმაც ისე იცის ბიუჯეტი, როგორც მე ჩინური. ვფიქრობ, რომ ზემოთ

რომი, როცა ადამიანებს ერთმანეთთან მისაღებებისაც ემინოდან. სხვათა შორის, პაპავასგან განსხვავებით, ზუბუ არასოდეს გადაადგილებდოდა საუნივერსიტეტო სივრცეში დაცვის გარეშე. ბევრჯერ მინახავს სრულიად მარტო კორუსებში რომ დადიოდა და ყველა პრობლემას თავისი თვალთ ნახულობდა. ვლადიმერ პაპავამ გაძევებული პროფესორისთვის ფონდი შექმნა და იმ ხალხს შეძლებისდაგვარად ეხმარებოდა. საკუთარი ხელფასით ბევრ სტუდენტსაც დახმარებდა. უამრავი წიგნი გამოსცა, უამრავი ათარგმნინა, უამრავი სამეცნიერო პროექტი დააფინანსა, მაგრამ ვერ შეცვალა და ვერც შეცვლიდა სისტემას, რომელიც დახვდა, რადგან კანონმდებელი არ გახლავთ. ბატონი ლადო ყველას თანასწორად ექცეოდა და არასოდეს გაურჩევდა ადამიანები პოლიტიკური ნიშნით. ეს არის ჭეშმარიტი მეცნიერი, რომელსაც მისი ჰუმანურობა, აპოლიტიკურობა და კულტურა არ აპატიეს. უნივერსიტეტში ცვლილებების მოთხოვნა თითქმის ყველა ადამიანს აქვს. ყველა აცნობიერებს, რომ ეს არის ჩაკეტილი წრე, მაგრამ აქედან გაღწევას ვერ ვახერხებთ, რადგან ყველა გასასვლელი ამოქოლილია. წელს უნივერსიტეტის აკრედიტაციის და ავტორიზაციის წელი და საკმაოდ მნიშვნელოვანი ეტაპია სასწავლებლის ცხოვრებაში. ამ დროს, იმის ნაცვლად, რომ პროფესურა ამისთვის ემზადდეს და პროგრამებზე მუშაობდეს, მუშაობენ იმაზე როგორ გადარჩნენ. თუ ნაციონალების გეგმა შესრულდა, რექტორი აუცილებლად მათი მხარდამჭერი ადამიანი იქნება. პროფესურასაც ამ ნიშნით შეარჩევენ. პოლიტიკურად არასაიმედო ადამიანებს კი მეორედ ჩარეცხავენ“. ამიტომ სრულიად დარწმუნებული ვარ,

თველოშია, მოახერხეს ახალი სიტყვა ეთქვათ. რაც შეეხება თქვენს კითხვას იმასთან დაკავშირებით, რა უნდა გაეკეთებინა პაპავას და რა არ გააკეთა, მიმაჩნია, რომ აქ საქმე პაპავაში არ არის. საუნივერსიტეტო კრიზისის შექმნაში მე ბრალს ვდებ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და კონკრეტულად მინისტრს, რომელიც გარდა უკანასკნელი მოვლენებისა, ერთხელაც არ ყოფილა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. ერთხელაც არ ჰქონია სურვილი, რომ რექტორისთვის, აკადემიური საბჭოსთვის და სტუდენტური აუდიტორიისათვის მოეხსენია, რომ გაეგო, როგორ

ონებში შექმნილი ვითარება წინა ხელისუფლების დროს ჩატარებული სკოლების ოპტიმიზაციის „მონაპოვარია“, რომ „ქართულმა ოცნებამ ვითარების გამოსწორება სასკოლო ავტობუსების დანიშნით სცადა, თუმცა მათი რაოდენობა საკმარისი არ აღმოჩნდა, ნესტან კირთაძე პასუხობს, რომ მუდმივად წარსულისკენ თითის გაშვება არ შეიძლება და ხალხის ნდობის მანდატით მოსულმა ხელისუფლებამ ყველაფერი უნდა გააკეთოს ამ ნდობის გასამართლებლად.

მე შევთავაზე მთავრობას და განათლების სამინისტროს, რომ ადგილობრივ ხელისუფლებასთან შეთანხმებით, მომხდარი-

ინიციატივით უნივერსიტეტებში შემოღებული ადმინისტრაციული მართვის წესი და დასაწყება სერიოზული მუშაობა კრიზისიდან გამოსასვლელად.

სამწუხაროდ, ქვეყანაში საუნივერსიტეტო კრიზისი სახეზეა და ეს მარტო უყურადღებობით არ გახლავთ გამოწვეული. პირდაპირ გეტყვით, რომ ადმინისტრაციული მართვის წესი და სამართლებრივი საფუძვლები, რომელიც გიგი თევზაძის ინიციატივით შემოვიდა უნივერსიტეტებში არ არის სწორი, გამართული და სრულყოფილი. არ ესადაგება უნივერსიტეტის სამეცნიერო და საგანმანათლებლო პროცესს და შესაცვლელია. წარმოიდ-

ვითარდებოდა უნივერსიტეტში სასწავლო, სამეცნიერო თუ სხვა ტიპის პროცესები. სამწუხაროდ, არ მახსენდება შემთხვევა, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრს დაეტოვებინა კაბინეტი და საზღვრისპირა ან კონფლიქტის რეგიონის სოფლებში გამგზავრებულიყო. დანტერესებულიყო, რა პრობლემები აქვთ იქაურ პედაგოგებს და მოსწავლეებს. მე საზღვრიდან საზღვრამდე, სოფელ-სოფელ

ყო რუსთავეში და თბილისისთან ახლოს მდებარე სხვა ქალაქებსა და სოფლებში მცხოვრები სტუდენტებისთვის უფასო მგზავრობის დაწესება. დღეს სტუდენტს ბევრი შეღავათი ჭირდება, რომ სრულყოფილი განათლება მიიღოს, მაგრამ ამ შეღავათებზე არავის ფიქრობს. მეტიც, სწავლის ფულის გადაუხდელობის გამო, ათასობით და ათიათასობით სტუდენტს სტატუსი შეჩერებული აქვს. მე მაინტერესებს

გინეთ, რომ ეს ხარვეზი გამოავლინეს არა განათლებისა და მეცნიერების ექსპერტებმა, რომლებიც საქართველოში არ ასებობენ, არამედ თავად სტუდენტებმა, რომლებიც ყველა პრობლემის მიმართ მგრძობიარენი არიან.

მინდა თქვენი განხილვის შემდეგ მიმართო პრემიერ მინისტრს და ვუთხრა, რომ აუცილებლად მიმაჩნია მისი ხელმძღვანელობით ქვეყნის მომავლის მიმართულებებთან დაკავშირებით სხდომის მოწვევა, დავალებების გადანაწილება და პასუხისმგებლობით საესე ადამიანებისთვის ჩაბარება. ვფიქრობ, საჭიროა შემუშავდეს ცალკე, დამოუკიდებელი კანონი საქართველოს მთავარი, დედაუნივერსიტეტის შესახებ და რაც შეიძლება სწრაფად დაიწვოს ამ მიმართულებით მუშაობა.

ბუნებრივია, უნივერსიტეტში განვითარებული პროცესების მიმართ გულგრილი ვერც ერთი ყოფილი უნივერსიტეტელი და მათ შორის, ვერც ამ საგაზეთო წერილის ავტორი და დარჩებოდა. ჩემთვის და არა მარტო ჩემთვის განსაკუთრებით მტკივნეული იყო იმის ნახვა, როგორ წყდება სასწავლო პროცესი, როგორ უპირისპირდებიან უნივერსიტეტის კედლებში სტუდენტები ერთმანეთს, როგორ იჭრებიან რექტორის კაბინეტში, ჭედავენ და ხერგავენ სასწავლო კორპუსების კარს და არ უშვებენ ქვეყნის პრემიერ-მინისტრს. მისაღებია თუ არა სტუდენტური პროტესტის ამ ფორმით გამოხატვა, ამის შესახებ საუბრის გაგრძელებას „საერთო გაზეთის“ მომდევნო ნომერში შემოგთავაზებთ.

ნელი თორდია
571 35 36 88

ხსენებული კანდიდატები მართული პროცესის ნაწილები არიან, ამიტომ მათი ხელმძღვანელობის პირობებში უნივერსიტეტისთვის სასიკეთო აღარაფერი მოხდება. უნივერსიტეტის განვითარებას იმ დღეს დაესვა წერტილი, როცა ბატონმა ლადომ დაწერა განცხადება წასვლაზე. პაპავას პირობებში უნივერსიტეტს ჰქონდა შანსი, გამხდარიყო ისეთი, როგორც მისმა ფუძემდებლებმა უნივერსიტეტის იდეაში ჩადეს. ბატონმა ლადომ გააქრო უნივერსიტეტში ზუბუს დროიდან დაკვიდრებული შიშის სინდ-

რომ რაც ამჟამად უნივერსიტეტში ხდება, მას გადარჩენისკენ კი არა, კი არა დალუპავისკენ მიაქანებს.

უნივერსიტეტში განვითარებული პროცესების შესახებ გვესაუბრება ქართულ-აფხაზური და ოსური, ევროპული საერთაშორისო მოძრაობის” პრეზიდენტი, პროფესორი **ნესტან პირთაძე**:

მინდა ჩემი დიდი სოლიდარობა და პატივისცემა გამოვხატო სტუდენტების მიმართ, ვინაიდან ამ სტანციასა და გაშეშებულ ვითარებაში, რომელიც საქარ-

მაქვს საქართველო მოვილი და ვიცი, რომ მთელ რიგ სოფლებში და რაიონებში მოსწავლეებს სკოლამდე მისასვლელად, კილომეტრების ფეხით გავლა უწევთ. რა უნდა ისწავლოს 5-6 წლის ბავშვმა, რომელიც ყოველ დილა-საღამოს კილომეტრებს ფეხით გადის? ფიქრობს მინისტრი ამაზე? ჰქონია რაიმე ტიპის თანამშრომლობა რეგიონალურ ან ადგილობრივ ხელისუფლებასთან, რომ მოსწავლეებისთვის სატრანსპორტო ან საყოფაცხოვრებო პირობები შეემსუბუქებინა. ჩემს რეპლიკაზე, რომ რეგი-

ამ თემზე თუ ყოფილა რაიმე ტიპის მსჯელობა, კონფერენცია ან დამატებითი რეზერვების გამოძენის მცდელობა?

ნესტან კირთაძის თქმით, განათლების მინისტრობის პერიოდში გიორგი მარგველაშვილის მიერ გაცემული პირობა სტატუსშეჩერებული სტუდენტების დასახმარებლად ფონდის შექმნაზე, ფარსი იყო და ასრულება არ ეწერა. რაც შეეხება საუნივერსიტეტო კრიზისს და მდგომარეობიდან გამოსვლის გზებს, პროფესორის განმარტებით, შესაცვლელია გიგი თევზაძის

„ნასომკრაობა“ ვეგერება ინიშონი, რომე გახლდით პირველი, ვინას საერთაშორისო არენაზე პაახილე მათი არააღამიანური სახე

ინტარვიუ სახელმწიფო რწმუნებულთან, გუბერნატორთან გურიის რეგიონში, ბატონ გია სალუქვაძესთან

ტურიზმი
 ✓ პროექტ „ანარმოვ საქართველოს დაემატა კომპონენტი „უმასპინძლე საქართველოში“ რომლის მიზანია რეგიონებში სტიმული მისცეს და წახალისოს სასტუმრო ინდუსტრია
 ✓ შეიქმნა სახელმწიფო კომისია კურორტ ბანძაროს განვითარების პროგრამის შესამუშავებლად
 ✓ შეიქმნა ურეკი-შეკვეთილის ტურისტულ-სარეკრეაციო კომპლექსის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა

ადგილობრივი ინიციატივები:
 გურიის გუბერნატორის ადმინისტრაციის მხარდაჭერით და რეკომენდაციით „ბიზნესის განვითარებისა და ინვესტიციების ხელშეწყობის ცენტრი“ მოამზადება გურიის რეგიონის ტურისტული პოტენციალის მარკეტინგულ სტრატეგიას რომელიც დაფინანსდება გურიის განვითარების პროგრამის მეშვეობით, მოხდება გურიის ტურისტული პოტენციალის პრეზენტაცია და შემდგომში ინფო ტურის ორგანიზება (მონვეული იქნება ტურისტული კომპანიები და მედიის წარმომადგენლები. შეიქმნება ტურიზმის საკონსულტაციო საბჭო.

✓ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტმა მოიპოვა ევროკავშირის გრანტი, პროექტით „მონანილოობითი პრინციპები გურიის ტურიზმის განვითარების სტრატეგიისთვის“ პროექტი 3 წლიანია და შეადგენს 374 000 ევროს, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტი მონანილოობს 10% იანი თანადაფინანსებით.

✓ საქართველოს კაიაკინგის ეროვნული ფედერაციის ინიციატივითა და ძალისხმევით მიმდინარე წლის 6-7 მაისს, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ შემოქმედში, მდინარე ბჟუჟზე, მასშტაბური სპორტული ღონისძიება ექსტრემალური კაიაკინგის საერთაშორისო ჩემპიონატი - „BZHUZHA RACE“ ჩატარდება, რომელსაც ორგანიზებას გურიის სამხარეო ადმინისტრაცია გაუწევს. (ღონისძიებაში მონანილოობას ღებულბს 11 ქვეყნის 42 სპორტსმენი)

სკოლები
 საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის მიერ გურიის რეგიონის საჯარო სკოლებში განხორციელდა მოცულობითი სარეაბილიტაციო სამუშაოები, რომელიც გამოიწვია არამხოლოდ ფასადური სიღამაზით, არამედ მშენებლობის ხარისხითა და კომფორტულობით.
 სამი წლის განმავლობაში რეგიონში რეაბილიტაცია ჩატარდა 67-მდე საჯარო სკოლას, აშენდა 1 ახალი სკოლის შენობა ჩონატაურის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ნიფნარში. გაზიფიცირდა 3 სკოლის შენობა. 6 სკოლის შენობაში მოეწყო და ინვენტარი აღიჭურვა სამედიცინო კაბინეტები.
 მიმდინარე წელს დაიწყება 3 სკოლისათვის ახალი შენობების მშენებლობა, სკოლები აშენდება ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში სოფ. ჭანეთსა და ჩონატაურის მუნიციპალიტეტში სოფ. ზოტსა და სოფ. შუაამალელებში. (ზოტსა და შუა ამალელებში მშენებლობა დაწყებულია).

– პრემიერ-მინისტრთან ტელეფონურად შეხვედრისას ტელეკომპანია „ტაბულას“ წარმომადგენელმა თამარ ჩერგოლეიშვილმა ბატონ კვიციანი-კაშვილს თქვენი სახელი კვლავ შეახსენა – წამების კადრების საჯარო ჩვენების ორგანიზატორი გახლდათ გია სალუქვაძე, რომელიც დღემდე დასჯილი არააო.

ბატონო გია, თქვენ პოლიტრეპრესირებული ხართ. რას ვერ გაპატიობენ ნაციონლები?

მას შემდეგ, რაც პოლიტპატიმრობიდან გაეთავისუფლდი შექმენი არასამთავრობო ორგანიზაცია, რომლის ეგიდით ვაჩვენებდით წინა რეჟიმის მიერ ჩადენილ დანაშაულებათა კასკადს. ამ თვალსაზრისით ვაჩვენებ ფილმი „საკაშვილის სისხლიანი რეჟიმი“, რომელიც დამონტაჟდა გოგა ხაინდრავას სტუდიაში და 2004-12 წლების მოვლენებს ასახავდა. ამ ფილმის ინგლისურენოვანი ვერსია მე ვაჩვენებ ბრიუსელში, ევროპარლამენტის პრესკლუბში. არანაირი პირადი ცხოვრებისა ან სხვა კანონით აკრძალული კადრები ამ ფილმში არ არის და ამის გადამოწმება იუთუბზეცაა

შესაძლებელი, სადაც დღემდე დევს ეს ფილმები.
 ფილმის „საკაშვილის სისხლიანი რეჟიმი“ ქართული ვერსია აჩვენეს საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში ამ თემასთან დაკავშირებულ ფოტო-გამოფენასთან ერთად.
 მიუხედავად ამისა, „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრები და მათი სატელიტები ჯიუტად იმეორებენ ერთი და იგივეს და მბრალეებენ მე, თითქოსდა, სამეგრელოს სამალაგებში აღმოჩენილი ადამიანური წამებისა და გაუპატიურების შესახებ კადრები მხოლოდ ჩემს მიერ იყო ნაჩვენები.
 2015 წლის ოქტომბერში საჯაროდ მოხდა ამ ფილმის ჩვენება დასავლეთ საქართველოს ერთ-ერთ ქალაქში, რასთანაც მე ვერანაირი კავშირი ვერ მექნებოდა, რადგანაც უკვე გურიის მხარის გუბერნატორი ვიყავი.

ამის შესახებ ყველამ იცის, იციან, ვინც არის ამ კადრების გამსაჯაროებელი, მან არაერთგზის მისცა ინტერვიუ სხვადასხვა მედიასაშუალებებს.
რასაც ჩემს მიმართ აცხადებენ, მს არის „ნაც-მოძრაობის“ ერთგვარი შურისძიება, რადგანაც, რომორც გითხარით, მე გახლდით პირველი, ვინაც საერთაშორისო არენაზე გამოვიღე მათი არააღამიანური სახე.

ბუნებრივია, მათ ვერ მოინელებს თავიანთი მმართველობის პერიოდში ჩადენილ დანაშაულებათა გამოაშკარავება. საქმე ისაა, რომ ჩემს მიერ ნაჩვენებ ფილმში არანაირი ფარული კადრები არ არსებობს და როცა ასეთი ტიპის დემოგოგიას მიმართავენ, ცხადია, მათ საზოგადოება კვლავ დიდ შეცდომაში შეჰყავთ. ეს მათი სტილია.

გურიაში დღეს რეგიონის ეკონომიკური განვითარების მიმარ-

ამბობთ, აღმშენებლობა კვლავ მიდის გურიაში. კერძოდ?

– ჩვენ მართლაც თავდაუზოგავად ვშრომობთ.
 2013-2015 წლებში განხორციელდა 2498 ინფრასტრუქტურული პროექტი.
 რეგიონში განსახორციელებელი პროექტების ფონდის (რეპუ) დაფინანსებით განხორციელდა – 156 პროექტი, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით – 1349 პროექტი, ადგილობრივი ბიუჯეტიდან – 227 პროექტი.
 სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელდა – 766 პროექტი. გადასახური მასალა გადაეცა და გადაიხურა 600-მდე სახლი.

2013-2015 წლებში დაიგო 93.1 კმ ასფალტო-ბეტონის გზა.
 ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში – 27,2კმ, ქოზურგეთში – 9,8კმ, ოზურგეთი – 37კმ, ჩონატაურში – 19,1 კმ.
 სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით 2013-2015 წლებში განხორციელდა 1349 პროექტი, საერთო ღირებულებით – 8 445 349 ლარი.

სოფლის მეურნეობის მიმართულებით, 3 წლის განმავლობაში, შეღავათიანი აგროკრედიტის პროგრამის ფარგლებში, გაიხსნა 5 საწარმო, კერძო ინვესტიციით კი – 2.

შეღავათიანი აგროკრედიტის ფარგლებში გააღიერდა 10 საწარმო.

აქვე სასიამოვნო ამბავი უნდა გითხრათ, სოფ. ასკანაში მიმდინარეობს ღვინის მუხეუმის მშენებლობა. პროექტის მხარდაჭერისათვის შეღავათიანი აგროკრედიტის ფარგლებში 600 000 დოლარი გაიცა. ღვინის მუხეუმის მშენებლობა 2016 წლის ბოლოს დასრულდება.

შეიქმნა 67 კოოპერატივი.
 ფუნქციონირებს მექანიზაციის სერვისცენტრი 47 ერთეული ტექნიკით, 7 ამხანაგობა 29 ერთეული ტექნიკით, ადამ ბერიძის სახელობის ნიადაგისა და სურსათის დიაგნოსტიკური ცენტრი.

2013-2015 წლებში გაიცა 142 150 სასოფლო-სამეურნეო ბარათი. ხოლო მიმდინარე წელს 11 400 სასოფლო-სამეურნეო ბარათი.

„შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი“-ს ფარგლებში, შეღავათიანი სესხი მიიღო, როგორც მცირე, ასევე საშუალო და მსხვილმა ფერმერებმა.

– რამდენადაც ვიცი, მელორაცია რეგიონის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემა იყო ფოველთვის.

– დიახ. 2014 წელს დაიწყო ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში დედაბერა-ნიგეზიანის, ლესა-ჩიბათის, სუფსის დაშრობი მასივების, მთისძირა არხის (წყალმიღები და წყალგამყვანი) საპროექტო პროფილის სამუშაოები, რომელიც ითვალისწინებს გამტარაინობის გაზრდას და მასზე მოწყობილი ჰიდროტექნიკური 11-კმ-იანი ნაგებობების ადღენა-რეაბილიტაციას. აღნიშნული სამუშაოები არ განხორციელდა 30 წლის მანძილზე, რის გამოც სისტემატიურად იტბორებოდა ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საყანე ფართობები.

2014 წელს დაიწყო და მიმდინარე წელს გაგრძელდა მდინარე ფიჩორის გასწორზხოვნებული მონაკვეთების (წყალმიღები და წყალგამყვანი) გაწმენდა და გამტარაინობის გაზრდა, დღეს მდგომარეობით, გაწმენდილია 10 კმ-მდე მონაკვეთი და 2016 წლის განმავლობაში გაიწმინდება კიდევ 5 კმ მონაკვეთი.

2015 წელს სამელიორაციო სამუშაოები ოზურგეთის მუნიციპალიტეტშიც განხორციელდა, გარე საყარგულების წყალგამყვანი დაშრობი არხების გაწმენდა, დაახლოებით, 30 წელია არ ჩატარებულა. იტბორებოდა მათი საცხოვრებელი სახლები და ეზოები, საშუალება მიეცემათ ისარგებლონ ამ სიკეთით.

– სოფლის მეურნეობის მიმართულება სახელმწიფო პოლიტიკის პრიორიტეტია. ამ კუთხით რა მნიშვნელოვანი პროექტები ხორციელდება რეგიონში?

– სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით განხორციელდა – 1349 პროექტი, ადგილობრივი ბიუჯეტიდან კი 227 პროექტი.

სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელდა 766 პროექტი.

გადასახური მასალა გადაეცა და გადაიხურა 600-მდე სახლი.
 3 წლის განმავლობაში შეღავათიანი აგროკრედიტის პროგრამის ფარგლებში გაიხსნა 5 საწარმო.

ოზურგეთში, სოფელ ლაითურში 70 ჰა-ზე გაშენებულია და სახელმწიფოს მხარდაჭერით დამატებით 70 ჰა-ზე კიდევ გაშენდება ლურჯი მოცვის პლანტაცია, მოეწყო გადამამუშავებელი

ღია ნერილი ტელეკომპანია „რუსთავი-2“-ს

რას არ გაიგონებ „რუსთავი-2“-ის ეკრანიდან — ეს „ბიზნესკურიერიო“, ეს „არჩევანიო“, თქვენს მაგივრად ილაპარაკებსო, რატომ ჩვენს მაგივრად, რა, ჩვენ მეტყველების უნარი არა გვაქვს? ეს შეუ-რაცხყოფაა! „რუსთავი-2“-მა წაგვართვა სიტყვის თავისუფლება!

ჩვენს სათქმელს ჩვენ ვიტყვით და აგერ მოგახსენებთ: 2005 წლიდან 2012 წლამდე საქართველოში და, კერძოდ, ზუგდიდში იყო სრული უკუხეობი და ბნელი სიტყვის თავისუფლება მაქვს მხედველობაში.

ზუგდიდს კარგად ახსოვს დადიანისეულ სასახლის ეზოში ხალხის გარეშე მოლაპარაკე მიხეილ სააკაშვილი, რადგან იმდროინდელმა პოლიციამ განსხვავებული აზრის მქონე ადამიანები იქაურობას გააშორა და სხვადასხვა ადგილებში გახიზნა, ზოგიერთი ტყეში, ზოგი ქუთაისში სალორაში და თქვენი მონა-მორჩილი დალი ლატარია, ყოფილი გვარდიის მაიორი, ქუთაისის კონსპირაციულ სახლში, ათამდე თანამოაზრესთან ერთად, 24

თქვენს შავბნელ საქმეებში გყავდათ ჩართული ახლა როცა ზუგდიდი და მთელი რეგიონი ლამაზდება, კეთილმოწყობილი ხდება. ესაა, რომ გაცოფებთ.

ეული და უთვისტომო ჩვენი მტერი ყოფილიყოს, რაც უფრო ბევრი ნათესავი თუ მეგობარი გვეყავს, მით ძლიერი ხარ. ძლიერი პიროვნებაა ჩვენი გამგებელი. ჩვენ ვამაყობთ მისი საქმეებით, და რცხვენოდეს „რუსთავი-2“-ს, დეზინფორმაციას რომ ავრცელებს. რეგიონის თუ ქალაქის საკეთილდღეოდ დაწვებულ საქმეებს ვისთან ერთად გააკეთებთ და ვისი ხელმძღვანელობით მივიყვანთ ბოლომდე, ეს „რუსთავი-2“-ის გადასაწყვეტი ნამდვილად არ არის. ისეთ ცრუ და მატყურა ტელევიზიას, როგორც „რუსთავი-2“-ია, მორალური უფლება არა აქვს, ზუგდიდის საქმეებში ჩაერიოს. მან ეს უფლება მაშინ დაკარგა, როცა „ნაცმოძრაობა“ ზუგდიდს და მთელ სამეგრელოს აწიოკებდა, ხოლო „რუსთავი-2“ ამ უბედურების ჩამდენ ყაჩაღებს და სადისტებს დიტირამებს უძღვნიდა, ზოტბა-დიდებას ასხამდა.

ახლა რომ გამოგვეცხადეთ არამკითხე ვეკილება, თუ ხალხის ბედი გაწუხებდათ, მაშინ გამოგვსარჩლებოდით და მაშინ დაგვედგომოდით გვერდით. ერთი წუთით წარმოიდგინეთ, არჩევნები „ოცნებას“ რომ წაუგო, რა დღეში იქნებოდა თოლორაიებისა და მათი ნათესავების ოჯახები — დები, ძმები, რიგითი ადამიანები, ვინც გვერდით ედგა „ოცნებას“.

ზუგდიდში ხმის გამკვეთი არ დარჩებოდა. ბევრს კისერზე ქვაჩამოკიდებულებს ზღვაში ჩაუშვებდნენ, თუ ვინმე გადარჩებოდა, წამებისაგან გააგიჟებდნენ, ან გაასულელებდნენ. „რუსთავი-2“ კი, წესისამებრ, ყველაფერ ამაზე თვალს დახუჭავდა და ვარდის ფერებში დახატავდა ჯოჯოხეთს.

რადგან საზოგადოებრივ წესრიგზე ჩამოვარდა სიტყვა, არ შემოძლია არ აღვნიშნო კობა ხარებაგას წვლილი ზუგდიდის მოსახლეობის სიმშვიდეზე, სიწყნარეზე, მათ დაცულობაზე. „რუსთავი-2“ მასაც შეეხო. ახლანდელი პოლიცია „ნაცმოძრაობისდროინდელი“ პოლიციისგან განსხვავებით, ხალხის სადარაჯოზე დგას. ეტყობა, სწორედ ეს არ მოსწონს „რუსთავი-2“-ს და ხელოვნურად ცდილობს პოლიცია და ხალხი ერთმანეთს დაუპირისპიროს.

დაბოლოს, „რუსთავი-2“-ს მოუწოდებთ, მეტს ნუ ჩამოხვალთ ზუგდიდში, რადგან თქვენ სინამდვილის ობიექტურად და მიუკერძოებლად ასახვის მიზნით კი არა, სიტუაციის ასარეგად და თეთრის შავად წარმოჩენის მიზნით ჩამოდიხართ.

დალი ლატარია
ეროვნული გვარდიის მაიორი

დალი ლატარია

საათი გამომკეტეს. ზუგდიდს დაუდგა შავი დღეები, გაკითხავი კი არავინ იყო, არსაიდან ხმა. დუმა „რუსთავი-2“. იყო სახლში შევარდნები, დაპატიმრებები. ერთ დღე-ღამეში 80 კაცი ჩასვეს ციხეებში. დაჭერებს მოჰყვა განსხვავებული აზრის მქონე ოჯახების აწიოკება. ვინ აგო ამ ყველაფერზე პასუხი, თითქოს არაფერი მომხდარა, ყურნაღისტები თითქოს არაფერს ხედავდნენ და არაფერი სმენიან. ამდენი უბედურების ჩამოთვლა შორს წამიყვანს. ზუგდიდიდან დაიწყო მიშამ ადამიანების დასჯა და ახლა რომელ ნეპოტიზმზეა საუბარი. მათი დევნილი „ყველანი ციხეებში“, ზედმიწევნით „კარგად“ სრულდებოდა.

ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის გამგებელზე, ედიშერ თოლორაიაზე, „ბიზნესკურიერიო“ გასულმა სიუჟეტმა ზუგდიდელების უდიდესი ნაწილი აღაშფოთა. ტელეფონში ზარები არ წყდებოდა ჩემთან, გავიდეთ ქუჩაში და დავასრულოთ ამ ფაშისტ-ნაცების თავხედობაო. თქვენ, ნაცისტებო, თოლორაიას ნუთუ იმაში ადანაშაულებთ, რომ ყველაფერი გააკეთა იმისთვის, რომ ზუგდიდში სისხლის ღვრა არ ყოფილიყო? ნაცისტებო, ერთი მიზეზდეთ უკან, რა გაგიკეთებიათ თქვენ ქალაქის თუ სოფლისათვის გარდა დაჭერებისა, გაუპატიურებებისა. თქვენ იმ ხალხს აწინაურებდით, ვინც

ირანდა კალანდაძე 593 56 11 18

საწარმო, რომელიც 2015 წლის ივნისიდან ამოქმედდა.

2014 წელს სახელმწიფო მხარდაჭერით განხორციელდა მეციტრუსე ფერმერების სუბსიდირება, სტანდარტული და არასტანდარტული მანდარინის რეალიზაციაზე.

2013 წელს სახელმწიფო მხარდაჭერით განხორციელდა მანდარინის იაპონური ჯიშების სადემონსტრაციო ნაკვეთის გაშენება 4000 კვ. მ-ზე.

სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამა ახორციელებს 5 პროექტს.

დაგეგმილია სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის საცდელი სანერგე მეურნეობის მოწყობა ოზურგეთსა და ჩოხატაურში.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ინიციატივითა და მუნიციპალური ბიუჯეტით ლიხაური-ჭანიეთის საზღვარზე მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული 4.5 ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე უნიკალური, გურული ვაზის 60-მდე ჯიშის გამრავლების მიზნით სანერგე მეურნეობა მოეწყო.

2015 წელს ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობისა და კომპანია „კავკასიის გენეტიკას“ შორის გაფორმებული ურთიერთანამშრომლობის მემორანდუმის საფუძველზე დაიწყო ღორის მრავალპროდუქტიული ჯიშების ხელოვნური განაყოფიერების დაწესება. უკვე დასრულდა მეღორეობის ლაბორატორიის მშენებლობა, რომელიც ოქტომბრის თვიდან დაიწყებს ფუნქციონირებას.

— ჩაის კულტურის აღორძინებას თუ აპირებთ?

— ჩაი ერთ-ერთი მოთხოვნადი და ძვირადღირებული კულტურაა.

სუფსა-გულიანის გზა

რას. გურიის რეგიონის ნიადაგ-კლიმატური პირობები კი ჩაის კულტურის განვითარებისათვის საუკეთესოა. ჩაი შეიძლება ერთ-ერთ სტრატეგიულ კულტურად განვიხილოთ, როგორც საქსპორტო პროდუქტის მომცემი. გურიის რეგიონის კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, შეიძლება ვაწარმოოთ საუკეთესო ხარისხის ჩაი. ამ მიმართულებით დიდი წვლილი შეიძლება შეიტანოს იმ სამეცნიერო პოტენციალმა, რომელიც ჩვენს რეგიონს გააჩნია.

— გურიის რეგიონს საინტერესო ტურისტული პოტენციალიც გააჩნია.

— გურიის მხარის განვითარების მნიშვნელოვან კომპონენტს

წარმოადგენს ტურიზმის განვითარება. ამ მხრივ ბევრი მნიშვნელოვანი და საინტერესო პროექტი განხორციელდა და ხორციელდება. აღსანიშნავია ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის წარმატება, რომელმაც ევროკავშირის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში გაიმარჯვა და რეგიონის ტურისტული კერების პოპულარიზაციისთვის 475 000-ევროიანი გრანტი მოიპოვა. „ტურისტული პოტენციალის კვლევისა და მონაცემთა ბაზის შექმნისთვის“ ჩოხატაური ათ საუკეთესო მუნიციპალიტეტს შორის დასახელდა.

დაჯილდოების ცერემონიალი კონფერენციაზე „ადგილობრივი თვითმმართველობა - საუკეთესო პრაქტიკა 2015“-ის ფარგლებში გაიმართა.

მიმდინარე წელს იგეგმება ურეკისა და ბახმაროს განაშენიანების გენერალური გეგმის შემუშავება.

— რაც შეეხება კულტურულ ღონისძიებებს?

— მიმდინარე წელს დასრულდება 10 000 ადამიანზე გათვლილი ურეკის საკონცერტო დარბაზის მშენებლობა. დაწყებულია ხუთვარსკვლავიანი სასტუმროების კომპლექსის მშენებლობა ურეკში.

კურორტ „ბახმაროში“ ინვესტირებით გერმანელი ბიზნესმენი არის დაინტერესებული, რომელიც უკვე იმყოფებოდა კურორტზე და ადგილზევე გაეცნო იქ არსებულ ვითარებას, მანვე მოამზადა კურორტის განვითარების მისეული ხედავა და წარმოუდგინა გუბერნიას.

— უახლოეს მომავალში განსახორციელებელი სამუშაოების შესახებ რას გვეტყვით?

— რეგიონში განსახორციელებელი პროექტების ფონდის (რეპფ) დაფინანსებით 2016 წელს

განხორციელდება 36 პროექტი.

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში 400-მდე პროექტი.

ადგილობრივი ბიუჯეტის დაფინანსებით 50-მდე პროექტი.

2016 წლის ბოლომდე დაგეგმილია 3 ბაღისათვის ახალი შენობის მშენებლობა სოფელ ოზურგეთში, სოფელ ღესასა და სოფელ ნიგოთში, წლის ბოლომდე მოხდება ერთი ბაღის შენობის სრული რეაბილიტაცია სოფ. შუხუთში.

ეს არის ძალიან მოკლე, რაც გავაკეთეთ და რის გაკეთებასაც ვგეგმავთ უახლოეს ხანებში.

— წარმატებებს გისურვებთ!

ირანდა კალანდაძე 593 56 11 18

საქართველოს საზღვრების ბნელი, ანუ კრიმინალური სპრელები

პერიოდში სამხედრო პოლიცია, „მხედრონი“ და ვინ აღარ იდგა საზღვარზე გაჭიმული თოკით, თანაც იმ ადგილზე თითქმის შეუძლებელი იყო საზღვრის კონტროლი, ამიტომ 1993 წელს საკონტროლო-გამტარი პუნქტის საზღვარმა 800 მეტრით ამოწია ჩვენს ტერიტორიაზე. ეს ე.წ. მაკონტროლებლები ამ პუნქტის, ანუ საქართველოს ტერიტორიის ოფიციალური ზოლის მიღმა აღმოჩნდნენ, ეს როგორც კი დაინახეს რუსებმა, ისინი გარეკეს და თვითონ ჩადგნენ. სამწუხაროდ მაშინ არ იქნა გათვალისწინებული ე.წ. ერთი ფანჯრის პრინციპი. არის ასეთი ტერმინი, საზღვრის რექტიფიკაცია, როცა მუშაობდა სახელმწიფოებმა შეიძლება მიაღწიონ შეთანხმებას, ერთ-ერთი მათგანის ტერიტორიაზე შერჩეული იქნას უფრო მოსახერხებელი ადგილი და იქ გააკეთონ საკონტროლო-გამტარი პუნქტი, სადაც მოხდება ერთობლივი დათვალიერება. ასეთ ადგილად ლარსის მიმართულება შეირჩა და ვფიქრობდით, რომ ასეთი პუნქტი გაკეთდებოდა, მაგრამ, როგორც ჩანს სახელმწიფოებრივ ინტერესებს ყოველთვის თან სდევს კრიმინალური ბიზნეს-ინტერესები. ამ 800-მეტრიანმა მონაკვეთმა მავანთ ერთგვარი სარფიანი წყარო გაუჩინა, კონკრეტულად ვერ იტყვი ვის, მაგრამ იყვნენ ადამიანები, რომლებიც დაკავებულნი იყვნენ ფულის კეთებითა თუ „გათეთრებით“, რომლებსაც ალბათ ზემოდან ვიღაც მფარველობდა. ახლა რა ხდებოდა - ჩვენს სახელმწიფო საზღვარს საქართველოს მხრიდან კვეთდა დატვირთული ტრალიერი (მისაბმელიანი სატვირთო ავტომანქანა), ამ 800-მეტრიან მონაკვეთზე რუსეთიდანაც გადმოდიოდა ტრალიერი, ჩაბაბდა ამ საბარგულს და უკან ბრუნდებოდა, ანუ ისე გადიოდა ტვირთი რუსეთში, რომ იქაური მძღოლი არ იხდიდა საგზაო და საბაჟო გადასახადს. იგივე მდგომარეობა იყო „წითელი ხიდის“ მდამოკლებშიც, სადაც ასევე ხელოვნურად შეიქმნა ე.წ. ნეიტრალური ტერიტორია. 1938 წლის დოკუმენტების მიხედვით, როდესაც მოხდა მოკავშირე რუსუბლებს შორის საზღვრების გამიჯვნა, საზღვარი ფოილოს ხიდთან (სარკინიგზო ხიდი) გადმოვიდა (შიხლის რაიონი აზერბაიჯანის სსრ). მერე დროთა განმავლობაში

მას შემდეგ 25 წელი გავიდა, რაც საქართველომ დამოუკიდებლობა, თუმცა დღემდე არ მომხდარა ჩვენი ქვეყნის საზღვრების დელიმიტაცია-დემარკაცია. რატომ ვერ მოიცავდა საქართველოს ვერცერთმა ხელისუფლებამ ამ სასიცოცხლო მნიშვნელობის საკითხის განსახილველად და პრობლემის მოსაგვარებლად? აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონს რომ თავი დავანებოთ, რატომ არავინ ინტერესდება რა ხდება საქართველოს დანარჩენი ტერიტორიის საზღვრებზე? ამას იმ პოლიტიკოსების, არასამთავრობო სექტორის და ყურნაღისტების გასაგონად ვამბობთ, რომლებიც მხოლოდ მაშინ აწიოკდები-

რომლის რეალიზებასაც 1993 წლიდან თითქმის 1998 წლამდე ახდენდნენ.

გელა ხუციშვილი: „საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის თანამდებობას 1993-დან 2000 წლამდე ვიკავებდი, მერე დისერტაცია დავიცავი და სამხედრო აკადემიაში გადავედი სამუშაოდ, თუმცა დეპარტამენტიდან ჩემი წასვლა, უფრო სკანდალურ ისტორიასთან დაკავშირებით მოხდა. შატბის თემის სოფელი ფიჭვნი საქართველოს სივრცეში შემოვიტანეთ, თუმცა შემდგომ ისევ გაღმა მხარეს დარჩა, ამის შემდეგ დაიწყო მსჯელობა იყო თუ არა ეს სოფელი საქართველოს

თუ არ ვცდები მიხეილ უკლება, ხოლო სომხეთის მიმართულებას გეგა ბურდული. შემდგომ გადაწყვიტეს ერთი პირისთვის დაექვემდებარებინათ და შექმნეს სახელმწიფო სადელიმიტაციო კომისია, რომლის ხელმძღვანელს პარლამენტი ამტკიცებდა. მაშინ კომისიას სათავეში, კანდელაკი ჩაუყენეს. იყო ზღვა მასალები, მაგრამ საქმის უდიდესი სპეციალისტის, მართლაც ენციკლოპედიური ცოდნის მქონე პიროვნების ჯანსუღ კეკელიას წასვლის შემდეგ, ფაქტობრივად ყველაფერი დასრულდა. სასაზღვრო უწყება წლების წინ სასაზღვრო პრობლემატიკაზე თეორიულ სფეროში მომუშავე ბევრმა პროფესიონალმა დატოვა, ერთადერთი მანანა ხვედელიძე დარჩა, რომელიც დღემდე მუშაობს, მან გამოაქვეყნა თავის დროზე სასაზღვრო წყაროების შესახებ ნაშრომი. რაც შეეხება სახელმწიფო საზღვრის ოპერატიულ-ტაქტიკურ მართვას, თავის ქებაში ნუ ჩამომართმევთ, მაგრამ პროფესიონალი სპეციალისტი თითზე ჩამოსათვლელი დარჩა. თუ სიმართლეს არ ვამბობ, შემეძლო. წლები გადის და სახელმწიფოში საზღვრის თემატიკასთან დაკავშირებული არაფერი ხდება. არაერთხელ მითქვამს ის, რაც ცოტა ხნის

ან ხოლმე, როცა შიდა ქართლში მავთულხლართების გადმოწევის შესახებ შეიტყობენ. ამ შემთხვევაშიც მათი „პატრიოტობა“ იმაში გამოიხატება, რომ პლაკატებით „ესტუმრებიან“ „შემთხვევის ადგილს“, ტელეკამერების წინ ცოტას წაიკეკლუცებენ და მეორე დღეს აღარაფერი ახსოვთ. საქართველოს საზღვრებთან დაკავშირებულ კითხვებზე, შევეცადეთ პასუხი პროფესიონალისგან მიგვეღო. გვესაუბრება ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის ყოფილი მოადგილე, პოლკოვნიკი გელა ხუციშვილი. ჩვენს რესპოდენტს სხვასახვა დროს დამთავრებული აქვს თბილისის პედაგოგიური ინსტიტუტი, მოსკოვის სამხედრო-სასაზღვრო აკადემია და მილიციის უმაღლესი სკოლა. მან ცოტა ხნის წინ სხვა გამოცდილ პროფესიონალებთან ერთად არასამთავრობო ორგანიზაცია „სახელმწიფო სასაზღვრო პოლიტიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი“ დააფუძნა, რომელიც გამოსაცემად ამზადებს შურნალ „ლიმოლოგს“ (საზღვარმცოდნეობა), რომელსაც იმედა, საზოგადოება უახლოეს მომავალში იხილავს. რესპოდენტის განცხადებით, არასამთავრობო ორგანიზაციის დაფუძნების მთავარი მიზეზი ის ხედავს, რომ

ტერიტორია. ახლა ეს 10 კვ.კმ ფართობის ტერიტორია რუსეთის ფედერაციას ეკუთვნის. იქნებ ჟურნალისტები დაინტერესდნენ სადელიმიტაციო კომისიაში არსებული დოკუმენტაციით, შეხვდნენ და ანგარიში მოსთხოვეს სხენებული კომისიის თავმჯდომარეს, რომლის ხმაც 2013 წლიდან არავის გაუგია. სიმართლე გითხრათ, მისი გვარი არც ვიცი, მეონი, საგარეო საქმეთა მინისტრის ერთ-ერთი მოადგილეა. 1995 წელს რამდენიმე სადელიმიტაციო კომისია შეიქმნა, ყველა სასაზღვრო მიმართულებაზე იყო, რუსეთის საზღვრის მიმართულების კომისიას მაშინდელი საგარეო საქმეთა მინისტრის ირაკლი მენაღარიშვილის მოადგილე მალხაზ კაკაბაძე ხელმძღვანელობდა, აზერბაიჯანის მიმართულებას

წინ პრემიერ-მინისტრმა გიორგი კვირიკაშვილმა განაცხადა, რომ ხელისუფლების ყველა შტოში სახელმწიფოებრივი აზროვნების დეფიციტია. ესენი ან სუფელიორს ელოდებიან, რომ უკარნახოს რა გააკეთონ, ანდა ყველა იმას ფიქრობს ამ ოთხ წელიწადში რა მოასწონს და

მოცოცავს საზღვარი. ჩვენ კი ამ 25 წლის მანძილზე საზღვრების დემარკაციისთვის ვერ მოვიცალეთ, იქნებ თქვენ მაინც იცით, რას ველოდებით?

რაც შეეხება დარიალის ხეობას, ანუ ლარსის მონაკვეთ არავის მიუგვია, იქ სხვანაირად იყო საქმე. იმ განუკითხაობის

ბაში ნაკლები ყურადღება ექცეოდა ამას, ე.წ. წითელი ხიდის მარცხენა მხარეს 400 ჰექტარ (3ა) მიწის ფართობთან დაკავშირებით, გადაწყვეტილება იქნა მიღებული, რომ ბაშის კულტურა მოეყვანათ. მუშახელის მოზიდვის მიზნით, შიხლის რაიონიდან გადმოიყვანეს რამდენიმე ოჯახი, რომლებმაც დროთა განმავლობაში იქ გარკვეული ინფრასტრუქტურა შექმნეს. 1997 წელს ტასისის პროგრამის ფარგლებში გამოყოფილი იქნა ორი მილიონი ეკიუ, რაც ითვალისწინებდა ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის კონტროლს. „წითელი ხიდის“ პარალელურად, მის მარცხენა მხარეს უნდა აშენებულიყო ხიდი, რომელიც შიხლის მიმართულებით უნდა წასულიყო. მე ამ დოკუმენტს გაცნობილი ვარ და როგორც საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილეს, ხელიც მაქვს მოწერილი. შემდეგ რა მოხდა არ ვიცი, მაგრამ ეს ორი მილიონი ეკიუ ორად გაიყო, ნახევარი აზერბაიჯანს გადაეცა გზის მშენებლობისთვის, ნახევარი ჩვენთან დარჩა, პროექტიც შეიცვალა და ხიდი უკვე ჩვენს მხარეს, მარნეულის რაიონის მიჯნაზე აშენდა, რამაც თავისთავად შექმნა ის გარემოება, რომ „წითელი ხიდი“ თავისი მიმდებარე მონაკვეთითურთ, გაურკვეველი, შეუთანხმებელი ტერიტორიით, გამოუყენებელი აღმოჩნდა. შემდგომ იქ გაკეთდა ბაზარი, რომელიც წლების განმავლობაში უკონტროლოდ იყო. მე არ ვიცი ვინ შემოიღო ტერიტორია, მაგრამ ასეთი ტერიტორია მაინც დამინც ჩვენს ტერიტორიაზე რატომ იქმნება? ძველი ხიდი დაიკეტა და ახლა აზერბაიჯანისკენ მიმავალი მგზავრი და ტრანსპორტი კვეთს საქართველოს საზღვარს, უხვევს „წითელ ხიდზე“ და ისე შედის ამ ე.წ. ნეიტრალურ ტერიტორიაზე. აზერბაიჯანიდან მომავლები კი ისე შემოდიან ჩვენს ტერიტორიაზე, რომ საქართველოს საზღვარს ოფიციალურად აღარც კვეთენ, პირდაპირ შედიან ე.წ. შეუთანხმებელ ტერიტორიაზე. ახლა რა ვითარებაა ვერ გეტყვით, მაგრამ წლების მანძილზე ასეთი უკანონო ხდებოდა. ცნობისთვის, ასეთი შეუთანხმებელი მონაკვეთები ყოველთვის ხდება სახელმწიფოთა შორის დაპირისპირების მიზეზი, რაც შემდგომ კონფლიქტში გადაიზრდება ხოლმე.

ჩვენ ძალზე რთული დემოგრაფიული მდგომარეობა გვაქვს მთელს საზღვრისპირა ზოლში, დაწყებული რუსეთ-აზერბაიჯანის პირისპირიდან, ე.ი. ლაგოდეხიდან მოყოლებული თითქმის პანკისის ხეობამდე მწვანე ზოლი, ანუ ისლამური ზოლი გასდევს ჩვენს სახელმწიფო საზღვარს. საზღვრისპირა და მიმდებარე ტერიტორიაზე ცხოვრობენ ავარიელები, ლეკები, ლაკები, საქართველოს მოქალაქეები, მაგრამ ხომ ხედავთ როგორ ძლიერდება ისლამური და ვაჰაბისტური მოძრაობა. არსებობს ცნება, დემოგრაფი-

ული და ეკონომიკური ექსპანსია, რომელიც შემდეგნაირად ვითარდება, ჯერ ქაოტურად შემოდის მეზობელი სახელმწიფოდან სხვადასხვა მოსახლე და იკავებს ტერიტორიას, ცოტა მოგვიანებით თავისი სახელმწიფოდან ეკონომიკურ დახმარებას იღებს, ანვითარებს ინფრასტრუქტურას, ძლიერდება, ადგილობრივი მოსახლეობა დასაყრდენს ვერ პოულობს, ტოვებს იქაურობას და მთელ სივრცეს შემოსულები იკავებენ. არ არის გამორიცხული, მოგვიანებით იგივე მოხდეს, რაც წლების წინ ცხინვალის რეგიონში მოხდა. ამიტომაც აუცილებელია სახელმწიფოს ჰქონდეს კონფიდენციალური დემოგრაფიული პოლიტიკის გატარების პროგრამა. ჩვენ გენერალ ვალერი ჩხეიძესთან ერთად მომზადებული გეგმონდა შესაბამისი პროექტი, რომელიც ირაკლი შიხაშვილის თავმჯდომარეობის დროს ვეტერანთა დეპარტამენტს შევთავაზეთ, ის აქტიური პიროვ-

ნებაა და იმედი მოგვეცა, რომ რაიმეს გააკეთებდა. შიხაშვილი ყველაფერს კარგად გაეცნო, მაგრამ შემდეგ აღარ გავიკარა, შუაგულ ქართულ სოფელში (გარდაბნის რაიონის სოფელი ლემშენიერა) მიწის ფართობები დაიპყრო და დაიწყო იქ რაღაც დასახლებების შენება, ისრაელიდან თანხების მოხიდა.

ჩვენ ძალიან დიდხანს ვიკავებდით თავს ლაგოდეხის რაიონის ტერიტორიაზე დელიმიტაციური პროცესების გატარებასთან დაკავშირებით, რასაც თავისი ახსნა აქვს. ზაქათალის ოლქის აზერბაიჯანისთვის გადაცემის საკითხი სამართლებრივად არ არის მოწესრიგებული, ვინაიდან ეს რეგომის გადაწყვეტილებით მოხდა. არადა საბჭოთა კავშირის კანონმდებლობით, გადაცემა კავშირში შემავალ სახელმწიფოთა შორის შეთანხმებით უნდა მომხდარიყო. რაც შემდგომ საკავშირო უმაღლეს საბჭოს უნდა დაემტკიცებინა. ჩვენ რა თქმა უნდა, არავის ვედავებით ტერიტორიას, 1991 წლის 21 დეკემბერს მიღებული გადაწყვეტილებით დამტკიცებული რაც იყო, ის არის საქართველოს ტერიტორიის სივრცე, ჩვენ ერთგული ვართ ვენის კონვენციის საზღვრების ურღვევობასთან დაკავშირებით. ალაზნთან დაკავშირებით კი, გვქონდა მოთხოვნა, მაგრამ საშველი ვერ დავაყენეთ. სხვათა შორის, ალაზნის კალაპოტის ცვალებადობას ძალიან კარგად

აკონტროლებდნენ ძმები ხოსროვილები, რომელთაც დედოფლისწყაროს რაიონის ტერიტორიაზე სამონადირეო სავარგულები გააკეთეს. ჩვენ გვქონდა ოპერატიული მონაცემები, რომ აზერბაიჯანული მხარეს სამშენებლო ინერტული მასა აპქონდა ზემოთ და ალაზნის გარკვეულ მონაკვეთებში ყრიდა, რის შემდეგაც მდინარე ჩვენს ტერიტორიაზე გადმოდიოდა. საერთაშორისო სამართალში არის ასეთი განმარტება, სასაზღვრო მდინარეზე საზღვარი გაივლება მდინარის შუაგულში, ფარვატერზე, ანუ ყველაზე ღრმა ადგილზე მოინიშნება ნიშნულები და ამის შემდეგ მდინარე როგორც არ უნდა შეიცვალოს კალაპოტი, საზღვარი უცვლელი რჩება. აი, ეს ვერ გავაკეთეთ და ამიტომ იქმნება პრობლემა. სომხეთის საზღვარზე გუგუთის მიდამოებში (დმანისის რაიონი) მეორე უკიდურესობა ხდება. საზღვართან დაკავშირებით, აქ ჩაწერილია, რომ სივრცე გამოიჯნულია წიწვოვანი ტყის

ველოს 1937 წლის კონსტიტუციაში, რომელიც უნიკალური დოკუმენტია, სრულყოფილად არის დასახლებული საქართველოს ქონება მისი ტერიტორიით, გამიჯნულია რაიონები და ა.შ., იმ პერიოდში ზაქათალის და ლორეს ოლქები უკვე აღარ გვეკუთვნოდა. ამ კონსტიტუციით განსაზღვრული ტერიტორიით შევედით საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში იმ უფლებით, რომ ნებისმიერ დროს შეგვეძლო გამოსვლა, რაც 1991 წელს განხორციელდა. მანამდე ამიერკავკასიის ფედერაციის შემადგენლობაში ვიყავით და ტერიტორიებიც მაშინ დაგვკარგეთ, გადმოგვცემთ მასალებს და თავად დარწმუნდებით, იმ პერიოდში რა განუკითხაობაც სუფევდა, მაგრამ ეს უკვე ისტორიაა და ჯობია დღევანდელ რეალობაზე ვისაუბროთ. თუ ჩვენ პირველი რესპუბლიკის სამართალმემკვიდრე ვაცხადებთ თავს, მაშინ საფუძვლად 1920 წელს მიღებული სამართლებრივი დოკუ-

მენტები უნდა ავიღოთ, მეორის შემთხვევაში კი 1937 წლის კონსტიტუცია. აქ ერთი ძალიან საინტერესო მომენტი იჩენს თავს, პირველი რესპუბლიკის მთავრობას უამრავი ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული თურქეთთან და არცერთი ეს დოკუმენტი არ ითვალისწინებს ტაო-კლარჯეთის მისთვის გადაცემას. ფარსის ცნობილი ხელშეკრულება რეგომის პერიოდში (1921 წელი) გაფორმდა, რომელიც სხვა არაფერია, თუ არა მოსკოვის ხელშეკრულების დადასტურება, რომელიც ჩვენი მონაწილეობის გარეშე შედგენილი. ეს უკანასკნელი ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებას ამაგრებდა, რომელიც ასევე ჩვენს გარეშეა ხელმოწერილი. ქართველმა ისტორიკოსებმა და სახელმწიფო მოხელეებმა რატომღაც დაივიწყეს, რომ არსებობს კიდევ ერთი დოკუმენტი, რომელიც ჩვენს სასარგებლოდ მეტყველებს, ეს არის მუდროსის ზავი. 1919 წელს ანტანტის სახელმწიფოებმა ხელშეკრულება გააფორმეს თურქეთთან, მოახდინეს ბრესტის ზავის დენონსაცია და თურქეთს მოსთხოვეს საქართველოსა და სომხეთისთვის დაებრუნებინა მათი კუთვნილი ტერიტორიები, რაც პავლე ინგოროფვას რუქის შექმნის საფუძველი გახდა. სწორედ იმ პერიოდში შექმნა ერთა ლიგაც. მეორე რესპუბლიკის სამართალმემკვიდრეობის შე-

თხვევაში, 1937 წლის კონვენცია „სასაზღვრო წარმომადგენლების შესახებ“, პირდაპირ აფიქსირებს საზღვარს, ოღონდ ტაო-კლარჯეთის გარეშე და აქ არავითარი ფარსის ხელშეკრულების ფიგურირება არ იყო საჭირო. ჩემი აზრით, მთავარია საქართველოს ხელისუფლებამ მოახდინოს იმ ხელშეკრულებების რევიზია, რომლებიც დაკავშირებულია საზღვრებთან და საზღვრების ინვენტარიზაცია. მოქმედი ხელისუფლება ამას ვეღარ მოაწრებს, მაგრამ ახალმა ხელისუფლებამ აუცილებლად უნდა იზრუნოს ამასზე.

არის კიდევ ერთი საკითხი, რომელიც სასაცილო იქნებოდა, სატირალი რომ არ იყოს, არსებობს რამდენიმე დოკუმენტი (ენციკლოპედია, ატლასი, ტერიტორიის აღწერა) და ყველგან საქართველოს ტერიტორიის სხვადასხვა ფართობა მითითებული, ერთგან 69,5 ათასი კვ.კმ-ია, მეორეგან 68.1 ათასი კვ.კმ., მესამეგან 67,9 ათასი კვ.კმ. აქვე უნდა ითქვას, რომ საქართველო ერთადერთი ქვეყანაა, რომელიც ასე უდიერად ექცევა თავის კუთვნილ ზღვის მონაკვეთს, ჩვენ დღემდე არ გვაქვს შეტანილი საქართველოს ფართობში კონტინენტური შეღფის ტერიტორია, ანუ ტერიტორია, რომელიც საქართველოს ტერიტორიული წყლების ქვემოთ მდებარეობს. ჩვენი ტერიტორიული წყლების რაღიუსი 12 მილია, საზღვაო კონვენციის თანახმად შავ ზღვაზე 12 მილზე მეტი არ შეიძლება ეკავოს ქვეყანას. ასე რომ, ჩვენი ტერიტორიული წყლების ფსკერი, რომელიც 7.000 კვ.კმ-ია საქართველოს ტერიტორიის ფართობში არ გვაქვს შეტანილი, მით უმეტეს, რომ ასეთი ხელსაყრელი კონტინენტური შეღფი ნაკლებად აქვს ვინმეს შავ ზღვაზე. აქ ძალიან დაბალი სიღრმეებია, შხის სხივი ფსკერამდე აღწევს, აქედან გამოდინარე, ბიომასა საკმაოდ მრავალფეროვანია. ჩვენ 1993 წელს მიღებულ საზღვაო კონვენციას, რომელიც პირდაპირ ამბობს, რომ მაქსიმუმი 12 მილია (დაახლოებით 20 კმ), თუმცა აფხაზეთის თვითმარქვია რესპუბლიკას 15 მილი აქვს გამოცხადებული, ამ 15 მილის სიღრმეში რომ შეხვიდე, ცეცხლის შეწვევების ვალდებულების დარღვევა გამოგვია და შეიძლება კონფლიქტი გადავიდეს. საზღვრის დაცვის დეპარტამენტს საერთაშორისო თანამშრომლობის სფეროში უზარმაზარი სამუშაო აქვს გატარებული, განივრავებულია მრავალი ორგანიზაციაში, ძალიან სერიოზული ინფრასტრუქტურული პროექტები აქვს განხორციელებული, მიუხედავად ამისა, მიგვაჩნია, რომ სასაზღვრო სისტემის დღევანდელი ორგანიზაციულ-სტრუქტურული მოწყობა არ არის ქვეყანაში დღეს არსებული რეალობის ადეკვატური.

მანანა სუსნიშვილი
599 51 28 24
(გაბრძენა იძნება)

მეუფე ილარიონ სამხარაძის გოლგოთა

მეუფე ილარიონ სამხარაძე, რომელსაც დღეს „რუსთავი-2“ ამასხარაძებს, კატრიარქ დავით V ანდერძის თანახმად, კატრიარქად უნდა ეკურთხებინათ

წერილი, რომლის ფრაგმენტსაც გთავაზობთ, „საერთო გაზეთში“ 2011 წელს (№37,38,39) გამოქვეყნდა

„საერთო გაზეთმა“ ქართლის ერთ სოფელში 74 წლის მთავარეპისკოპოსის მეუფე ილარიონს მიაკვლია, რომელიც პატრიარქ დავით მეხუთის ანდერძის თანახმად, მისი სიკვდილის შემდეგ პატრიარქად უნდა ეკურთხებინათ თუ ვინმემ არ გითხრა, ძნელია დაიჯერო, რომ ეს მოხუცი კაცი, რომელიც ქართლის ერთ სოფელში ფარდალალა ქოხში მარტო ცხოვრობს, მთავარეპისკოპოსია და პატრიარქ დავით V-ის ანდერძით, მისი სიკვდილის შემდეგ პატრიარქად სწორედ ის უნდა ეკურთხებინათ.

ზის თავისი ქოხის წინ, თხელი მაისური, სპორტული შარვალი და ვალინკები აცვია. მუნჯი არ არისო, ამბობენ სოფელელები, როგორც ამბობენ, მოწამვლის შემდეგ არ ლაპარაკობს, სულ დუმს, ფესტებით მპასუხობს, ან დაფაზე თითებით გამოჰყავს ასოები და ასე მაგებინებს სათქმელს. საოცარი თვალეები აქვს, თითქოს ვარსკვლავები უზის გუბებში და რომ შემოგხედავს, სიკეთეს და სიყვარულს გასხივებს...

მთავარეპისკოპოს მეუფე ილარიონ სამხარაძის ნახვა მას შემდეგ გადავწყვიტე, რაც საეკლესიო წრეებთან დაახლოებულმა პირმა საქართველოს ყოფილ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული რელიგიური საბჭოს წევრის წერილი გამომცა:

„1976 წლიდან ვმუშაობდი საქართველოს მინისტრთა საბჭოსთან არსებულ რელიგიურ საბჭოში. ჩვენი მოვალეობა იყო მთავრობასა და ეკლესიას შორის კავშირი დაგვეყარე-

ბინა. ჩვენი ნებართვის გარეშე ვერც ერთი ეპისკოპოსი ან მღვდელი ვერ იკურთხებოდა. ჩვენი საბჭო ყოფილი უშიშროების თანამშრომლებით იყო დაკომპლექტებული, აქედან გამომდინარე, თითოეული სასულიერო პირის ვინაობა დაწვრილებით ვიცოდით, ისიც კი ცნობილი იყო ჩვენთვის, პატრიარქს ვის სახელზე ჰქონდა ანდერძი დაწერილი, რომელიც ინახებოდა მისივე ხელით დალუქულ სეიფში.

1977 წელს, როცა პატრიარქი დავით V გარდაიცვალა, ვიცოდით, რომ პატრიარქს ანდერძი დაწერილი

ჰქონდა მთავარეპისკოპოს ილარიონ სამხარაძეზე. ისიც ვიცოდით, პატრიარქობას მიტროპოლიტ ბაიონ კირატიშვილს ჰპირდებოდა. პატრიარქის ბასანი ღუმელოვამ ვითარებაში გარდაცვალების შემდეგ მის მიერ დალუქული სეიფი რომ გახსნეს, ანდერძი ილია II-ის გვარი იყო მოხსენიებული. საბჭოს წევრები ბაიონ კირადას, მის შვილად გადასცემდნენ და შვილად ანდერძი დაწერილი

ასე იყო თუ ისე, 1977 წელს 25 დეკემბერს ანდერძის საფუძველზე ილია II პატრიარქად აკურთხეს. ამის შემდეგ ეკლესიაში დაპირისპირება დაიწყო. მეუფე ილარიონი (სამხარაძე) სიმართლის დადგენას მოითხოვდა, ხოლო მიტროპოლიტი ბაიონი პატრიარქობისთვის იბრძოდა, რადგან ის იყო ქორეპისკოპოსი, ე.ი. პირველი პირი პატრიარქის შემდეგ ჯერ კიდევ ეფრემ II-ის დროს. დავით V-ის გარდაცვალების მერე კერატისვილი ხატების ქურდობის ბრალდებით ციხეში გაუშვეს, ხოლო ილარიონ სამხარაძე გაურკვეველ ვითარებაში მოწამლეს. მინდა შევეხო ერთ ძალიან მტკივნეულ საკითხს. 1982 წლიდან საქართველოს საპატრიარქოში კვლავ დაიძაბა მდგომარეობა. ხუთი ეპისკოპოსის მოთხოვნით თბილისში გავრცელდა პროკლამაციები, რომელსაც არიგებდნენ ფაბრიკა-ქარხნებში. ისინი მოითხოვდნენ მამათმავალი ეპისკოპოსების განკვეთას. მთავრობამ დაგვაგალა შეგვეცვალა პატრიარქი ილია II იმ მოტივით, რომ ეკლესიაში მომრავლდნენ მამათმავლები. კანდიდატურაც კი იყო წარმოდგენილი, ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი დავით ჭკალაძე, რომელსაც რამდენიმე დღეში უნდა დაეკავებინა პატრიარქის საეპარქიელი, მაგრამ საქმეში ჩაერია შინაგან საქმეთა სამინისტროს მაღალი თანამდებობის პირი გარლამ შადური (როგორც ამბობენ, ილია II-ის ნათესავი.

– ი.კ.) და მისი კატეგორიული მოთხოვნით ილია II პატრიარქად დარჩა. მეუფე დავით ჭკალაძე კი რამდენიმე ხნის შემდეგ გაურკვეველ ვითარებაში გარდაიცვალა“.

ახლახან სრულიად შემთხვევით გავიგე, რომ მეუფე ილარიონ სამხარაძე სოფელში ცხოვრობდა.

გზაზე მიმავალს სოფელელები მხედებინან. როცა ვეკითხები, სად ცხოვრობს-მეთქი მეუფე ილარიონი, მიმსწავლიან და გზას უსიტყვოდ განაგრძობენ.

მეუფის საცხოვრებლის ეზო მავთულბადით არის შემოღობილი. ალაგ-ალაგ გარღვეული, რკინის ჭიშკარი მაგრად არის ჩაკეტილი და ეზოში ვერავინ შევა.

რკინის ჭიშკარზე ვაკაკუნებ. ხმა არ ისმის.

ღობესთან მივიღვივარ და იქვე, ხის უკარფანჯრო, შეშის დასაწყობი ფარდულის მსგავს ქოხში ფეხის წვერებზე დამდგარი ვიხედები.

– მეუფე! – ვეძახი. ხმას არავინ მცემს. მეც ვერავის ვხედავ.

– აქ არის, ეგერა, – მეუბნება მეზობლის ქალი და ეზოსკენ მანიშნებს.

მისი გამოჩენა მოჩვენებას ჰგავდა. ვერ დავინახე, საიდან გამოვიდა, სად იყო, როგორ აღმოჩნდა ხის კუნძთან, ხელში წყლიანი ბოთლი და პლასტიკატის ალაგ-ალაგ ჩამტვრეული თეთრი დაფით.

მომიახლოვდა. მე ღობის აქეთ, ის – იქეთ. დაფა იქვე დადო. წყლიანი ბოთლი გადმოაპირქვეავა, წყალი მუჭით სახეში შემომასხა და მაკურთხა.

ასე გაიმეორა რამდენჯერმე.

ხელის მოძრაობით მკითხა – რა გინდაო?!

– დამლოცე მეუფე, – ვუთხარი მე.

ღობის ძირას მიწაზე ჩამოჯდა. თეთრი თმით გადაპნტილი თავი ჩაღუნა...

ორივე ვდუმდით. მერე ამომხედა.

– მეუფე, შემომიშვით ეზოში, – ვთხოვე.

ის იღებს ხის დაფას და წერს:

– ვ-ი-ნ ხ-ა-რ?

ვეუბნები ჩემს სახელს.

– მ-ო-გ-ზ-ა-ვ-ნ-ი-ლ-ი ი-ქ-ნ-ე-ბ-ი!

– არ ვარ მოგზავნილი. თქვენი ნახვა მინდა, მაინტერესებს როგორ ხართ?

– მ-ა-გ-რ-ა-დ ვ-ა-რ.

– მინდოდა გვესაუბრა, – ვეუბნები.

– რ-ა-ზ-ე? – წერს დაფაზე თითით.

პატრიარქი ილია II

პატრიარქი ილია II

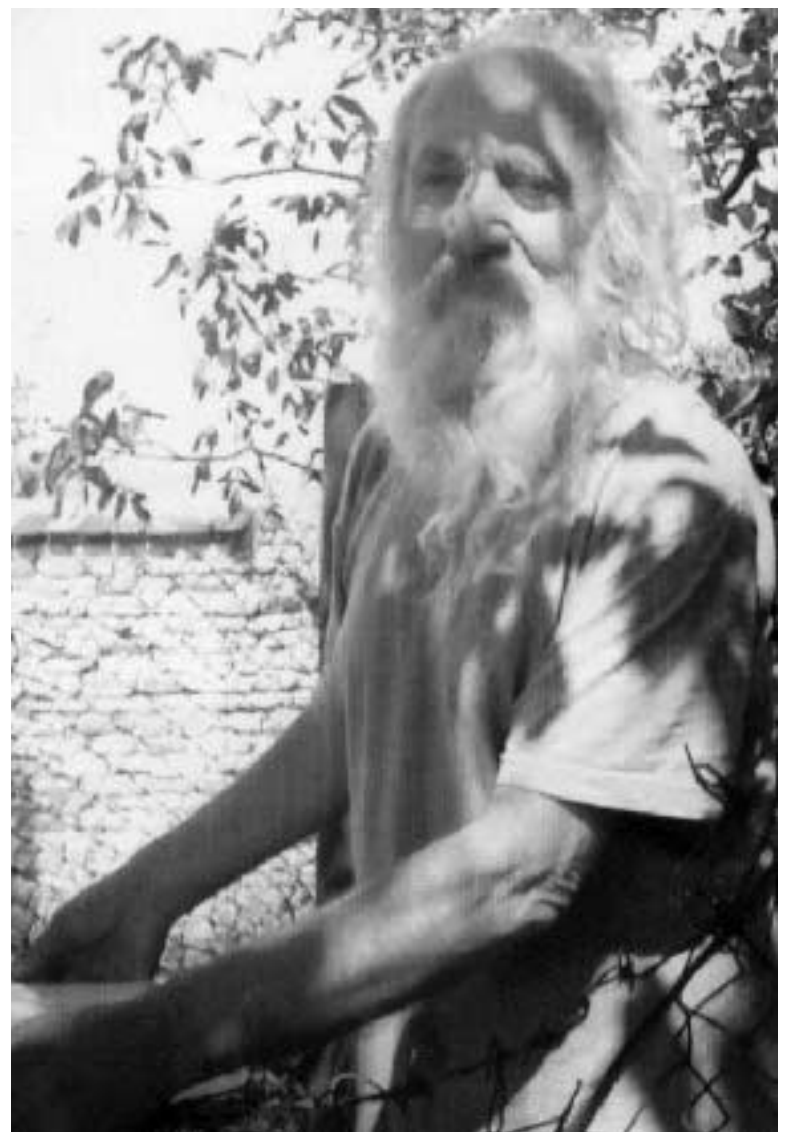

მიტროპოლიტი გიორგი კვირიკიძე

– ქვეყანაზე, ეკლესიაზე. ხომ ხედავთ, რა ამბები ხდება? – არ არის ჩემი ს-ა-ქ-მ-ე. – უსამართლობები ხდება. – არ არის ჩემი ს-ა-ქ-მ-ე – წერს ისევ თითოთ. – ხმას რატომ არ იღებთ? პასუხს არ მცემს. – ი-გ-ა-ლ-ო-ბე! – მიწერს. – შემომიშვით ეზოში და კი, ბატონო. თავს აქნევს და იღიმება. მივიდვარ ღობესთან ახლოს და „ღირს არსს“ ვლიინებ. ტაშს უკრავს. მერე ხელებს აღაპყრობს მაღლა. თვალები ცრემლებით ევსება. მეხვევა. შუაში ღობეა. ის მლოცავს, თავზე მემამბორება და ცრემლჩამდგარი თვალებით ისევ ცისკენ აპყრობს მზერას. ბილიკიდან კაცი მოდის. მეუფე იღებს დაფას და წერს: – ე-ს ჩ-ე-მ-ი დ-ი-ა-კ-ვ-ა-ნ-ი-ა. – თან იღიმის. მ-ა-გ-რ-ა-მ-ჯ-ე-რ ა-ხ-ა-ლ-ბ-ე-დ-ა-ა... გველიძეა. – წავალ, მეუფე, მეტს აღარ შეგაწუხებთ, – ვუხუბნები. – შ-ე-ნ-დ-ო-ბ-ა-ს გ-თ-ხ-ო-

ვ-თ. მ-გ-ლ-ო-ვ-ი-ა-რ-ე ვ-ა-რ-დ-ა გ-ა-რ-დ-ა-მ-ე-ც-ვ-ა-ლ-ა. უკან ვბრუნდები. მეუფე ილარიონ სამხარაძე იქვე, სადაც ვლაპარაკობდით, მიწაზე ჯდება და კეთილი ღიმილით თვალს მავლოებს... როგორც ამბობენ, რაც მეუფე ილარიონი მოწამლეს, კარგა ხნის განმავლობაში იგი საავადმყოფოში მკურნალობდა, მერე დაბრუნდა მამაპაპისეულ ეზოში. მას შემდეგ კაც-თაგან გარიყული ცხოვრობს 74 წლის მთავარეპისკოპოსი. სრულ მდუმარებასა და უკიდურეს გაჭირვებაში უსახლკაროდ, უსახსროდ, კაციშვილი მისი მომკითხავი არაა... თუმცა მეუფე არ გახლავთ ეკლესიიდან დევნილი და მიტოვებული, გაურკვეველი მიზეზების გამო სააქაოში სასტიკსასჯელდადებული ერთადერთი უმაღლესი სამღვდელო პირი. სულიერებისგან და სარწმუნოებისგან განძარცვულ ქართულ ეკლესიაში, სადაც, როგორც ამბობენ, ახლაც უშიშროების აგენტები და სახელმწიფოს უმაღლესი ეშელონების წარმომადგენლები წყვეტენ თუნდაც უბრა-

ლო მღვდლების ხელდასმის საკითხებს, დღეს და გუშინ არ დაწყებულა სულიერი კრიზისი. დღეს საზოგადოებამ არაფერი იცის იმის შესახებ, რითი, რა ვითარებაში, ვინ მოწამლა დავით V ანდერძში პატრიარქად დასახლებული მთავარეპისკოპოსი ილარიონ სამხარაძე და რატომ გააძევეს ის ეკლესიიდან. არაფერია ცნობილი პატრიარქობის კანდიდატი მიტროპოლიტის დავით ჭკადუას იდუმალებით მოცული გარდაცვალების თაობაზე, არც იმაზეა დამაჯერებელი პასუხი, რატომ სტანჯეს სააკაშვილის ჯალათებმა 5 წელიწადი საპატიმროში მამა ბასილი მკალავიშვილი, რომელიც, როგორც ამბობენ, ციხეში ისეთი ნივთიერებით მოწამლეს, რომ მძიმედ დაავადა და ლამისაა დაბრმავდეს. იმიტომ ხომ არაა, რომ მან არაერთხელ ამხილა უღირსი ღვთისმსახურნი, ქრისტესმომოხელ იელოველებს არაერთხელ ჩაჰკრა თავში ქრისტეს ჯვარი და არაერთხელ ააპეტელა თავიანთი წვერცანცარა ურჯულო ბატონის ენაზე?!

მეუფე ილარიონ სამხარაძე. ფოტო გადაღებულია ავტორის მიერ 2011 წელს.

პატრიარქი ილია II დაბრკალვა

მას შემდეგ, რაც პატრიარქი დავით მეხუთე დღემდე გაურკვეველ ვითარებაში გარდაიცვალა (სავარაუდოდ, ისიც მოწამლეს), ხოლო პატრიარქის ინტრონიზაციას სვეტიცხოველში მართლმადიდებლური კანონიზაციის საწინააღმდეგოდ, მწვალებლური – სომხური გრიგორიანული ეკლესიის პატრიარქი სპეციალური მოწვევით საპატიო სტუმრად ესწრებოდა, ბევრ უმსგავსობას და სიბილწეს დაედო სათავე, ამას გაჰყვიროდნენ და ამტკიცებდნენ ის უმაღლესი სამღვდელო პირები, რომლებიც ახლა ზეციურ სასუფეველში განისვენებენ. ასე რომ, ჩვენ მიცვალბულთა „ლაპარაკს“ ვუსმენთ ახლა, ცოცხალთაგან ზოგი დაამუნჯეს და ზოგმა თვითონ გადაწყვიტა მდუმარება, ერთი გასაგები მიზეზის გამო, არავის სურს მკვლელის სასტიკი ხელით მოუსწრაფონ სიცოცხლე ან შხამით მოწამლონ, დააბრმავონ და დაამუნჯონ, როგორც ეს არაერთხელ მომხდარა...
ირანდა კალანდაძე
593 56 11 18
„საერთო გაზეთი“
#37 2011წ.

ქლიერი საქართველოსთვის

მცხეთა

**სასამაღრი ნაგებობის
სისტემების
რეაბილიტაცია-მონტაჟი
მცხეთის
მუნიციპალიტეტის
სოფლებში**

მცხეთის მუნიციპალიტეტის სოფლებში ინტენსიურად მიმდინარეობს ინფრასტრუქტურული სამუშაოები, რომელთაგან ერთ-ერთი პრიორიტეტულია სასამაღრი ნაგებობების მოწოდება, რეაბილიტაცია და სარემონტო სამუშაოების ჩატარება. შარშან რამდენიმე პროექტი დასრულდა, მიმდინარე წელსაც რეგიონალური განვითარების ფონდის დახმარებით მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე 14 პროექტი განხორციელდება.

სასამაღრი ნაგებობების პროექტიდან ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია სოფელ ქსოვრისში სასამაღრი ნაგებობების სისტემის სარეაბილიტაციო სამუშაო, რომელსაც „ელერ ჯგუფი“ (ხელმძღვანელი რ. ბინჩიგაური) ახორციელებს. იგი ადგილობრივი ბიუჯეტიდან გამოყოფილი თანხებითა და ამერიკული ჰუმანიტარული ორგანიზაციის დაფინანსებით მიმდინარეობს. სამუშაოების შესასრულებლად 99 500 ლარია გამოყოფილი. პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ახალი უბნების დაქსეფვა, სარემონტო სამუშაოები და წყლის მრიცხველების დაყენება. ქსოვრისში სასამაღრი ნაგებობების სისტემის სამუშაოების 60 პროცენტი უკვე შესრულებულია და ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობებით მისის ბოლოსთვის დამთავრდება. შედეგად, ქსოვრისის 512 ოჯახი სასამაღრი წყალით მუდმივად უზრუნველყოფილი იქნება. პროექტით, ახალი ქსელი სოფელ ოძისში (7,6 კმ. სოფლიდან) წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაციაში იქნება და დახმარება მიიღებს სათავეს და მდინარე ქსნის წყლით იკვებება. გასუფთავებული და გაფილტრული წყალი პოლიეთილენის მილებით სოფლის წყალსაცავ რეზერვუარებში ხვდება, საიდანაც მოსახლეობას მიეწოდება.

ქსოვრისის სასამაღრი წყლის სისტემის დაქსეფვა 2010 წელს განხორციელდა მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით, მაგრამ სოფლის ყველა უბანი

ვერ მოიცავდა და უზარისხოდ ჩატარებული სამუშაოების გამო სოფელს სასამაღრი წყალი დღემდე შეფერხებით მიეწოდება.

დუშეთში საკანალიზაციო ქსელის მოწოდება, რომელიც

დუშეთში, სააკაძის ქუჩაზე, მიმდინარეობს საკანალიზაციო ქსელის მოწოდება, რომელიც

დუშეთი

მოსახლეობას მოუწესრიგებს საყოფაცხოვრებო პირობებს. ქსელში ჩაერთვება 16 ოჯახი. აგრეთვე, ერეკლე მეორის ქუჩაზე 8 ოჯახი იყო დარჩენილი საკანალიზაციო ქსელის გარეშე და მათი პრობლემაც მოგვარდა. მსგავსი სამუშაოები გაგრძელდება აღმშენებლის ქუჩაზეც (ყოფილი სტალინის ქუჩა). მიმდინარე სამუშაოები დაათვალიერეს დუშეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელმა ვაჟა ჩოხელმა და გამგეობის შესაბამისი სამსახურების წარმომადგენლებმა

თიანეთში საგაზაფხულო სამუშაოები აქტიურად მიმდინარეობს

თიანეთის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ერთეულებში საგაზაფხულო ხვნის სამუშაოები აქტიურ ფაზაში შევიდა.

წელს, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პროგრამით – „მცირემიწიან ფერმერთა 2016 წლის საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის პროექტი“ – გათვალისწინებულ ხვნის სამუშაოებში კერძო ტექნიკის მფლობელები ჩაერთვნენ. შპს „მეკანიზატორსა“ და კერძო ტექნიკის მფლობელებს შორის ხელშეკრულებები გაფორმდა. მუნიციპალიტეტში, საგა-

ზაფხულო ხვნის სამუშაოების პარალელურად, საგაზაფხულო მარცვლოვანი (საგაზაფხულო ქერი, შვრია) და ბოსტნეული (კარტოფილი) კულტურა უკვე დაითესა 60 ჰა ფართობზე, რაც მკვეთრად აღემატება 2015 წლის შესაბამისი პერიოდის მონაცემებს (15 ჰა – 2015 წ., 60 ჰა – 2016 წ.).

თიანეთის მუნიციპალიტეტში აგროვალების დაცვით, „მცირემიწიან ფერმერთა 2016 წლის საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის პროექტის“ ფარგლებში უფასოდ დამუშავდება 5504 ჰექტარის 4257 ჰექტარი მიწის ფართობი.

ამბროლაურის სოფ. გორში წყალმომარაგების სისტემის სამუშაოები მიმდინარეობს სახელმწიფო რწმუნებულ-

ამბროლაური

გუბერნატორი პაპუნა მარგველიძე, გუბერნატორის მოადგილე ლევან ქვათაძესა და ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის გამგებელ მალხაზ ლომთაძესთან ერთად, სოფელ გორში მიმდინარე წყალმომარაგების სისტემის მოწყობის სამუშაოებს გაეცნო. წყალმომარაგების სისტემის პროექტის ღირებულება 126 ათას ლარია. იგი ითვალისწინებს ჭაბურღილის, რეზერვუარის, მაგისტრალური მილსადენისა და შიდა ქსელის მოწყობას, რომლის სამუშაოებიც მოიცავს ქვაბულში წყლის შემკრები 25-ტონიანი ფოლადის რეზერვუარისა და ჭაბურღილისთვის ტუმბოს მოწყობას

ავტომატური მართვის ფართ. წყალმომარაგების სისტემის სამუშაოების დასრულების შემდეგ სოფელ გორის მოსახლეობა სრულად იქნება უზრუნველყოფილი სასმელი წყლით, მოგვარდება პრობლემა, რომელიც ადგილობრივ მოსახლეობას ათეულობით წლების განმავლობაში აწუხებდა.

სამედიცინო აქცია ხულოს მუნიციპალიტეტში

ხულოს მუნიციპალიტეტის ხიზაძირის ადმინისტრაციული ერთეულში გაიმართა უფასო სამედიცინო აქცია, რომელიც აჭარის არ ჯანდაცვის სამინისტროს ინიციატივითა და სამედიცინო დაწესებულებების მხარდაჭერით ხორციელდება.

ადგილობრივებს უფასო სამედიცინო კონსულტაციები და კვლევები შპს „ონკოლოგიური საავადმყოფოს“, შპს „სოჯახო მედიცინის რეგიონული ცენტრისა“ და შპს „თამარის დასახლების სოჯახო მედიცინის ცენტრის“ ექიმებმა ჩაუტარეს. პაციენტებს მოსახურება გაუწიეს ოჯახის ექიმმა, ნევროპათოლოგმა, კარდიოლოგმა, ექოსკოპისტმა, გინეკოლოგმა, ენდოკრინოლოგმა და უროლოგმა. დილის 11 საათზე დაწყებული უფასო სამედიცინო აქცია დღის ბოლომდე გაგრძელდა. პროცესს აჭარის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრი ნუგზარ სურმანიძე

თხილის ნერგები შუახევლის მუნიციპალიტეტის ფარგლებში

აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პროგრამის ფარგლებში, შუახევის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბუთურაულში მცხოვრებ ფერმერს თხილის ნერგები გადაეცა. რეგიონის მასშტაბით მრავალწლიანი ხეხილოვანი კულტურის ბაღების გაშენების ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში, 32 ფერმერს 6 ათასი თხილის ნერგი უკვე დაურიგდა. ქვეპროგრამის ფარგლებში იგეგმება თხილის, კაკლის, ლურჯი მოცვისა და საადრეო მანდარინის ბაღების გაშენება. ნერგები ფერმერებს თანადაფინანსებით გადაეცემა.

შუახევის კულტურის მინისტრისა და ბათუმის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის შორის მემორანდუმი გაფორმდა

შუახევის კულტურის ცენტრსა და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის მემორანდუმი გაფორმდა. თანამშრომლობის ფარგლებში მხარეები იღებენ ვალდებულებას, ერთობლივად დაეკვირვონ და განახორციელონ სამეცნიერო სემინარები და კონფერენციები. გარდა ამისა, შუახევის მუნიციპალიტეტში შეისწავლიან ეთნოგრაფიულ და ისტორიულ ძეგლებს.

მემორანდუმის ფარგლებში მხარეები ასევე უზრუნველყოფენ ბიბლიოთეკებით სარგებლობის ხელშეწყობას – შუახევის კულტურის ცენტრის სპეციალისტები სტაჟირებას გაივლიან უმაღლეს სასწავლებელში.

მემორანდუმის ხელმოწერის დღესვე, შუახევის კულტურის ცენტრის ბიბლიოთეკაში უზენეს გივი ნახუცრიშვილის დოკუმენტური ფილმი „აბუსელიძის ტბელი“.

ლონისძიებს ესწრებოდნენ შუახევის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ტარიელ ებრაღიძე, კულტურის ცენტრის დირექტორი ვახტანგ ბერიძე და ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი ქეთევან ბერიძე, სხვა მოწვეული სტუმრები.

შუახევი

თამარ თორაძე: აიუსთვიის ვსოცხლოზ, აიუსთვიის გავკელი აზღანი ხანი - მიწა მთელ საქართველოს გავაგებინო, ვინ არიან ის ჯალათები, როგლებაც 23 წლის წინათ ხუთი ძმა და დედ-მამა მოიკლეს

- თამარ, რა იყო მიზეზი, რატომ გაიმეტეს შენი ძმები და მშობლები მოსკლავად? ასეთი სისასტიკით ჩაღვნილი მკვლელობა, ოჯახის ამოწყვეტა, გაძარცვა უმიზეზოდ მოხდა?

- ზუსტი მიზეზი დღესაც არ ვიცი, მკვლელებს რომ ორგანიზატორი და დამკვეთი ჰყავდათ, ფაქტია. უკვე გითხარი, რომ ჩემი ძმები არც „სკრიპაჩები“ იყვნენ და არც „ალბინისტები“ ეგრეთ წოდებული „კარგი ბიჭების“ ცხოვრებით ცხოვრობდნენ, „ქუჩა“ იცოდნენ და უფროსი და უმცროსიც. ტრადიციებს პატივს სცემდნენ. არც არავის ჩაგრავენ უსამართლოდ და არც თავს აჩაგრინებდნენ. ჩემს დედ-მამას დიდი სურვილი ჰქონდათ, სხვა ცხოვრებით ეცხოვრათ მათ შვილებს, მაგრამ ვერაფერს გახდნენ. ჩემს უფროს ძმას პრობლემები ჰქონდა მილიციასთან, რომელიც სამართალდამცავებმა უფრო გაამწვავეს და კანონის უხეში დარღვევით ცდილობდნენ ანგარიშსწორებას, მამაჩემმა ადამიანურად რომ ვერაფერს მიაღწია, უარული ჩაწერა დაიწყო და ბოლოს საკმაოდ ბევრი მტკიცებულებები დაუგროვდა სამართალდამცავების მხრიდან დანაშაულის პროვოცირების დასამტკიცებლად. ჩემი უფროსი ძმის გამო მამაჩემი დააპატიმრეს ხულიგნობის ბრალდებით. უფროსი ძმა განსაკუთრებით „შარბანი“ იყო. თუმცა მისი ბრალდებაც ხულიგნობას არ გასცდენია. უბანში ჩემ ძმებს ავტორიტეტი ჰქონდათ, პატივს სცემდნენ. 1991 წლიდან ქვეყანაში სიტუაცია რადიკალურ-

რად შეიცვალა, მამა ხშირად ამბობდა, რომ სიტუაცია უმართავი გახდებოდა და ცხოვრება გაჭირდებოდა. დიდი სურვილი ჰქონდა საცხოვრებლად აშშ-ში გადასულიყავით. მე ეს აზრი ძალიან მომწონდა თუმცა ჩემი ძმები იყვნენ წინააღმდეგები. აღნიშნულ პერიოდში ჩემს უფროს ძმას ზახას მეორე ცოლი და ორი შვილი ჰყავდა, კახაც ცოლშვილიანი იყო თუმცა, ეს არ იყო მიზეზი, რის გამოც მათ სხვა ქვეყანაში ცხოვრება არ უნდოდათ - „ჩვენი ქვეყანა ვის დაუტოვოთ“, - ამბობდნენ ჩემი ძმები.

- 1991 წლის 21 დეკემბერს თბილისში ე. წ. სახალხო-დემოკრატიული რევოლუცია დაიწყო. არც კრიმინალურ სამყაროში იყო საქმე კარგად. სწორედ ამ დროით თარიღდება „დიდი წმენდის კამპანია“ ქურდულ სამყაროში. მილიციამ, გადაწყვიტა, ესარგებლა შექმნილი მდგომარეობით, კანონიერ ქურდებზე და კრიმინალებზე ნადირობა გააჩაღა. ამით იგი კრიმინალური სამყაროს ავტორიტეტის გარეშე დატოვებას ცდილობდა, მაგრამ, როგორც მოგვიანებით გაირკვა, მილიციამ უნებლიედ ნიადაგი მოუშადა „მხედრონის“ ქუჩაში ჰეგემონიისთვის. ამ აქციის პირველი მსხვერპლი კანონიერი ქურდი ანზორ ალაიანი აღმოჩნდა...

- ვფიქრობ, ამიტომაც ნერვიულობდა მამათქვენი, რადგან სწორედ აფასებდა სიტუაციას, ხედავდა, რომ ინტერესების სერიოზული გადანაწილება ხდებოდა...

- გეთანხმებით, სწორედ

1991 წელს მოუწყვეს ჩემს ძმებს პროვოკაცია ჩვენს საცხოვრებელ სახლთან მილიციამ და „თეთრი გიორგის“ წევრებმა, იმ დღეს ეზოდან იმედოს ისეთმა „ნაცნობმა“ დაუძახა, რომელსაც, წესით, ვერც უნდა გაეუღდა მასთან კონტაქტი, ოჯახის მთელი შემადგენლობა სახლში ვიყავით ღამის გარდა. მამა მყისიერად მიხვდა, რომ პროვოკაციას ჰქონდა ადგილი, იმედოც გააფრთხილა, მაგრამ მას სჯეროდა თავისი სიძლიერის და ეზოში ჩავიდა. მას კახა გაჰყვა. „ნაცნობი“ იარაღით ხელში შეშინებული დახვდათ ეზოში, რომელმაც იმედოს „მოკლე კითხვას“ სროლით უპასუხა და გაიქცა, თუმცა მასაც დაეწია კახას ნასროლი ტყვია და ფეხში დაიჭრა. ამ ამბის წამომწყები ბანდა ისე დაიბნა, ავტომატქანა ეზოში დარჩათ. იმედა მამამ და ღამის საავადმყოფოში წაიყვანეს. ძალიან მალე „თეთრი გიორგის“ წევრები და მილიცია „გვეწყვია“ და სახლში შემოვიარდნას ცდილობდნენ იმ მიზეზით, თითქოს ჩვენ მძევლებად ვყავდით ვიღაცებს აყვანილი. ეს უსუსური ტყუილი, რა თქმა უნდა, ჩვენს სახლში შემოდგევით და დარბევით მიხვნილი მოიგონეს. არადა, აივნიდან მსუბუქ ნივთებს ვესროდი, რადგან საშინელებებს მებაზდნენ მილიციელებიც და სამხედროფორმანებიც, არც მე ვპასუხობდი ზრდილობიანად. მოკლედ, საავადმყოფოდან რამოდენიმე საათის შემდეგ მობრუნებულ ჩემს ძმებს და მამას ეზოში „არმია“ დახვდათ. მამას ტელეფონით შევატყობინეთ „დიდი სტუმრიანობის“

შესახებ ამიტომაც მან „მომზადებულად“ მილიციელებიც და სამხედროებიც „გააცურა“, თითქოს სახლის დათვალიერების უფლებას აძლევდა და მათთან ერთად კარებამდე მოსული ისე „შემოსრილდა“, კარებს იქით გაოცებული ჯარი დატოვა. ჩემი ძმები კი დააკავეს და პოლიციაში წაიყვანეს.

ამ პროცესს მე აივნიდან ვადევნებდი თვალს და განვიცდიდი, მამაზეც ვბრაზობდი, ბიჭები რატომ დატოვა ქვემოთ, თუმცა მალე მივხვდი, მამის გეგმამ როცა გაამართლა, ისე „შეუსრულა“, იძულებული გახდნენ, ქალაქის მაშინდელი კრიმპოლი ბორია ივანოვი მოეყვანათ. გარანტიების შემდეგ ივანოვი და ჩვენი დამცველი გულიკო გაბაიძე მამამ შემოუშვა სახლში და ანახა, რომ მძევლებად არავის ვყავდით. თუმცა ივანოვმა ისედაც კარგად იცოდა, რომ ეს დადგმული სექტაკალი იყო. რადგან ჩემი ინფორმაციით, ივანოვიც ითავსებდა ხშირად რეჟისორობას. მოკლედ, ბორია იძულებული გახდა მამამ, ჩემი ძმები გაეთავისუფლებინა და სექტაკლიც დაესრულებინა! აღნიშნულის შესახებ დაწვრილებით ვწერ ჩემს წიგნში, ვფიქრობ, იმ დღეს პოლიციელებმაც და „არაფორმალურმა“ სერიოზულად დაარღვიეს კანონი. ნორმალურ ქვეყანაში ჩემს ოჯახს ბოდიშს მოუხდინდნენ და მილიციელებს სამაგალითოდ დასჯიდნენ.

- რას გულისხმობთ?

- მეორე დღეს ჩემს ძმებთან მოვიდა ის ბიჭი რომელმაც დანაშაულის პროვოცირებისთვის ჩემს ძმას ესროლა და უთხრა, მილიციაში მაიძულებს ასე მოვექცეულიყავით.

- შენს ძმებს რა რეაქცია ჰქონდათ?

- აპატიეს. მამა აფორიაქებული იყო და ვერ წყნარდებოდა, რა თქმა უნდა, ჩვენზე მეტი გამოცდილებაც ჰქონდა და ანალიზის უნარიც და არც ინტუიცია დალატობდა არასდროს.

- თამარ, ამ გადასახედიდან რას ვერ იფიქრებ, რა სფეროების გადანაწილება ხდებოდა ქუჩაში?

- 90-იან წლებში დამნაშავეთა სამყაროს პოლიტიკაში ჩა-

რევამ პოლიტიკის კრიმინალიზაციას დაუდო დასაბამი. „მხედრონის“ პოლიტიკური ამბიციებით გამოსვლამ ქურდული სამყარო ორად გაყო - ისინი, ვინც პოლიტიკაში მოვიდა და ისინი, ვინც ქურდული განდგომილობა დაიცვა, პოლიტიკაში მოსულთ ბრალი დასდო და „გრების“ ჩამდენად მიიჩნია. დაიწყო მტრობა, სისხლიც დაიღვარა. 1992 წელი განსაკუთრებით გამოირჩეოდა სისხლიანი მოვლენებით. გამართლდა პრეზიდენტ გამსახურდიას სიტყვები. ქუჩა ქუჩას წაეკიდა, უბანი - უბანს. თბილისში „სამშობის“ ერა დაიწყო. „მხედრონმა“ ფეხის მოკიდება ჯერ ქუჩაში სცადა. ქალაქის უბნებში შექმნილი „მხედრონის“ პატარა ჯგუფები ე. წ. სამშობად მოინათლნენ (თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ თბილისში არსებული რამდენიმე „სამშო“ სულაც არ ყოფილა „მხედრონის“ მეკვიდრე) და მეტოქეებთან სისხლიანი ანგარიშსწორება დაიწყო. 1992 წლის 3 მარტს თბილისი ყველაზე საშინელი მკვლელობის მოწმე გახდა. ვერის სასაფლაოსთან ჩემი ოჯახი ამოწყვეტიეს. სამშობებით თუ კრიმინალური კლანებით გავსებულ თბილისში ძმებ თორაძეების დაჯგუფება თითქოს ყველასგან გამორჩეული, ხელშეუხებელი იყო, უაღრესად შეკავშირებული და თავზე ხელაღებული. თორაძეები თავს ანგარიშვალდებულად მხოლოდ მშობლებისა და ახლობლების ვიწრო წრის წინაშე თვლიდნენ. ეს დაჯგუფება არ ცნობდა ოფიციალს თუ კრიმინალურ სამყაროში დამკვიდრებულ ავტორიტეტებსა და პრივილეგიებს. თორაძეები გარკვეულ ძალას წარმოადგენდნენ ვერაზე და არა მარტო ვერაზე. ძმებმა ბევრი მტერი გაიჩინეს როგორც ოფიციალურ წრეებში, ისე ქუჩაში.

ისინი მილიციის განყოფილების ხშირი სტუმრები იყვნენ, მაგრამ მათგან თავის დაპყრენას ყოველთვის ახერხებდნენ. სისხლიანი ვაკუანალიის მიზეზი ვერც მხედრიონელების, კერძოდ, ჯგუფ „ბოროტების“ და თორაძეების დაპირისპირება იყო. რადგან ვერის სამოსს წვერების უმრავლესობა მხედრიონელი იყო, თორაძეებზე იერიში უკვე აშკარად მიჰქონდათ (როგორც ჩანს, სისხლის ფასად უნდა გარკვეულიყო, ვინ იყო ამ ორ დაპირისპირებულ მხარეს შორის ლიდერი). ჩემი ძმები კი მხოლოდ საკუთარი ძალებით ცდილობდნენ პირველობის შენარჩუნებას. 1991 წლის 24 სექტემბერს ზაზა, კახა, ლაშა, იმედა და ზვიად გელოვანი ორი მანქანით სადღაც მიდიოდნენ,

„ლისიჩკაც“ კი არ ჰქონდა თან. 30 გარეწარზე მეტი ავტომატებით შეიარაღებულმა ზაზა, ზვიადი და იმედა კონდახების ცემით ავტომანქანაში ჩატყენეს და წყნეთში აიყვანეს. სადაც კალანდაძემ მომხდარის გამო ბოლიშის მოხდას ითხოვდნენ. რა თქმა უნდა, ბოლიში ვერ მიიღეს და მუხლები ავტომატით დაუხვრიტეს განსაკუთრებით ლერი სულაბერიძე, „ზარალა“ და ნიკა დევედარიანი აქტიურობდნენ. შემდეგ მანქანაც დაუცხრილეს, მაგნიტოფონი და რაც რამე ღირებული იყო, ვირთხებივით მიითვისეს და მომაკვდავი ბიჭები ტყეში დატოვეს. ჩემმა ძმებმა როგორღაც მოახერხეს და საავადმყოფოში მივიდნენ. სახლშიც დარეკეს. მამა ასეთი განადგურებული არასდროს მი-

როდის და როგორ დამთავრდებოდა „ბოროტების“ დაწყებული ომი. ამას ქვეყანაში არსებული მძიმე მდგომარეობაც ემატებოდა. ბადრი ზვადაგაიანის მეგობარი „ნამცეცა“ გვარდიელი იყო, ის ჩემს ძმებთანაც მეგობრობდა ძალიან გვიყვარდა ოჯახის ყველა წევრს. ერთ თებერვლის საღამოს თორაძეები მგელაძეს სახლთან ელოდებოდნენ, „ნამცეცაც“ მათთან ერთად იყო, ნახევარ საათში კომენდანტის საათი იწყებოდა და სახლში დაბრუნებას აპირებდნენ, ზაზა მანქანიდან გადმოვიდა და კახას ავტომანქანასთან მივიდა, სადაც კახა, ლაშა, იმედა და „ნამცეცა“ ისხდნენ. მან თან საათზე დაიხედა. გულში დამიზნებულმა ტყვიამ საათში გაიარა და იდაყვის დაბლა მთელი ხელი დაუზიანა.

ამ საქმეში ბევრი ფული აიღო და ფლავია აიბით ავლავს წარსულ ღილი ცოდვებს, თავიც კაცად მოაქვს, არაღა არაკაცია და შოიბარა... მაგრამ ამ ჰყავს, რომელიც ულაგავს არაულ საქმეებს და სხვადასხვა ღონის და გაქანების კრიმინალურ ავტორიტეტებს ქრთაბით, ნარკოტიკებით და ლაგაზი ცხოვრებით ხილავს.

ვინც თორაძეებს მოეპოვდა, საოთხი კაცის სახელს მოიხვეჭდა და აიბით დაარქვს ბოროტები — მხედრიონის შურისძიება. მერე მათი მოშორებაც უნდოდა შიშვარდნაქმს... მაგრამ ამ ჰყავს დამლაგებელი... რა მოხდა სინამდვილეში, რას იყოფდნენ თუნდაც ბოროტები ერთმანეთში? სხვათაგან ომის დროს ზურგიდან ერთმანეთს რომ მსროლდნენ...

გზად კალანდაძეზე „ვზროსლებმა“ სტვენით გააჩერეს, რამაც, რა თქმა უნდა, ბიჭების გაღიზიანება გამოიწვია. გაჩერების მიზეზად ვიღაც „უსახელოს“ შეუხებდა დასახელდა, ისინი დაახლოებით ოცნი იყვნენ, ეგრეთწოდებული „ბოროტები“: „მუსტაფა“, ნიკა დევედარიანი, ლერი სულაბერიძე, „გვაჯი“ და სხვები. „გარჩევის“ დროს ლერი სულაბერიძემ მოულოდნელად იმედოს ხელი გაარტყა, კახამ ძალადობას სროლით უპასუხა და გვაჯი დაჭრა. ლაშამ კი „კანისტრა“ ჩაარტყა ლერი სულაბერიძეს, სროლის შემდეგ „ბოროტები“ გაიქცნენ. სახლში დაბრუნებულ შემდეგ, მამა საქმის კურსში ჩააყენეს, ოჯახის უფროსი სერიოზულად განერვიულდა. მან ზუსტად იცოდა, რომ ეს ამბავი ვიღაც უხილავისგან იმართებოდა და არც ქუჩაში „ამოწვევრილი“ სარეველები გაჩერდებოდნენ და ყველაფერს არაკაცურს იკადრებდნენ ძმების ჩასაძირად. საღამოს ქურდები ბერდია ქარცივაძე და ოთარ ხუციშვილი გვესტუმრნენ. მოკლედ, შერიგება მიითხოვეს და შეხვედრაზე უიარაღოდ მისვლა. იმედამ რამდენიმეჯერ ჰკითხა: „ატყვიან“ ხარ, ისინიც უიარაღოდ იქნებიანო და „ქურდული“ სიტყვა მისცა. მამამ შეილებს უთხრა — ეს ქურდულიც სათავისოდ ტრიალებს, ასე დაჟინებით რომ მოითხოვს თქვენ უიარაღოდ მისვლას, დაფიქრდით, რამ გამოგამტერათო. ბიჭებს პირდაპირ უთხრა, რომ გული საშინელებას მიგრძობს და ერთად მაინც ნუ წახვალთო და ძლივს დაარწმუნა. სამი მძა სახლში დარჩნენ და ორი ზვიად გელოვანთან ერთად უიარაღოდ წავიდნენ. 11 საათზე ბერდიას სახლთან მივიდნენ ჩემები. ქურდმა კიდევ იკითხა, იარაღებით ხომ არ იყვნენ, იმედას პირველად ცხოვრებაში

ნახავს, კაცმა თითქოს წინასწარ იცოდა, რაც მოხდებოდა და უძლური იყო, რამე შეეცვალა და შეილები გადაეჩინა. მამამ ძმები საავადმყოფოში არ დატოვა და სახლში წამოიყვანა, და აგრძელებდნენ მკურნალობას, მნახველები არ აკლდათ ძმებს. მომხდარიდან რამდენიმე დღეში კანონიერი ქურდი მიხო ცინცაძე და „კაი ბიჭი“, „ბოროტების“ რისხვა გაა ბარამიძე გვესტუმრნენ. — როგორ შემძლია თქვენს მხარეს არ ვიყო, ყველაფერში მართლები ხართო, — უთხრა მიხომ ბიჭებს. ბარამიძემ კი დანაწებით დააყოლა: „ბოროტები“ ვაჟკაცებს ვერ იტანენ, რომ მცოდნოდა, არ გაგიშვებდით მაგ „ტრუხა“ ქურდულ შეხვედრაზეო. როგორც ჩემთვის ცნობილი იყო, კანონიერ ქურდს პაატა ჩლაიძეს, რომელმაც ბერდია მონათლა, არ ჰქონდა კარგი ურთიერთობა ცინცაძესთან, რიგი მიზეზების გამო ვერ ახერხებდა მიხო „სხადნიკის“, მოწვევას, სადაც პაატას მხილება ჰქონდა გადაწყვეტილი... პაატა ჩლაიძეც ეწვია ჩემს ძმებს განსხვავებული წინადადებით — შერიგებოდნენ მტრებს (ეს შეხვედრა მე ჩუმად ჩავწერე მაგნიტოფონზე), თუმცა მიხო ცინცაძე ამ შერიგების კატეგორიული წინააღმდეგი იყო. ამბობდა, ეგენი შეგირიგდებიან, გადაგკოცნიან და მერე ზურგში გესერიანო. მამაც მიხოს ეთანხმებოდა. სანდო პირად, რომელიც „მტრების“ გადაადგილებას თვალ-ყურს მიადევნებდა, ბადრი ზვადაგაიანი აირჩიეს, რაც მამას არ მოეწონა რადგან არ ენდობოდა მას. ბადრის ყველა ინფორმაცია მართლაც ტყუილი აღმოჩნდა... ასე გრძელდებოდა თვეები. მოვიდა ახალი 1992 წელიც, მთელი ოჯახი ერთად შეხვდით. თუმცა ბედნიერები არ ვიყავით, რადგან არ ვიცოდით,

ბიჭებმაც ცეცხლი გახსნეს, თუმცა ბნელოდა და ტყვიები სახურავიდან მოდიოდა. მოლაპარაკება ასეთი იყო, რომ აღნიშნულ შემთხვევაში ყველას დამოუკიდებლად უნდა გაედწიათ. ლაშა და ზაზა დაიჭრნენ, კახა და იმედა გადარჩნენ. იმ დღეს კახამ საავადმყოფოდან დარეკა და გვითხრა, რომ საავადმყოფოში ჰყავდა ზაზა და ლაშა. იმედამაც დაგვირეკა. „ნამცეცა“ არ ჩანდა. იმედი გეჰქონდა, რომ ის ყველაზე უკეთ გამოძერებოდა ამ სიტუაციიდან, მაგრამ, სამწუხაროდ, მეორე დღეს გავიგეთ მისი დღეულის ამბავი. ლაშას ოპერაციისთვის ამზადდებდნენ და დაეუძლეთ მეგობრის გარდაცვალება. მამამ ბიჭები საავადმყოფოში არც მამინ დატოვა და სახლში უკეთებდნენ გადახვევებს. პირველ მარტს ლაშა 20 წლის გახდა, ექიმმა დარეკა, გადახვევაზე საავადმყოფოში დაიბარა. ჩვენს ტელეფონს უსმენდნენ და გადაადგილებასაც თვალ-ყურს ადევნებდნენ კოსმიური სიჩქარით გამრავლებული „ბოროტები“. ლაშას დედ-მამა მიყვებოდა გადახვევაზე თითქოს რაღაც უბედურებას ვგრძნობდი, ისე ვთხოვე დედას დარჩენა. დასაბუთებული უარის შემდეგ გავჩერდი — მალე დაგბრუნდებით. სწორედ 3 მარტის დღე იდგა, დღე, რომელმაც მთლიანად შეცვალა ჩემთვის სამყარო. 1992 წლის 7 მარტს ელვარდ შევარდნაძე საქართველოში ჩამოვიდა. ჯაბა ოსოელიანი შევარდნაძის პატივსაცემად გამართულ ბანკეტზე აღარ გაჩერდა. მას თორაძეების ინციდენტში „მეგობრის“ ტყვიით დაღუპული კოტე ბიბილურის პანაშვილზე მიეჩქარებოდა. კოტე ბიბილური კი, სარწმუნო წყაროთი, თავისი თანამებრძოლების ტყვიას ემსხვერპლა. ვერის სამოსს შემდგომ სამიზნეს ვერაზე ცნობილი

კანონიერი ქურდების, ბარამიძეების ოჯახი წარმოადგენდა. გაა ბარამიძეზე პირველი თავდასხმა უშედეგოდ დამთავრდა. უცნობებმა ვარაზისხევიდან მის სახლს „მუხა“ ესროლეს. ტყვიები მათ მეზობლად მცხოვრები თენგიზ კიტოვანის სახლშიც შეცვივდა. იმავე საღამოს საინფორმაციო საშუალებებმა აღნიშნული ფაქტი გააშუქეს, როგორც კიტოვანზე ტერაქტის მცდელობა. სამართალდამცავ ორგანოებს არ შეეძლოთ, არ სცოდნოდათ მომხდარის შესახებ, მაგრამ წაუყრეს. „მხედრიონმა“ ბარამიძის სახლიდან გამოყვანა მხოლოდ პოლიციის დახმარებით შეძლო. სადარბაზოში ჩამოსული გაა ბარამიძე დარწმუნებული იყო, რომ მას ქვევით პოლიციელები ელოდებოდნენ. როცა კიბის უჯრედთან ორი ნაცნობი სახე დაინახა, ყველაფერს მიხვდა. თუმცა გაქცევა არ უცდია. იგი ერთ-ერთ მათგანს პისტოლეტით ხელში სწვდა, მაგრამ მეტი ვერაფერი შეძლო. ბარამიძე ავტომატის ჯერით მოცელებს. ვერის სამოსს ზეობის ხანა იდგა. „ბოროტები“ პირობითად რამდენიმე ჯგუფისაგან შედგებოდა. თითოეულს თავისი ხელმძღვანელი ჰყავდა: „ზემო ვერელები“, „შემსრულებლები“, „ბოროტები“, „ქვე-

ქმთიშვან ზარნაძე
599 52 60 30
(ბაბრამიძეა იძნება)

ბასილი აკალავიშვილი: პაპის მიმართ ნაწილობრივად დადებითი შეფასება: თუ ის კვლავ შელახავს მართლმადიდებელთა უფლებებს - ანათემა გადავსებ და სხოვრებს ჯოჯოხეთში გაატარებ!

ინტერვიუ გლდანის ივერიის ყოვლდანიმდა ღმრთისმშობლის სახელობის ეკლესიის წინამძღვართან მამა ბასილ აკალავიშვილთან

– მამო, ამას წინათ სოციალურ ქსელში მკაცრად გააფრთხილეთ საქართველოს სამღვდელთა კონსტანტინეპოლის საპატრიარქოს მიმართ. როგორ ფიქრობთ, ყურად იღებენ თქვენს მიმართებას?

– სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა, ჩვენთან არს ღმერთო.

მამო, როცა შევეუდკე სულიერ მოღვაწეობას, თავი ვაღებულად ჩავთვალე, ღვთისმსახურზე დაკისრებული მოვალეობა პირნათლად შემერქულია – პირველ რიგში ღვთის მცნებების კანონიკური დაცვა. ასევე ვალდებული ვყოფილიყავი ერის წინაშე და ცხოვრების კრედიტს ვაგებებდი ერთგულად და თავდადებულად მემსახურა ორივე ასპექტში. მიზნად დავისახე, არავის ვაპატიებდი უფლის სარწმუნოების დასაცემს, ერის ტრადიციების, წინაპართა ხსოვნის შებღავებას. წმიდა წერი-

ლი გვაძლავს, როცა ღვთისმსახური მცდარი გზით მიდის, ვალდებული ხარ, ამხილო. თუ არ შეისმენს, განუხილო. მე ვამხილე რამდენიმეჯერ. რომ არ შეისმინეს, სწორედ ამან განაპირობა დროებით ჩემი განდგომა საპატრიარქოსგან. ყოველივე მოთხოვნილია ჩემს განცხადებაში. ვერ ავიტანე ვიღაც უცივი მღვდლის ვინმე ზურაბ მჭედლიშვილის ყოველგვარ რეალობას მოკლებული განცხადება და ერთხელ კიდევ ავუხსენი საზოგადოებას განდგომის მიზეზი.

– რას გეგონებ ზურაბ მჭედლიშვილი?

– ის ახალგაზრდა მოძღვარია. ბევრი რამ ჯერ კიდევ არ უწყის. ამასწინათ ერთ-ერთი ქადაგებისას აღნიშნა, მამა ბასილის ნათლობა არაკანონიკურიაო. მას, ცხადია, ვიღაცამ დააუვალა ამ ფორმით ჩემი დისკრედიტება.

– თქვენ ზშირად მართავდით აქციებს სახალხო დამცველის ოფისთან. თქვენი აზრით, დაწვევით ხომ არ არის სახალხო დამცველის ოფისი, არ ედირსა წესიერი სახალხო დამცველი ქართველ ხალხს?

– წარმოიდგინეთ, 1995 წლიდან მოყოლებული, 2002 წლამდე, ჩემს მრევლთან ერთად მხოლოდ ჩვენ ვმართავდით აქციებს და ვებრძოდით ერისა და სარწმუნოების მოღალატეებს, განსაკუთრებით, იელოვლთა სექტას, რამეთუ ისინი წარმმართველი, შემოგზავნილი აკენტურული ძალა იყო და არის სარწმუნოების აღმოსავლურად. მით უმეტეს, სახალხო დამცველის უწყება, მათი უფლებების პირუთენელი დამცველია. სწორედ ამიტომ, ჩემი წარმომადგენელი შეხვდა იმდროინდელ სახალხო დამცველს, ქალბატონ ნანა დევედარიანს. მას წარუდ-

გინეს დოკუმენტური მასალები, რა წინააღმდეგობაში მოდიოდა ეს სექტა მართლმადიდებლობასთან. მან ყურადილო ყოველივე, წინაპრის თვალთ შეხვდა და რამდენიმე დღის შემდეგ „რუსთავი-2“-ის ტელევიზიით ჩვენს მიერ მიტანილი მასალები აჩვენა საზოგადოებას, თუ რას უბრუნებდნენ იელოვლები ჩვენს სარწმუნოებას, ეს იყო და ამის შემდეგ დევედარიანი ისევ მათკენ შეტრიალდა. ის რომ იმსად პოზიციაზე მდგარიყო, ბევრ რამეს გაუკეთებდა საქართველოს, ლომის წილს დასდებდა ერის სასარგებლოდ და სულის საცხოვნებლად. 11 მარტს, ჩვენი ეკლესიის დარბევის წინა დღეს, პრესკონფერენციის ჩასატარებლად დარბაზი არ დაგვიტოვო და სახალხო დამცველის ეზოში ჩავატარეთ პრესკონფერენცია...

ატანა და ნერვიულობა. ზედაპირულად ჩავატარე აქციები ჩემი ბუნებიდან არ გამოდინარეობს. რა ხერხითაც შემიძლია, ვებრძვი ანტიქრისტიანულ მოქმედებს.

– ერთსქესიანთა ქორწინების დაკანონებას აპირებენ. რას ფიქრობთ, რა მოქმედება ამას ქართველი ხალხის მხრიდან?

– როგორც სასულიერო პირი, ვიასუსხებთ სჯულის კანონით და არა ისე, როგორც სააკაშვილი ბინძური ქმედების შესაბამისად რომ ირგებდა კონსტიტუციას. მოვიყვან მცირე ამონარიდს (რომელიც თქვენთვის კარგად ცნობილია) პრეზიდენტ მარგველაშვილის სიტყვებიდან: „სექსი და სექსუალური ცხოვრება არ არის სამარცხვინო, მე პირადად მაქვს მდიდარი სექსუალური ცხოვრება, მექნება კიდევ...“ ამ სიტყვების მთქმელ პრეზიდენტს, რომელიც, როგორც თვითონ აღიარებს, გარყვნილებით სააკაშვილს აჭარბებს, როგორ უარყოფითად შეაფასებენ თვით იმ ქვეყნების პრეზიდენტებიც კი, რომელთაგან მოდის უმსგავსოება.

ღმრთის კანონით დადგენილი მართლმადიდებლური ოჯახი ერთიანი ორგანიზაციაა, რომელსაც ერთი თავი უნდა ჰქონდეს და ეს თავი ქმარი, მამაკაცი უნდა იყოს. „ვითარცა ეკლესია დამორჩილებულ არს ქრისტესა, ეგრეცა ცოლი თვისთა ქმართა ყოვლითა“ (ფევესელთა 5-24).

ასევე ცოდვათა გამო ღმერთმა ადამს და ევას სამოთხიდან გამოდევინა უბრძანა ოჯახის შექმნა, გამარავლება და საკუთარი ოფელით პურის მოპოვება.

დღეს განსწავლული ამტკიცებენ, რომ ჩვენ ვართ უპველესი ერი. უპველესნი, ვიდრე ბერძნები, რომაელები, ძველი ეგვიპტელები ქრისტეს შობამდე. იქიდანვე მოედევართ სიწმინდით, რომ ოჯახი არის ქალისა და მამაკაცის ერთობა. ასე მოვედით დღემდე. ახლა რას ვარკვევთ. სირცხვილი არ არის? რას ვეუბნებით წინაპართა ხსოვნას, რომელთაც საკუთარი სისხლით წერეს ჩვენი ისტორია.

პირადად სირცხვილის გრძობა მწვავეს, როცა გაუთავებული დისკუსია მიდის ამ

სასულიერო პირი ქვეყნარქია, თუ ის უფლის დადგენილ კანონებით მსახურებს და არ არღვევს მას, რათა ერთი სულიერად არ დადარდებოდეს.

საქორედ ჩავთვალე, ვამცნო საზოგადოებას, რომ დიდი სჯულის კანონისთვის, რომელიც დამტკიცდა 7 მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე წმიდა მამათა მიერ, იოტისოდენაც კი არ გადაიხვევია.

აწლის 28 მარტს საპატრიარქოს არხზე „ერთსულოვნება“ (სახელწოდება, რომელიც არ ეგებს მრავალ მღვდელმსახურთა ქმედებას) ზემო ბეთლემის მაცხოვრის შობის ტაძრის მღვდელმსახურმა დეკანოზმა ზურაბ მჭედლიშვილმა არასწორად ისაუბრა ნათლობის საიდუმლოებაზე. მან უარყო საპატრიარქოსგან განდგომილი მღვდლების მიერ ჩატარებული ნათლობა, თან აღნიშნა, რომ ვემორჩილებით მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის სინოდს. სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს. ამ შემთხვევაში არ მიზნდობა თქვენი საქმიანობა გამეხმურებინა, მაგრამ იძულებული გამხადეთ ვერჯერობით ნაწილობრივ გამხილოთ. ისმის კითხვა: რატომ განგიდევით?

ათეული წლების წინ გამხდელი და გაფრთხილებით მოსალოდნელი საფრთხის გამო, რაც თვალწინ დაგვედგა. ფაქტია, იელოვლთა სექტა (რომელიც აგენტურული საქმიანობისთვის არის შემოგზავნილი) მთელი ანშლავით ეწევა პროზელიტიზმს, რათა გაანადგურონ ქართული გენი, ტრადიცია, სარწმუნოება. მათთან ერთად მინაურმა თუ გარეულმა მტრებმა როგორ მითვისა ჩვენი ქვეყანა, ახლა კი უკომპრომისო ბრძოლა მართლმადიდებლობას გამოუცხადეს.

დაიხ, სჯულის კანონით დროებით ვემორჩილებით საბერძნეთის ძველ მესტილეთა წმიდა სინოდს. განა უფალი მართლმადიდებელით ეროვნების მიხედვით განყოფდა?...
თქვენ განიკითხავთ მღვდლებს ჩემი სახით, რომელიც ყველა საეკლესიო რიტუალს კანონიკურად აღასრულებს, მრავალრიცხოვან მრევლთან ერთად დღედაღამ მუხლწაუხრებლად შრომობს იმის ფიქრით, რა დაუტოვოს ჩვენ ბედკრულ ქვეყანას.

ღმერთის არ გემინათ? იქნება იმისთვის განმკითხავთ, „ჯიბით“ რომ არ დავგრილებ და ეკლესიის ზღურბლთან საცხოვრებლად მოსულთ ხელგემბი არ შევეყრებ?...
როგორ ამყლავენებთ დიდი სჯულის კანონის უცილობას? თქვენ კი დედამამიშვილო, ჩაიხედეთ თქვენ მიერ გამოშვებულ ნიგნებში, სადაც თითოზე შავი წერია:

კონსტანტინოპოლის წმიდა მე-2 მსოფლიო კრება, კანონი 7:
„მართლმადიდებელი ეკლესია ქვეყნარქია და საცხოვრებლად მიიჩნევს ნებისმიერი ქრისტიანული საზოგადოების ნათლობას, რომელიც მის ზღურბლს გარეთ არის, იქნება ის სქიზმატური, თუ ეს ნათლობა აღსრულებულია ქვეყნარქია და სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა.“

თქვენ უსუსური ფრანგებით მელაპარაკებით, მე კი სჯულის კანონით გამხდელი.
თქვენ ხალხს უქადაგებთ, რომ ბკურებით მოინათლონ, მე კი იოანე ოქრობირის, ბასილი დიდის, მოციქულთა კანონებს შეგახსენებთ: „ნათლისღება უნდა შესრულდეს უფლის განწესებით, მამისა და ძისა და სულისა წმიდისა მიმართ.“ (მოც. 49) წყალში სამჯერ შთაფვლით და არა ბკურებით (მოც. 50). გეკითხებით, ქვეყნარქია მართლმადიდებელთან არ არის სულიწმიდის მადლი და ეკუმენისტებთან (მამათმავლებთან) არის მადლი?!...
იმის ნაცვლად, რომ სხვადასხვა სექტებს მიხედვით, რომელთაც წალეკეს სრულიად საქართველო, ქვეყანა სოდომ-გომორის ცოდვაში ევლოდა, თქვენ ჩემით ხართ დაკავებული? თქვენმა დემოკრატმა, ლიბერალმა, ცალსახა განცხადებებმა და კომპიტი-

ციამ 9-წლიანი ფაშისტური რეჟიმის მთავრობასთან სადამდე მიგვიყვანა. იქნებ სჯულის კანონი არ მოგონით და თქვენ მიერ სახელმწიფო „დიდ“, „წმიდ“ მე-2 მსოფლიო „ვაზ-ავაზაკთა“ კრების გადაწყვეტილებებს ელოდებით, რომელიც საერთაშორისო მემორანდუმთან გამოდინარეობს. ეს მემორანდუმი რასაც გვიმზავდეს, კარგად უნებთ.

ნუ მინგვეთ, მე უფლის მცნებების დარღვევას არავის ვაპატიებ. თქვენმა ყოველგვარ არგუმენტოკლებულმა გამოხატვამ საზოგადოება აღაფთოთა. ქვეყნარქია ეკლესია თვით უფალია და მისი კანონები. აი, ამ ეკლესიის შვილი ვიყავი, ვარ და ვიქნები სანამ ვიარსებ ცოდვილ დედამინაზე, შემდეგ კი თვით უფალი განგვსჯის თითოეულ ჩვენთაგანს.

მართლმადიდებლობისა და ერის სიყვარულისთვის 5 წლით სასჯელს რომ ვინდიდეთ, თქვენ თბილ ბალიშებზე გეძინათ.

ანტიქრისტიანული მოქმედება ჩვენი ეკლესია ბარბაროსულად რომ დაარბიებს და დიდ მარხვაში დაიწინათ თქვენი უმოწყალოდ სცემეს, მამინაც დემოკრატია.

როცა გარეგანი ზარზიებით მიიღეთ, სექტების უფლებები მართლმადიდებლობას გაუტოვებთ, ასევე სომხები 400-ზე მეტი ეკლესიისა რომ ითხოვენ, რას აკეთებთ? რამდენი ჩამოვთვალე...

რადგან თქვენ უძლეური ხართ, მე მოგცემთ მიმართულებას თქვენი მოვალეობის შესახებ.

პირველ რიგში საპატრიარქო მოანსწიერეთ, განწმინდეთ უფლის სასულიერო პირთაგან. გირჩევთ ამხილოთ ხელისუფალი, რომელიც ამორალური საქციელით გვანაწიებს თავს და სხვებსაც უბიძგებს უმსგავსებისკენ.

გირჩევთ ამხილოთ პარლამენტის ის წარმომადგენელი, რომელიც ერთხელ მხარი დაუჭირეს ანტიდისკრიმინაციულ კანონს და გაზა გაუხსნეს გარყვნილებას.

აღნიშნეთ, რამდენა სიბილნის ნიაღვარი მოედინება ჩვენს ქვეყნს? რატომ არ აღიშნებთ სხვას. 20-საუკუნოვანი ლეიფორთხეული ოჯახის სინდისით მოვდივართ და დღეს ხდება გასარკვეველი, რა არის ოჯახი? აცნობიერებთ, რომ ხელი-სუფლებში ქრისტეს მოძულენი არიან მოკალათებულნი, რომელნიც დასავლეთისა და ამერიკის ელჩის ყურმოჭრილი მონები განსაზღვრეს. ხვდებით, რომ დემოკრატია ლაბატობა და დამნაშავეთა თანაზიარნი ხვდებით?

მოდით ნებისმიერნი, გინგვეთ დებატებში, რათა ავიხსნათ რა არის, მღვდლის მოვალეობა.

„სიტყვა საქმის გარეშე მტყუარ არს!“

ხედავთ, მამათმავლების, ლესბოსელების და სხვა ჯურის გარყვნილთა არმია კარზე გიკაუნებთ? ნაცვლად იმისა, ხმა აღიმალლოთ, თქვენ მურსა და ბოლმის ანთხევთ. ასე გააერთიანებთ თქვენ ერს?!. ან ის არ განუხებთ, ტელევიზიიდან მამათმავლობის პროპაგანდა რომ მიდის?

მკაცრად გაფრთხილებთ — თქვენგან თუ კიდევ უსაფუძვლო, მსგავსი ბრალდებები განმეორდება, იძულებული ვაგვდები მწვავე კომპრომატებით გელაპარაკოთ და მამინ მოსანანიებლად წასვლა კი არა, იქნებ შეტრიალდეთ კი ვერ გიმელოთ.

გონს მოგვეთ. ერის ინტერესებს, ტრადიციებს, სარწმუნოებას პირადი ცხოვრების საპირწონედ ნუ გაიხდით.

„უფლის მოთმინება ძალიან დიდია და არა უსაზღვრო.“
„ზნეობრივი კანონების დარღვევისთვის სასჯელი გარდაუვალია და მძიმე.“

გლდანის ივერიის ყოვლდანიმდა ღმრთისმშობლის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი ბასილი აკალავიშვილი

საკითხის ირგვლივ. ვნატრობ, ამბროსი ხელაიას, კირიონს და სხვებს, რომლებიც ქრისტიანულ, გაბედულად გამძვინვარებულ სიტყვას იტყობენ, რომელსაც უფალი გვაგვალავს.

მკაცრად განვიკითხავ პარლამენტის წევრთა იმ ჯგუფს რესპუბლიკელების სახით და მათ მიმდევართა, რომლებიც მხარს უჭერენ ერთსქესიანთა ქორწინებას. აცნობიერებთ? თქვენ საზოგადოებამ ნდობა გამოგიცხადათ.

როგორც ვიცით, ამერიკის ჯარში ათასობით ერთსქესიანთა ქორწინების ფაქტია, მამაკაცი კონგრესმენებიც კი ქორწინდებიან ერთმანეთზე. სოლომონი ამისთვის მოსრა უფალმან. ის ქვეყნები, სადაც დააკანონეს ერთსქესიანთა ქორწინება, ვხედავთ, როგორ ისჯებიან, განსაკუთრებით ამერიკაში. გაუთავებელი ბუნებრივი კატაკლიზმებია. ზოგიერთი შტატი აღიგავა პირისაგან მიწისა.

გარყვნილების ნიაღვარი ჩვენთან შემოიჭრა და ცდილობს დაკვიდრდეს. სკოლებში იაკობ გოგებაშვილი სწავლებიდან ამოიღეს. სამაგიეროდ, ნერგავენ ე.წ. სახელმძღვანელოს „მე და საზოგადოება“. სწორედ დაწყებით კლასებში ყალიბდება ბავშვის მსოფლმხედველობა, ფსიქოლოგია, ცხოვრების წესი, რწმენა. სწორედ ბავშვების გადაგვარება ჩადებული სახელმძღვანელოში.

ტელევიზიებით გამოდიან სხვადასხვა ორიენტაციის ადამიანები და საჯაროდ მოითხოვენ ერთსქესიანთა ქორწინების დაკანონებას. ყოველივე ამას ხელს უწყობს ყოველად მიუღებელი ტელეგადაცემები. ახლანა „რუსთავი-2“-ზე იყო ჯამბაზი მათა ასათიანის მართლაც შოუ, სადაც მიდიოდა კამათი სტალინის ძეგლის შესახებ. მე პოლიტიკოსი არა ვარ, მაგრამ ერის ინტერესებიდან გამომდინარე, ვერ გაეჭმდები. ასათიანი აცხადებს, 200 მეტრში რუსის ჯარი დგასო და თქვენ სტალინისთვის გცხელაო? გეთანხმებით, დგას ჯარი, მაგრამ შე ოჯახაშენებულო, მაშინ, როცა დასავლეთიდან, ოკეანისგაღმელთაგან სოლომონის ცოდვის ღვარცოფი მოედინება და ცდილობს წალეკოს ყოველივე ქართული, ეროვნული, ტრადიციული, სარწმუნოებრივი, რატომ ამასე არ წივიზარ და კივიზარ და ლამის მუშტი-კრივზე გადადიხარ სტუმრებთან. მაშინ, როცა ჯარს რყვნიან, მომავალ თაობას რყვნიან, სარწმუნოებას ებრძვიან, ეს ხომ სახელმწიფოს ძლიერების გარანტია, ამასე რატომ არ ფიქრობთ. მაშინ, როცა სირიაში, ერაყში გაუგონარი სისასტიკით უსწორდებიან მართლმადიდებლებს, ბავშვები შევლას ითხოვენ, თქვენ ტინციკობას და გართობას მისცემინხართ. მიუღი მსოფლიოს მასშტაბით მართლმადიდებლობას დევნიან. ლგბტების დამცველებად რომ გამოდიხართ, ვინ გაფინანსებთ იმის საფასურად, მამათმავლობის დიაპროპაგანდას რომ ეწვიეთ. ჯერ ერთი, ქალმა გარეგნული იერსახე უნდა დაკარგო? ეშმაკებს რომ გავხარო, ქალი ქალს არა ჰგავს,

მამაკაცი – მამაკაცს. ან ის ე.წ. „ბარნოვა“. ახალგაზრდა გოგომ საზოგადოების წინაშე ჯდომის მანერა და უფროსთან ზრდილობიანი მიმართვა არ უნდა იცოდეს? როგორ გადაგვარდით ასე. უფსკრულის პირად ვდგავართ, ხალხი ნაგვის ბუნკერებში იქექება, ყოველი ფენის ნაბიჯზე იელოველთა სასახლეებია წამოჭიმული, 20% რუსეთს უჭირავს, დანარჩენი – ამერიკას. ამერიკასა და დასავლეთს რომ შესცქეროთ, ვერ აცნობიერებთ, რომ მათ საქართველო პირადი ინტერესებისთვის სჭირდებათ. მათი მიზანია, ქართველი, როგორც ერთი აღიგავოს, აღარ არსებობდეს ბუნებაში. თქვენ კი მათ დაკრულზე ცეკვავთ. როგორ შემოესიეთ ეშმაკებით ქვეყანას. გაფრთხილებთ, ღმერთი ბევრს ითმენს და მისი სასჯელი არ აგცდებათ... თქვენ ნაციონალების შიკრიკებო. სტალინის ძეგლი გაწუხებთ? აფერუმ, თქვენს ადამიანობას. სტალინმა წმიდა მატრონას მოუსმინა და დედა ღვთისმშობლის ხატი შემოატარეს ქალაქს. ამის შემდეგ მრავალი ეკლესია-მონასტერი აშენდა.

დღევანდელ დღეს შინაური მტრები არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებიც ამერიკისა და დასავლეთის აგენტები არიან, უფრო მეტს აშავებენ, ვიდრე გარეშე მტერი. ტყუილად არ უთქვამს დიდ ილიას: „როცა ერთი თავის ისტორიას ივიწყებს, მაშინ იწყება ერის გადაგვარება“. გრცხვენოდეთ...

– თქვენ ზმირად აკრიტიკებთ ურწმუნო მოძღვრებს. ისედაც შეტევაა ეკლესიებზე და მართლმადიდებლობაზე. თქვენი კრიტიკა ცეცხლზე ნავთს ხომ არ ასხამს?

– უმსგავსებებაზე ვდუმდე, ამის უფლება არ მეგებას, რამეთუ დუმილით ღმერთს ვლაპატობთ. ღმერთმა დამიფაროს, მტრის წისქვილზე წყალი დავასხა. მე ვებრძვი მათ, ვინც ებრძვის მართლმადიდებლობას და ეკლესიაზე შეტევას ახორციელებენ. მე ვამხელ სწორედ იმ უღირს სამღვდლოებას, რომელიც სახელს უტევენ ეკლესიას, ისინი საპატრიარქოს წიაღში არ უნდა იყვნენ, რამეთუ უმსგავსო სასქციელო სებაბს აძლევენ მტრებს, რათა მათ მიზეზი ჰქონდეთ განსჯის. სწორედ ეს კომპრომატები გამოიყენეს საქართველოს მტრებმა: ჩერგოლეიშვილმა, ნინია კაკაბაძემ, თუთბერიძემ და სხვებმა. მწყინს, რომ უღირს სამღვდლოებთან ერთად ილაჩება იმ ღვთისმსახურთა რუპუტაცია, ვინც ჭეშმარიტად მსახურებენ.

მოუწოდებ სრულიად საქართველოს, თუ ჩვენ ერთად არ დავდგებით და არ შევებრძობებით საერთო სენს, გაგვიჭირდება მსოფლიო ბოროტების მანქანასთან გამკლავება. მხოლოდ ერთობა გვიხსნის, მთავარია, სულით ვიყვნეთ ძლიერნი, მივენდოთ ღმერთს, ხსნა მხოლოდ უფალშია.

ღმერთმა დაგლოცოთ!

ირანდა პალანდაძე
593 561 118

კულუარული ინფორმაციით თამარ სანიკიძეს ლადო ჭანჭურია უეცვლის?

ეს ძალიან ცუდი ფაქტია, ვინაიდან სიტუაცია ჩაწვანარებული იყო და თამარ სანიკიძემ მოახერხა არჩევნების წინ ამხელა აურზაურის გამოწვევა, რაც მხოლოდ ქვეყნის შიდა და გარე მტრებს აწყობს.

კულუარული ინფორმაციით, პრემიერ მინისტრს გადაწყვეტილება უკვე მიღებული აქვს. ერთ-ერთი ვერსიით, თამარ სანიკიძის შემცვლელად საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩს გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში ლადო ჭანჭურიას ასახელებენ. შევეცადეთ გაგვეჩვენოთ, რამდენად შეესაბამება კულუარული ინფორმაცია ჭეშმარიტებას და კომენტარისთვის პროფესიული განათლების პროფკავშირების თავმჯდომარეს **დენის დამითაშილს** დავუკავშირდით:

– მოგახსენებთ, რომ ჯერ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და შემდგომ ტექნიკურ უნივერსიტეტში ძალიან დამატული ვითარება შეიქმნა. სიტუაცია უკვე ჩაწვანარებული იყო, მაგრამ თამარ სანიკიძემ, რომელმაც ცტუდენტები მოატყუა, მოახერხა არჩევნების წინ ამხელა აურზაურის გამოწვევა, რაც მხოლოდ ქვეყნის შიდა და გარე მტრებს აწყობს. ხელისუფლებას აფრთხილებდნენ, რომ ამ მინისტრის თანამდებობაზე დატოვება „ქართული ოცნების“ რეიტინგს სასიკეთოდ არ წაადგებოდა და ბოლოდროინდელმა მოვლენებმა ეს ვარაუდი სრულიად დაადასტურა. გიორგი კვირიკაშვილმა, რომელიც ძალიან გონიერი ადამიანია და მშვენივრად იცის, რამხელა ძალა გააჩნია სტუდენტობას, ვაჟკაციური გადაწყვეტილება მიიღო და დაძაბულობის განეიტრალება საკუთარ თავზე აიღო. ის დაპირდა სტუდენტებს, რომ თავად ჩაუდგება „უმაღლესი განათლების შესახებ კანონ-

ში“ შესატანი ცვლილებების შემუშავების პროცესს. მომავალ კვირას არის დაგეგმილი რამდენიმე უნივერსიტეტის წარმომადგენლებისგან შექმნილი ჯგუფის პრემიერ მინისტრთან შეხვედრა. რაც შეეხება თამარ სანიკიძეს, სტუდენტებმა განაცხადეს, რომ არ უნდათ მატყუარა მინისტრთან ურთიერთობა. აქედან გამომდინარე არ შეხვედებიან და არ დაელაპარაკებიან. როგორ ფიქრობთ, როდესაც სტუდენტები პირდაპირ უცხადებენ მინისტრს უნდობლობას, როგორ შეიძლება ამ პრობლემის მოგვარება?

– ხმები თამარ სანიკიძის

ბა. გადაწყვეტილება პრემიერ მინისტრის მისაღება, ამდენად არ მინდა მოვლენებს წინ გაუვსწრო. თუმცა ვიტყვი, რომ მინისტრობის კანდიდატი ძალიან ღირსეული და ღირებული კადრია თავისი გამოცდილებით და პრინციპულობით და ნამდვილად არ გაუჭირდება განათლების სისტემაში ფუნდამენტალური რეფორმების გატარება. მომავალ მინისტრს ნამდვილად დიდი სამუშაო ექნება ჩასატარებელი, რადგან ასეთ ცვლილებებს მხოლოდ სახელმწიფო უნივერსიტეტი არ საჭიროებს. შეხედეთ რა ხდება ტექნიკურ უნივერსიტეტში: პროფესიული

თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ არა ერთხელ გაისმა, თუმცა არასოდეს გამართლებულა.

– სამი წელიწადნახევრის განმავლობაში ჩვენი პროფკავშირი გამუდმებით აყენებდა საკითხს, რომ პროფესიული განათლების კანონში რადიკალური ცვლილებები უნდა მომხდარიყო, მაგრამ დღემდე არც ერთი თავი, არც ერთი მუხლი და არც ერთი პუნქტი არ დაწერილა. ამ დროს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი გამოდის საზოგადოების წინაშე და აცხადებს, რომ კანონი პროფესიული განათლების შესახებ მზადაა. თითქმის ორი წელია ყოველდღიურად იყო მოლოდინი, რომ განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი შეიცვლებოდა, რადგან შეუძლებელია ტყუილებით უსასრულოდ ცხოვრება, მაგრამ სანამ საქმე კატასტროფამდე არ მივიდა, საკადრო ცვლილება არ განახორციელეს. შემძლია ვთქვა, რომ განათლების სამინისტროს ქმედებებში საბოტაჟის ნიშნები სახეზეა. ასე, რომ თუ „ქართული ოცნების“ რეიტინგის კლება სიმართლეს შეესაბამება, ეს სწორედ სანიკიძის და მისი მსგავსი მინისტრების დამსახურებაა. უნივერსიტეტში განვითარებული პროცესებიდან ჩანს, რომ სამინისტროს ჭირდება ახალი ძლიერი და მცოდნე ხელმძღვანელი. ჩემი პროგნოზით და გარკვეული ინფორმაციით, გადაწყვეტილება უკვე მიღებულია. სანიკიძის შემცვლელი შერჩეულია და მასთან მოლაპარაკებაც შედგა. ის ადამიანი ამჟამად უცხოეთშია, მაგრამ მალე ჩამოვა და ყველაფერს გავიგებთ.

– ეს ადამიანი ლადო ჭანჭურია?

– მე ვერც დაგიდასტურებთ და ვერც უარვყოფ, თუმცა დარწმუნებული ვარ, რომ ბატონი კვირიკაშვილი კანდიდატურის შერჩევაში არ შეცდ-

პროგრამების განსახორციელებლად ლაბორატორიები არ არის, სახელოსნოები აკლიათ და ამ დროს უნივერსიტეტის ტერიტორიაზე სახინკლე, პიცერია, რესტორანი, „ტეხასური ქათამი“ და ათასი რამეა გახსნილი. სად და რომელ ქვეყანაში ხდება ასეთი რამ? სად მიდის და ვის ჯიბეში იღებება საიჯარო გადასახადებიდან შემოსული თანხები? სტუდენტები სწავლის საფასურის გადაუხდელობის გამო ირიცხებიან, ლექტორებს და პროფესორებს მიზერული ხელფასი აქვთ და უკიდურესად უჭირთ, ვიღაცეები კი უნივერსიტეტის ქონებით მილიონებს აკეთებენ, თითქოს ბაბუას დანატოვარი დუქანია. სად იყურება რექტორი და რას აკეთებს მინისტრი? ამიტომ ვამბობ, რომ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დღევანდელი შემადგენლობიდან თანამდებობაზე არავინ არის გასაჩერებელი, რადგან ამ ადამიანებმა ისედაც მძიმე მდგომარეობაში მყოფი სისტემა უფრო დაამძიმეს და განათლების სისტემა კრიზისამდე მიიყვანეს. ამჯერად სხვას არაფერს გეტყვით და მოვლენების განვითარებას თქვენთან ერთად მივაყვებ თვალს.

ნელი თორდია
571 35 36 88

სტალინი და 21-ე საუკუნის ქართველი საზღვარგარეთის-სიონისზაბი

63 წლის წინათ გარდაცვლილი სტალინი რომ დღესაც ცოცხალია და ვიღაც-ვიღაცებს მაგრად რომ უმლის ნერვებს, ეს გასული კვირის ხუთშაბათის მათა ასათიანის ტოქშოუ „პროფილის“ გადაცემაშიც ნათლად გამოჩნდა.

მაია ასათიანმა, როგორც ჩანს, გადაწყვიტა, ამ გადაცემით „ცოცხლად“ დაემარხა სტალინი, მაგრამ იმდენი იწიკვინა, იმდენი იხტუნა, ისე ფარჩხა ხელები და იმდენი სისულელე დაროშა, სტალინის ნაცვლად თვითონ დაიმარხა თავი როგორც ჟურნალისტიკა, რომელიც, როგორც გაირკვა, აბსოლუტურად უწიგნური და არაკომპეტენტურია და, გამომდინარე აქედან, ვერც სტალინის

და ვერც იმ ურთულესი ეპოქის მემკვიდრედ გამოდგება, რომელზეც ის და მისი ასევე არაკომპეტენტური და უწიგნური თანამოაზრეები ასე ჰაიპარად ლაპარაკობდნენ.

სამწუხაროდ, დღევანდელ საქართველოში, მოსახლეობის დიდმა ნაწილმა, განსაკუთრებით ახალგაზრდებმა, ფაქტობრივად, არაფერი იციან სტალინის შესახებ და იმ გაყალბებულ ინფორმაციებს იმეორებენ, რომლებსაც წლების განმავლობაში ამკვიდრებდა ნიკიტა ხრუშჩოვი – სტალინისა და ბერიას დაუძინებელი მტერი, ქართველთა მოძულე რეგენი, რომელმაც ისტორიის დამახინჯება და ხელახლა გადაწერა სცადა.

თავიდანვე გაგიმუდებებთ ერთ „საიდუმლოს“ – ძალა, რომელიც დღეს საქართველოს აკონტროლებს (სურს აკონტროლოს, ცდილობს, ახერხებს და ა.შ.), იმ ძალების მემკვიდრეები არიან, რომელთაც მოახდინეს 1917 წლის რევოლუცია, გნებავთ, პირველი მსოფლიო ომი თუ მეორე და ამზადებენ მესამეს...

ახალს ვერაფერს ვიტყვით თუ გავიმეორებთ, რომ მართლმადიდებლურ რუსეთში მონარქიის დამხობა და 1917 წლის ოქტომბრის რევოლუცია „დასავლეთში“, აშშ-ში შეფასდა როგორც სიონისტური რევოლუცია, სიონისტების მიერ მსოფლიო ერთმმართველობისკენ გადადგმული უმნიშვნელოვანესი ძლიერი ნაბიჯი!

1919 წელს ებრაელი კოგა-

ნი პირდაპირ წერდა: „ყოველგვარი გაზვიადების გარეშე შეიძლება ითქვას, რომ დიადი რუსული სოციალური გადატრიალება სინამდვილეში წარმოადგენს ებრაელთა ხელით გაკეთებულს... ჩვენ შეგვიძლია მშვიდად ვიყოთ, ვიდრე წითელი არმიის უმადლესი მთვარისარდლობა იმყოფება ამხანაგ ტროცკის ხელში!

ებრაელთა სიმბოლო გახდა რუსული პროლეტარიატის სიმბოლო, რაც გამოიხატა ხუთქიმიანი ვარსკვლავის მიღებაში, რომელიც, როგორც ცნობილია, ძველ დროს, სიონიზმისა და ებრაელობის სიმბოლო იყო. ამ ნიშნით მოვა ჩვენი საბოლოო გამარჯვება...“

დღეს რომ სტალინის ტირანობა, მის მიერ დახვრეტილი ადამიანების რაოდენობის სტატისტიკური მონაცემები, „ტროცკისტების“ ფიზიკური განადგურება და ა.შ მაქსიმალური მცდელობაა, რომ ებრაელები ნახევარ საუკუნეზე მეტი ხნის წინ გარდაცვლილ სტალინს, თავისთავად ბადებს წარსულის მასალებში ქექვის ინტერესს. თუმცა, დიდად გასაქეპი არც არაფერია, რადგან ყველაფერი ხელისუფლებზე დევს.

სტროკის შექმნიდან მოყოლებული, მისი დანგრევის შემდეგაც, არსად, არანაირ სასწავლებელში არ აცნობენ თაობებს იმას, რაც უნდა იცოდნენ. მასობრივი „გამოტყინების“ მიზანი მხოლოდ ერთია, ცარიელი თავი ბევრად ადვილი სამართავია, რასაც ჩასძახებს მაყანი, იმას ამოსძახებს...

1918 წლის „ვერსალის ხელშეკრულებაც“ ებრაელი მასონების მიერ იყო შედგენილი და წინასწარ იყო განსაზღვრული კვლავ გერმანიის მხრიდან II მსოფლიო ომის დაწყება ოც წელში, როგორც ალბერტ ჰაიკის გეგმაში ეწერა;

რაც შეეხება სტალინს და დახვრეტებს – უშუალოდ ლენინის ბრძანებით (დეკრეტით) რუსეთში მყოფი 440 000 მღვდელმსახურიდან 400 000 დაიხვრეტა, დანგრეეს ეკლესიები. მხოლოდ მცირე ნაწილმა მოასწრო თავის გადარჩენა და საეკლესიო განმეულის გადარჩენა-დამალვა.

ტროცკის ბრძანებით კი, ყოველგვარი გასამართლების გარეშე უნდა დახვრეტილიყო ყველა რუსი „თეთრპაგონიანი“ ოფიცერი, ანუ ფენა, რომელიც იმ დროს, ფაქტობრივად, მართლმადიდებელი რუსეთის მართლმადიდებელ ინტელიგენციას წარმოადგენდა. ტროცკის შემუშავებული ჰქონდა საკუთარი მსოფლმხედველობა „სამხედრო კომუნიზმის“ სახელწოდებით და მოიცავდა „წესრიგს“, რომლის მიხედვითაც ყველა დაიხვრეტებოდა, ანუ უკვე მრეველი – დიდი გეგმა ასეთი იყო, პირველი მსოფლიო ომის შედეგად ამისთვის უნდა მიეღწიათ, მსოფლიო მართლმადი-

დებლობის საფუძვლის შერყევით. საქმე იმაში გახლდათ, რომ რუსეთმა XV საუკუნეში სახელმწიფოებრივად იტვირთა და დაიკისრა „მესამე რომის“ მისიის შესრულება, ხოლო 1917 წლის ოქტომბრის რევოლუციით გაათვისტებულმა რუსეთმა ლოგიკურად დაკარგა ეს ფუნქცია.

სხვათაშორის, საზღვარგარეთელი „მაშები“ ბრონშტეინ-ტროცკის გაცილებით მეტად აფასებდნენ, ვიდრე ნახევრად რუს ულიანოვს და მოაკვლევინეს კიდევ ასევე ებრაელ კაპლანს, (მოთავებდ ებრაელივე სვერდლოვია მიჩნეული) მაგრამ სრულიად მოულოდნელად მათ მიზნებს წინ აეტუზა ვიღაც ჯუღაშვილი, მართლმადიდებელი, სასულიერო სემინარიაგავლილი...

ლენინის დანაშაული რადა იყო? – რატომღაც მოეპრიანა და დანგრეულ-გამოხრული რუსეთის აშენება მოინდომა, „ნები“ შემოიღო და იდეოლოგიურადაც უკან დაიხია... თან, ლეიბაც გამზადებული ჰყავდათ...

„აეტუზა“ ერთია და სწორედ იდეოლოგიურად დაუპირისპირდა მასონთა იმედს, ტროცკის და გაანადგურა კიდევ. აღსანიშნავი მხოლოდ ის არის, რომ მტრის ხელით გაანადგურა მტერი, მარქსისტული მსოფლმხედველობით ფაქტობრივად ჩაშალა დიდი მასონური გეგმა. უფრო მეტიც, როგორც საშუალება მიეცა, მართლმადიდებელი ეკლესია წამოსწია წინ და მნიშვნელოვანი როლიც მიანიჭა II მსოფლიო ომის დროს. გააძლიერა ეკლესიის სახელმწიფოსგან დამუკიდებლად მართვის უფლებები, კანონით გაანთავისუფლა პოლიტიკური ზეწოლისგან

(სხვათაშორის, ადამიანთა მხოლოდ მცირე ნაწილმა იცის, რომ 1943 წელს, სწორედ საქართველოში იკურთხა რუსეთის პატრიარქი)

ასევე, მხოლოდ მცირე ნაწილმა იცის, რომ კომუნისტმა სტალინმა, ჯერ კიდევ სამამულო ომამდე, საიდუმლო სამსახურებთან ჩამოაყალიბა სულიერ საკითხებში გაცნობიერებული საკვლევ-სამეცნიერო განყოფილება, რომელსაც შეაქმნევინა „სატანასთან ბრძოლის

იდეოლოგია“, ანუ სტალინი თეორიულად დაუპირისპირდა სატანისტ მარქსს, პრაქტიკულად – სიონიზმს, მასონობას. ისიც ცნობილია, რომ აპირებდა თვით კომუნისტური სისტემის შეცვლას კომუნისტური პარტიის როლის შეკვეცა-შემცირებით და ა.შ რაც უკვე ყოველად უპატივებელი იყო მასონიზმული კომუნისტური ელიტის პარტიული ამხანაგების მხრიდან.

ხომ არ გავიხსენოთ, ვის ეკუთვნის უმტკივნეულო ფრაზა „საკითხი პოლიტიკურად წყდება?“ ცოტა უფრო რომ ჩაუღრმავდეთ – რეალურად როგორ ხდება?

გადაცემის ერთი წამყვანი აღმოჩნდა ამჯერად „განტყევის ვაცი“, ამას მხოლოდ გაჩაჩხული ღგომა კი არა, ჯდომაც ასეთი სცოდნა, მაგრამ რა ქნას საბრალომ, რაც ემარჯვება, იმას აკეთებს, ემსახურება მამონას...

დიდი გამოძაფრებები კი არ ჩანან, თითქოს არც არსებობენ, თითქოს ზღაპრებს ყვებიან მათ შესახებ ფრად მოცლილები...

ნახევარ საუკუნეზე მეტი გავიდა სტალინის გარდაცვალებიდან. დაინგრა მისი აკებული სისტემა და სამსახურებიც, თვით საბჭოთა იმპერიაც, მაგრამ მასთან ბრძოლას დასასრული არ უჩანს, მიცვალებულსაც კი ებრძვიან და საოცარი ის არის, რომ მიცვალებული სტალინიც კი ჯაბნის ცოცხალ მტრებს.

უცნაური, უკვე მოვლენის სახე მიიღო, რომ არ აჩერებენ სტალინის არც მიწაში, არც კედელზე, არც ძეგლად, არც წიგნად, ამავდროულად, საზოგადოების მეორე ნაწილი სტალინს იგონებს, ნატრულობს, ინახავს მასთან დაკავშირებულ ინფორმაციასა თუ ნივთებს. არადა, ერთ ქარქაშში ორი ხმალი ვერ ჩაიგება...

რაღა დროს სტალინიად გადაცემებს უძღვნიან... დავიწყებას ლამობენ და ფაქტობრივად, აცოცხლებენ...

მევიარაღა ფრაზად მოეჩვენება ვიღაცას, მაგრამ ქართველ ერს სულიერი მისია აკისრია და ის აუცილებლად აღსრულდება სწორედ ისევე ქართველის ხელითა და უფლის ნებით. რაგინდ გაისარჯონ და დაიხარჯონ, მამა გაბრიელის სიტყვებია, ანტიქრისტე ტახტს ვერ დაიდგამს საქართველოში!

გიორგი ჩხეიძე

უპოვართათვის

„ბაზრის ჭიშკართან შავითმოსილს, დღე იყო ჭრელი, შვილების ჯიბრზე გაეშვირა დედაკაცს ხელი“, — წერდა პოეტი ამ ოცდაათი წლის წინათ. ახლა კი... ეს ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა და მსგავს სანახაობაზე არც არავის „წასკდება ცრემლებს ღელე“, ძველებურად ვერც ამ დედაბრის შვილებს შემოვუძახებთ, რადგან ისინიც სიღუბნისგან სულს დაფარვენ. მათხოვრობენ მოხუცები თუ ბავშვები, ავადმყოფები თუ კარგადმყოფები. ლამის უპოვართა სახელმწიფოდ ვიქცეთ.

— ცოტა ზედმეტი ხომ არ მოგდით, მთავრობა მილიონებს ხარჯავს სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფთათვის, მეტყვეობს მავანი.

კი, ბატონო, მაგრამ ამ სოციალური პროგრამებით სოციალური პრობლემების გადაწყვეტა რომ ვერ ხერხდება, ამას რა ვუყოთ?

გთავაზობთ სოციალურად დაუცველთა საუბრის მცირე ფრაგმენტს, რომელმაც გარკვეული მიზეზების გამო საკუთარი ვინაობის გამხელა არ ისურვა.

— სამი შვილი მყავს. ამჟამად არც მეუღლე მუშაობს და არც მე. თანაც, სამადლოდ ნათესავის მიტოვებულ ბინაში ვართ შეხიზნულები. შარშან მშენებლობაზე სამუშაო გამომიჩინდა. ხელფასი ბანკში მერიცხებოდა. პირველივე ხელფასის ჩარიცხვისთანავე სოციალური დახმარება მომიხსნეს. სამსახურიც მუდმივი არ იყო და ოთხი თვის შემდეგ ულუკმაპუროდ დავრჩით. სოციალური დახმარება კი ისევ დიდი ხნის წვალეების შემდეგ აღვიღებინეთ. ისეთი დღეები გადავიტანეთ, ახლა რაც არ უნდა კარგი სამსახური გამომიჩინდეს, ახლოსაც არ გავეკარები.

სამწუხაროდ, ასეთ შემთხვევებს მასიური ხასიათი აქვს. იმის მაგივრად, რომ სახელმწიფომ ასეთ ოჯახებს ხელი შეუწყოს, დაასაქმოს ან თუნდაც დაუმუშავებელი მიწები გადასცეს და მათ დაუმუშავებამი დაეხმაროს, კუთვნილ სოციალურ დაფინანსებასაც კი უწყვეტს და ისევ მისკენ ხელგაწვილს ტოვებს, მათხოვრობას აგუებს, რადგან ხალხისგან ითხოვს შემწევობას თუ სახელმწიფოსგან, მორალურად ამაში დიდი სხვაობა არ არის. მეტიც: მთავრობა თავისი მცდარი სოციალური სტრატეგიის წყალობით, უმრავლესობას შრომის სურვილს უკარგავს.

მოდით, სტატისტიკასაც გადავხედოთ. 2008 წელს საარსებო შემწევობას 335954 ადამიანი იღებდა, რაც საერთო მსურველთა მხოლოდ 24 პროცენტს შეადგენდა. 2010 წლამდე ამ ციფრმა თანდათან იმატა. 2011 წელს კი 463672-დან 425 387-მდე შემცირდა. სამაგიეროდ, 2012 საარჩევნო წელს სოციალური დახმარების მქონეთა რიცხვი 501445 ადამიანამდე გაიზარდა. 2013 წელს სოციალური შემწევობის მიმღებთა რაოდენობა 359 951-მდე შემცირდა. წლეულს ამ დახმარებით 436 800 ადამიანი სარგებლობს. მსურველთა რაოდენობა მილიონს ბევრად აჭარბებს.

გაუგებარია თავად სოც-მუშაკთა საქმიანობის სტილი და მეთოდები. მათ მიერ დადგენილი სარეიტინგო ქულა, ზმირ შემთხვევაში, რეალურ სურათს არ შეესაბამება, რაც მოსახლეობის დიდ უკმაყოფილებას იწვევს და თუ მათთან ვინმე პრეტენზიით მივიდა, თავს იმართლებენ, რა ვქნათ, ბატონო, ქულებს კომპიუტერი ადგენს და არა ჩვენი. მაშინ საკითხავია, ეს მონაცემები ბაზაში ვის შეჰყავს. თუ მაინცდამაინც ეს უსუსლო და უგულო სენსორებიანი ყუთი შეცდომას უშვებს, თქვენ ხომ მაინც გაქვთ, ბატონებო, თვალებიც, გულიც და აზროვნებაც?!

ელგუჯა ბრიგადაშვილი
599 30 55 40

მე სოფლელი ვარ და თბილისში სულ რაღაც 12 წელია ვცხოვრობ, მე სოფლელი ვარ და ყოველთვის ხაზს ვუსვამ ჩემს წარმომავლობას, რადგან მეამაყება, რადგან თუ რამე კარგს ვამბობ - გურიაში მისწავლია, თუ რამეს სწორად ვაკეთებ - გურიაში ამითვისებია, თუ ზოგჯერ არაკორექტულად ვზუმრობ - ევაც იქაურია „ჩერთა“... მე ის ცოლი ვარ, რომელიც იქ მოიზილა, ტალახთან, ქვასთან, მამის წიგნებთან, შუაცეცხლთან, მდინარის პირას, ბაბუას დაკოფრილი და ბებიას დადლილი ხელებით... მე არ ვარ თბილისელი, ვერ ვიტყვი, რომ მინდა რომ ვიყო... თუ თბილისელობა შარდენზე გასვლაა, ნაშობაა, წამალია, ძვირიანი სასმელია, თუ თბილისელობა ქედმაღლობაა, თუ თბილისელობა სოფლელების ჩაცმულობაზე ქილიკია, თუ 21-ე საუკუნეში, ჯერ კიდევ იმის გარკვევაში

სგავსება და შარდენზე რამდენიმე ასულ ლარს ხარჯავს ერთ დამეში, გამთენიისას კი, იქედან სახლისკენ მიმავალი, ტაქსის მძღოლს ერთი ლარის დაკლებზე ევაჭრება, გემსგავსება და პარტნიორებს ხშირად იცვლის, გემსგავსება და როცა აწვობს „დღით არაფერი ახსოვს, რადგან ბევრი დალია“, გემსგავსება და საუბრის მანერას ცვლის, სიტყვებს ცვლის, საქალწულე აპკს ცვლის, (ხან რაზე, ხან რაზე), გემსგავსება და შენსავით თაკილობს სოფლელობას, შენზე უფრო ხმამაღლა თაკილობს, რადგან ემინია, ნაკლებად თბილისელი არავის ეგონოს.

ჰო, მე სოფლელი ვარ, ის სოფლელი, რომელსაც მუდამ თავზე დამძახი, რომ შეგჭამეთ ჩამოთრეულბმა, რომელსაც მუდამ მასმენინებ და მაგონებ, რომ გაივსო თბილისი სოფლელებით, ჰოდა ეს სოფლელები გუუბნები შენ, ვაი თბილისელს,

ფერს უცნაური იმაში არ ხედავს, ქართველმა რომ ქართველს ხელი გაუმართოს...

სამუშაო ადგილები წაგვართვესო სოფლელებმა (რაიო?) რომელი? სადაც თქვენ მუშაობას თაკილობთ, ის სამუშაო ადგილი წაგართვით? რამდენი თბილისელი მუშაობთ მაღაზიაში კონსულტანტად, კაფეში მიმტანად, რესტორანში მრეცხავად? რამდენი თბილისელი გვალაგებინებთ სახლს, გვაცხობინებთ ხაჭაპურს, გვავრდევინებთ შვილებს? თქვენ ის თბილისელი არა ხართ, ქუჩის დამგველად მუშაობა რომ გეთაკილებათ? ავეჯის ხელოსნად რომ ვერ იმუშავებთ? „მარმუტკაში“ და ავტობუსში რომ ვერ სხდებით? ბაზრობაზე გასვლაც კი რომ გიტყვებთ? თქვენ ის თბილისელი არ ხართ, რომელიც ხშირად ამბობს, რომ აქ გაიზარდა, ყველა იცნობს და ეხლა უტყვდება რომ აი

სოფლელის პოეზიოლოგია

ვართ ვინ ცალი კალოშით ჩამოვიდა დედაქალაქში და ვინ წვეილი კალოშით, თუ „ტო“ - ქართველობის ატრიბუტი გვგონია, თუ ადამიანებს სოციალური მდგომარეობით და ჩაცმულობით ვაფასებთ - მე არ მინდა ასეთი თბილისელობა. ოდეს-დაც, როცა ჩემ დედაქალაქს „ყველაზე ვეროპული ქალაქი აზიაში და ყველაზე აზიური ქალაქი ევროპაში“ უწოდეს - მაშინ თბილისში განსხვავებული აზრის ქონა - გონიერება იყო, ეხლა - არამოდურია, ეხლა მოდაშია კვერის დაკვრა, მოდაშია გამეორება, მოდაშია იგივეს ჩაცმა, რაც „იმას“ ეცვა... ყველაზე ხშირად მაინც ამ კალოშსა და სოფლელობაზე საუბარია მოდური, მაგ დროს რაც შეიძლება ხმამაღლა და თამამად ვამბობ, რომ მეც სოფლელი ვარ... ვერ ვუარყოფ, თავაზიანად მიხსნიან, რომ სოფლელებში ტერიტორიას კი არ გულისხმობენ, არამედ რაღაც სხვას, აზროვნებას... ანუ დაგვეკალიანდეთ, როცა ადამიანს აზროვნებას უწუნებთ, მაგ დროს გახსენდებთ სოფელს? რომელი სოფელი, ღორის სუკს საიდანაც გვიგზავნით სამწვადედ და ღვინოს ნამდვილი ქართული სუფრისთვის, ის სოფელი გახსენდებთ? ის სოფელი, სადაც ილია დაიბადა? სადაც აკაკი გაიზარდა? იმ სოფლის ჰაერი გახსენდებთ, რომელსაც ვაჟა სუნთქავდა? ნუ ეხლა სადღაც, რომელი-ღაც სოფელში თუ ნაზიკო ბოზობს, ან ომარი თადლითობს, გავსებულია გენაცვალე, თბილისი ბოზებითა და თადლითებით, მაგრამ რამდენადაც მახსოვს, ეს არც გვიკვირს და არც გვაწუხებს, იმიტომ რომ ბაბუამისი თბილისში ჩაესიდა?, იმიტომ რომ, თავის დროზე, ბუბიასის მამა სავაჭროდ ჩამოვიდა თბილისში და ბინა იყიდა? აზროვნება არ მოგვწონს და ამიტომაც სოფლელები... ადამიანს, რომელსაც აზროვნება არ შეუძლია - უგუნური ჰქვია, გენაცვალე, უგუნური, მეგონა გონიერ თბილისელს ეგ მაინც გეცოდინებოდა, თორემ, რა შუაშია სოფლელები...

მერე ზოგი გემსგავსება, რადგან თუ არ დაგემსგავსება, ადგილის დამკვირდება გაუჭირდება, გემსგავსება და მანქანას ყიდულობს, გემ-

ვისაც უგუნურება სოფლელობად მოგითლავს, რომ კომპლექსი გაქვს, ვიცი, რომ შენთვის კომპლექსიანობა შავი ჭირის ტოლფასია, მაგრამ სიმართლე ისაა, რომ ეს სტერეოტიპია შენი კომპლექსი, შენი ჯიში და გვარი საიდან მოდის, რომ არ იცი კი არადა, იცი და არ იძახი - ეგაა შენი კომპლექსი, თბილისელობა ბრენდი და გაწეული საუბარი რომ გგონია - ეგაა შენი კომპლექსი... შენ კარგი მენსიერება გაქვს და გახსოვს, ვისი ბაბუა ჩამოვიდა ცალი კალოშით თბილისში, ვისი გოდით და ვისიც ურემით და ამახ ხშირად ახსენებ... სოფლელებსაც აქვს მენსიერება და კარგად ახსოვს 90 იან წლებში ფიზიკური განადგურების საფრთხე როცა არსებობდა ქვეყანაში, რამდენი ქალაქელი დაუბრუნდა სოფელს, რამდენი ქალაქელი ცხოვრობდა სოფელში ნათესავთან, რამდენ ქალაქელს ასწავლიდნენ თონხას და მეტწილად თავად უთონხინდნენ ამ სწავლების დროს სათეს-სახნავს, რამდენი თბილისური ოჯახი გადაარჩინეს შიმშილს, ახსოვს, მაგრამ ამის თქმას საჭიროდ არ თვლის, ამას არ გახსენებს, რადგან არა-

„ეგეთ“ ადგილას იმუშაოს, იმიტომ რომ თავის დროზე ბაბუამისს ბევრი ფული ჰქონდა და აი ასეთი ოჯახის შვილი ასე როგორ დაეცემა? - აბა რას გართმევ? აბა, რომელი შენი ადგილი დავიკავე?

მოკლედ, ვისაც ჩამოსული სოფლელი უკვირს, გვარი მითხრას, ერთი გვარი მითხრას თბილისური, კაცი, ადამიანი მაჩვენოს ვისი წინაპარიც წარმოშობით სოფელიდან არ იყოს და კარგად დაფიქრდეს, როცა ამბობს რომ თბილისელობა დედაქალაქის სიყვარულია - ადამიანს თუ თავისი ფეხვი არ უყვარს, თუ თავისი ისტორია არ იცის, ვისი დარისი სიყვარული შეუძლია?! ქართველი თუ არ უყვარს, საქართველოს დედაქალაქის შეყვარება რა დროს მოასწრო?

მე ვიცი, რომ ეხლა არამოდურ თემას შევხვებ, ვიცი, ბევრს არ მოეწონებათ და მათ ვისაც არ მოეწონებათ, სოფლურად გიბასუხებთ - ცივი წყალი დალიეთ, ბევრი ცივი წყალი.

თამარ კუპელავა
555 46 08 04

რაბომ არ მსირდება ქალაქში მანანალა ძაღლების რაოდენობა?

თბილისში იშვიათია უბანი, სადაც მანანალა ძაღლები და კატები არ არიან. არც ჩვენი დედაქალაქის ცენტრალური უბნებია გამონაკლისი. რა კეთდება თბილისში მდგომარეობის გამოსასწორებლად? ამის გასაგებად ვესტუმრეთ თბილისის მერიის ცხოველთა მონიტორინგის სააგენტოს, სადაც მასპინძლობა დანესებულების დირექტორმა თამარ ფხალაძემ გავგინია.

– ბატონო თემურ, თბილისის ქუჩებში მანანალა ცხოველების საკმაოდ დიდი რაოდენობაა. სტატისტიკურად გაიზარდა მათი რაოდენობა?

– დავიწყეთ იმით, რომ ჩვენი სააგენტო, მოგვხსენებთ, სულ რაღაც ერთი წელია, რაც შეიქმნა. ორგანიზაციის მთავარი ამოცანაა მოსახლეობის დაცვა საფრთხის მატარებელი ცხოველებისგან. მანანალა ცხოველთა რაოდენობამ მოიმატა თუ დაიკლო, ამას ვერაფერს გეტყვით იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ წინა წლებში მათი აღრიცხვა, ფაქტობრივად, არ ხდებოდა. ჩვენი ორგანიზაციის შექმნის შემდეგ დავიწყეთ მანანალა ცხოველების მონიტორინგი, რაც საკმაოდ შრომატევადია. ამიტომ ახლა ძნელია, გადაჭრით ვთქვათ, მოიმატა უპატრონო ცხოველების რაოდენობა თუ დაიკლო.

– როგორც ვიცით, დედაქალაქში გვაქვს ცხოველთა მუნიციპალური თავშესაფარი. როგორ ხდება ცხოველთა იქ გადაწვევა?

– ჩვენს სააგენტოში გვყავს მობილური ჯგუფები, რომლებიც 24-საათიან რეჟიმში მუშაობენ და ახორციელებენ რეაგირებას შეტყობინებებზე, რომელიც ხორციელდება ნომერზე 112. ცხოველი დაჭერას და თავშესაფარში გადაყვანას ექვემდებარება იმ შემთხვევაში, თუ იგი აგრესიულია და საფრთხეს უქმნის ადამიანებს და სხვა ცხოველებს, ან თუ აქვთ რაიმე საშიში დაავადებების აშკარად გამოხატული ნიშნები, აგრეთვე უშეთვალეფურეთ. დაკარგული ცხოველები და ასე შემდეგ.

– ამჟამად რამდენი ცხოველი იმყოფება თავშესაფარში?

– დღეისათვის 180-მდე ძაღლია თავშესაფარში.

– ბატონო თემურ, თქვენ საფრთხეებზე საუბრობდით. იქნებ დავაკონკრეტოთ, რას

გულისხმობდით ამ საფრთხეში?

– მოდით, გეტყვით საფუძვლებს, რა შემთხვევაში ექვემდებარება ცხოველი დაჭერას და თავშესაფარში გადაყვანას. პირველ რიგში, როდესაც ცხოველი აგრესიულია ან დაავადებულია. მეორე, თუ მოხდა დაკბენის ფაქტი, ამ შემთხვევაში ცხოველი აუცილებლად დაკვირვებას ექვემდებარება. ასევე დაკარგული, გასაჭირში მყოფი ცხოველები.

– გაზაფხული დადგა და, ალბათ, მალე ქვეწარმავლებიც გაიღვიძებენ. თუ ხართ საამისოდ შზად და თუ ტარდება პრევენციული ღონისძიებები?

– თავისთავად, როგორც ვითხარით, ჩვენი მაღალი კლასის სპეციალისტები ოპერატი-

ბირებული ჰუმანური მეთოდით ცხოველთა სტერილიზაციასტრატეგია. ამასთან, მოსახლეობაში, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ დაბალია ცხოველებთან მოპყრობის ცნობიერების დონე. საამისოდ ჩვენი სააგენტო მთელ რიგ ღონისძიებებს ახორციელებს. დავებუდეთ საინფორმაციო ბიულეტენები და ვარიგებთ მოსახლეობაში, საჯარო სკოლებში გაკვეთილის სახით ცხოველების მოვლა-პატრონობაზე, ჰუმანური მოპყრობაზე, უსაფრთხოების ნორმების დაცვაზე და სხვა თემებზე, რათა ადრეული ასაკიდანვე დაენერგოთ ჩვევები.

– ადრე იყო დანერგილი ცხოველთა ლიკვიდაციის პრაქტიკა. ახლა თუ ხდება?

– ცხოველთა დაძინება ანუ

ულად გადიან გამოძახებაზე და მოსახლეობას ეხმარებიან. ამასთან, მთელ რიგ ობიექტებზე ხდება ინგრედიენტების დაყრა, რაც ამცირებს ქვეწარმავალთა რაოდენობას. თუმცა, აქვე გეტყვით, რომ სააგენტო ვალდებული არ არის, კერძო ობიექტებზე ჩაატაროს მსგავსი ღონისძიებები.

– და მინც, როგორ შეიძლება შემცირდეს ქალაქში მანანალა ცხოველების რაოდენობა?

– ერთ-ერთი მთავარი აპრო-

ვთანაზია ხდება მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში.

– რას ურჩევდით მოსახლეობას?

– პირველ რიგში, არ შეიძლება შინაური ცხოველების ქუჩაში გაგდება. ვისაც უყვარს ცხოველები, დაიცვან შესაბამისი ნორმები. არ შეიძლება თუნდაც ძაღლების სადარბაზოებში კვება, რათა შემდგომ ავიცილოთ ცხოველისგან შესაძლო აგრესია. ვისაც ჰყავს ცხოველი ან აპირებს იყოლიოს, აუცილებელია, იცოდეს მოვლა-პატრონობის ელემენტარული წესები და სათანადო პირობებიც შეუქმნას.

– როდის და რამდენით შემცირდება ჩვენს დედაქალაქში მანანალა ძაღლების რაოდენობა?

– საკმაოდ რთული კითხვაა. მაგალითად, ლონდონში 50-60 წელი დასჭირდა, რათა შეემცირებინათ მანანალა ცხოველების რაოდენობა. საკმაოდ შრომატევადი საქმიანობაა. წელს სამ თვეში ჩვენს სააგენტოში ოთხი

ათასამდე გამოძახება გვქონდა. ვაკვირდებით რიცხოვნობას. წელს ვაპირებთ გავხსნათ კიდევ ერთი საოპერაციო. ამის გარდა, დედაქალაქში პატრულირებენ მობილური ჯგუფები. როგორც ვითხარით, ჯერ მხოლოდ ერთი წელია, რაც ჩამოყალიბდა ჩვენი სააგენტო და ასე მოკლე დროში უკვე ბევრის გაკეთება მოვასწარი.

დიახ, როგორც წერილის დასაწყისში აღვნიშნეთ, თბილისში იშვიათია უბანი, სადაც მანანალა ძაღლები და კატები არ არიან. საფრთხის მატარებელი ცხოველებისგან მოსახლეობის დაცვის მიზნით, როგორც უკვე ვიცით, შარშან შეიქმნა თბილისის მერიის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი ცხოველთა მონი-

ტორინგის სააგენტო. იდეა, იცოცხლეთ, მართლაც კარგია, მაგრამ, როგორ ვებრძოლოთ მანანალა ცხოველებს, ძნელი გასარკვევეი აღმოჩნდა.

სააგენტოს თანამშრომლების მიმართ სასაყვედუროდ ადამიანს ენა ძნელად მოუბრუნდება. თუმცა გაუგებარია, რატომ უნდა დააბრუნონ თავშესაფარში გადაყვანილი უპატრონო ცხოველი ძველი ბინადრობის ადგილზე, თუნდაც გარკვეული აუცილებელი პროცედურების გავლის შემდეგ. ამით უპატრონო ცხოველთა რაოდენობა ვერ შემცირდება. ამის გარდა, საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ძაღლმა თუ ერთხელ დაკბინა ადამიანი, ადვილად შესაძლებელია, იგივე ქმედება კვლავ გაიმეორეოს. როდის და ვის მიმართ გამოიჩენს ცხოველი აგრესიას, უცნობია. ყოფილა შემთხვევები, როდესაც, ფაქტობრივად, მოშინაურებულ ძაღლს თავისივე უბნის ბავშვი დაუკბენია.

აგრესია ერთია და სად და საიდან იკვებებიან მანანალა

ცხოველები, ესეც საკითხავია. მათ „კვების ბუნქტებს“, ძირითადად, ნაგვის ბუნკერები წარმოადგენს. ნაგავში ძროშიალის შემდეგ იგივე ცხოველები ეზოებში დაწანწალებენ, სადაც ჩვენი ბავშვები თამაშობენ. ყველას კარგად მოეხსენება, რომ ძაღლის და კატის ბეწვი თუ ნერწყვი უამრავ ბაქტერიას შეიცავს, რაც ადამიანის ორგანიზმს საფრთხეს უქმნის. არათუ მანანალა, არამედ, შესაძლოა, ზოგჯერ შინაურმა ცხოველმაც დაასწებონ ისეთი ადამიანი ისეთი დაავადებით, როგორცაა, მაგალითად, ცოფი, ბრუცელოზი, ტუბერკულოზი, ტრიფოფიტო-

ბია ბურღული
551 71 27 07

ამ ბოლო დროს, როგორც მესმის, საკმაოდ ბევრი ადამიანი უყურებს „ობიექტივის“ ტელევიზიას, თუნდაც იმიტომ, რომ იქ ბევრი ცნობილი ჟურნალისტი მუშაობს. ვერ გეტყვით, რომ ყველა მათგანის საქმიანობით ვარ მოხიბლული, მაგრამ ერთს განსაკუთრებით გამოვყოფდი. ეს მერაბ ბერაძეა, ჩემი უფროსი კოლეგა, ტელეკომენტატორი, რომლის გადაცემებაც ჯერ კიდევ ბავშვი ვადევნებდი თვალს საზ. მაუწყებელზე და ვიცოდი, რომ მისი საავტორო პროგრამა, როგორც წესი, რეიტინგების მიხედვით, მუდმივად პირველ სამეულში ხვდებოდა.. ამას წინ, თავის საავტორო პროგრამაში, მან მეტად მტივინული რამ ბრძანა: „უფალმა თავიდან რომ მოინდომოს მიწების გადაწვევა, დარწმუნებული ვარ, ჩვენ ამ ადგილს არ მოგვცემდა, რადგან მეტად უყარათოდ ვეპყრობით ყოველივე იმას, რაც ასე უხვად გვაქვს ღმერთისგან ბოძებული და ამიტომაც ვართ საშინელ დღეში!“

მართალი გითხრათ, მეც ბევრჯერ მიფიქრია ამასზე. მერაბ ბერაძის ტელეფონის გაგება არ გამჭირვებია. დაუკავშირდი და ვთხოვე რედაქციაში მოსვლა. სიამოვნებით, მითხრა, ოღონდ კარგი იქნება თუ კი წინასწარ იმ რეცენზიებს და გამონათქ-

რაბოი ვართ ასეთ დღეში, ანუ რაბოი არ უნდა ინტერვიუ?

რომ საზ. მაუწყებელი მ. ბერაძის სამსახურის წინ ვარსკვლავს გაუხსნიდა, რადგან დღემდე ამდენი ქართული საქმიანობის, არც ერთ ჟურნალისტს არ დაუდგამს გვირგვინი!

- ისიც, თუ რა პატივით იხსენიებს ფიზიკოსი კობახიძე ტელეკომენტატორს: „საქართველოს მაღალმთიანის 74 ეკლესია-მონასტერში, იქ, სადაც ელექტ-

დოთ კვალიფიციურ ექსპერტთა დასკვნას: „ენერჯის“ ფართო პროპაგანდით უფრო დიდ სიმაღლეებს დაიპყრობს მეცნიერება, განმტკიცდება ეკონომიკა, გზა გაეხსნება საინტერესო გამოგონებებსა და საინჟინრო ნოვაციებს. მათ, ვინც საკუთარ ეზო-კარში მოაწყობს ბიოდანადგარს და მიკროელექტრონულ სადგურს, პირველი დანახარჯის შემდეგ,

მინდია სალუქვაძე, ერეკლე გამყრელიძე, მალხაზ ზაალიშვილი, ნოდარ ნუცუბიძე, მარლენ გორდენიანი, დავით ჯოხაძე და მათთან ერთად: ანა კალანდაძე, ირაკლი აბაშიძე, შოთა ნიშნიანიძე, ოთარ და თამაზ ჭილაძეები, მურმან ლებანიძე, ჯემალ აჯიაშვილი, ბაჩანა ბრეგვაძე, ვახუშტი კოტეტიშვილი, ოტია იოსელიანი.

გავიგე, რომ საზ. მაუწყებლობის მაშინდელმა თავმჯდომარემ ბატონმა შენგელიამ ბრწყინვალე დახასიათებით ორჯერ წარადგინა ჟურნალისტი სახელმწიფო პრემიასზე, როგორც ერთ-ერთი, ყველაზე გამორჩეული და მამუ-

ყოვლად უსინდისოდ გაშვებული და საშინაოდ განწირული ის თანამშრომლები და მათი ოჯახის წევრები მინც «ქართულ ოცნებას» დაუჭერენ მხარს მოახლოებულ არჩევნებში?

მასსოვს, ამას წინ, ერთ-მა მაყურებელმა საინტერესო შეკითხვა დაუსვა მერაბ ბერაძეს პირდაპირ ეთერში: „თქვენ ხართ ის ტელეჟურნალისტი, რომელმაც 90-წლებში, ვრცელი რეპორტაჟით, პირველმა წარუდგინეთ ქართულ საზოგადოებას ბატონი ბიძინა ივანიშვილი, როცა მან მიწასთან გასწორებულ სამშობლოს, ურიცხვი რაოდენობის სასოფლო სამეურ-

ლომშილური გადაცემის ავტორი. თუმცა ჩვენში კურიოზებს რა გამოლევს და „ნაციონალების“ მობრძანების შემდეგ, იგივე ბატონმა შენგელიამ და მისმა მოადგილემ ბატონმა გიორგაძემ, რომელიც დღეს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრად მოგვევლინა, მისი გადაცემა ეთერიდან მოხსნეს, როგორც არაფრის მთქმელი და უინტერესო. (!). რითაც საგრძობლად შეაჩერეს ქვეყნის წინსვლა. როგორ არ გაგახსენდება კაცს, ცნობილი პოეტი რუზო ამაშუკელი? „მინაურმა თუ არ დამკლა, მე მომზღუღე ვერას მიზამს!“

მასსოვდა, რომ მერაბ ბერაძესთან ერთად სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით, პანდურით გამოყარეს სამსახურიდან 2 800 ამაგდარი თანამშრომელი ისე, რომ მათთვის ერთი თბილისი სამსახურია და ამაში დიდი წვლილი სწორედ მერაბ ბერაძის მიუძღვისო!“

- სხვათა შორის, ვიცოდი, რომ მზის სისტემების პროპაგანდისათვის, რასაც ტელეკომენტატორი 45 წელზე მეტი ერთგულად ემსახურა, ამერიკელ ალბერტ გორს მსოფლიოს ყველაზე პრესტიჟული - ნობელის პრემია მიანიჭეს, მერაბ ბერაძეს კი, 2004 წელს საგულდაგულოდ ჩაურახეს სამსახურის კარები და ეს იყო უპატიებელი შეცდომა, რადგან იმხანად, ბევრ მეცნიერსა და გამომგონებელს ანთო მწვანე შუქი, აგუგუნდა ათეულობით მიკროელექტროსადგური და ბიოდანადგარი, მზით წყლის გამაცხელებელი, ქარის აგრეგატი. ხოლო გადაცემა რომ არ დაეხურათ, ეს ციფრები მინიმუმ გაათმაგდებოდა ახლა კი, დაეკონკრეტოთ, თუ რა დაკარგა საერთო ჯამში ქვეყანამ და თვითოეულმა ჩვენთაგანმა და ამისთვის გადავხე-

ნო ტექნიკა და საწვავი გამოუგზავნა საჩუქრად. 2004 წელს, მას შემდეგ, რაც სამსახურიდან გაგიშვეს, თქვენ ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე, ექვთიმე თავაიშვილივით ემსახურებით ქართულ საქმეს და ეს იმ ფონზე, როცა სხვა ტელეარხების წამყვანებს, რომლებიც გასართობ და შოუ-პროგრამებს უძღვებიან, ზღაპრული, ოთხიშენა ანაზღაურება აქვთ. პატიოსნად გვითხარით, გეხმარებათ თუ არა ბატონი ბიძინა ივანიშვილის ფონდი? - მასსოვს, ჩემი კოლეგის საინტერესო პასუხიც: - ხატზეც შემოძლია დაეფიცო, რომ არც ერთი თეთრი არ მიმიღია არც ბატონი ბიძინას და არც სხვა ფონდიდანო!

გავეცანი მერაბ ბერაძის დიდი ხნის ნატურასაც: „ჩვენ ხომ უნიკთერესი ხალხი გვყავს და რა დიდებული იქნებოდა, საქართველოშიც რომ გვქონდეს ერთი საგანგებო სატელევიზიო არხი, რომელიც მხოლოდ მეცნიერებას, საინჟინრო ნოვაციებს, გამოგონებებს და მზის ენერჯის წყაროებს აუნთებდა მწვანე შუქს, ისე, როგორც ეს თურქეთში, ისრაელში, სამხრეთ კორეაში, ჩინეთში და იაპონიაშიაო, რადგან ეს ქვეყნები, ასეთი გადაცემების დიდი დახმარებით გავიდნენ მოწინავე პოზიციებზეო!“

დაბოლოს, მასსოვს, ძველი ბერძნები ამბობდნენ, ქვეყანა იმიტომ კი არ არის გაჭირვებული, რომ წიაღისეული არა აქვს, არამედ იმიტომ, რომ დირსეულ პატივს არ მიაგებს იმ მოღვაწეებს, რომელთაც უამრავი საინტერესო რამ შეუძლიათ შესთავაზონ საზოგადოებასო!

მოკლედ, ძალიან ბევრი რამ გავიგე, ჩემთვის ყველაფერი ნათელი იყო და ამიტომ ჩვენი ინტერვიუც აღარ შესდგა! მაპატიე, ჩემო მკითხველო!

P.S. დიან, ინტერვიუ არ შესდგა, მაგრამ საზოგადოებისთვის ფრიად საინტერესო იქნება ბატონების შენგელიას და გიორგაძის მოსაზრება, უფრო სწორედ თავის მართლება ჩვენს წერილში წამოჭრილ კითხვებზე. გააკვეციტ ბატონებო, პასუხი!

ირინა ღარბია

ვამებს გაეცნობით, რომლებიც საგანგებოდ გამოგადგებათო! უამრავი სტატია წავეკითხე და მართლაც ძალიან ბევრი ახალი რამ გავიგე. გავიგე ის, რომ არის მწერალთა კავშირის წევრი. რესპუბლიკის დამსახურებული ჟურნალისტი. 1992 წლის ქვეყნის ყველაზე პოპულარული ჟურნალისტი. საქართველოს ეროვნული მეცნიერებათა აკადემიის საგანგებო პრიზის „მამულის ერთგულებისათვის“ პირველი მფლობელი. ნ. ნიკოლაძისა და იუნესკოს პრემიების ლაურეატი. მინიჭებული აქვს ჟურნალისტთა ფედერაციის 4 პრიზი. აფხაზეთში ომის დროს, სამხედრო კორესპონდენტი.

- გავიგე ის, რაც მის შესახებ დიდმა ჭაბუა ამირეჯიბმა ბრძანა: „ფასდაუდებელია მ. ბერაძის დამსახურება ერის წინაშე, რადგან რომ დაინერგოს თუნდაც მეთაფი იმისა, რასაც იგი ქადაგებს, ცხოვრება საქართველოში გაცილებით გაიოლდებაო!“

- ისიც, თუ როგორი ალტაცებით შეაფასეს მისი საქმიანობა პროფესორებმა. წულაიამ და კახურაშვილმა: „ხალხს ეგონა,

როგორც არ არის, საგანგებოდ დაფებით, მზის სხივებით ინთება ნათურები, ამ შუქზე ტარდება წირვა-ლოცვა, რაც ჭეშმარიტად ღვთის სამსახურია და ამაში დიდი წვლილი სწორედ მერაბ ბერაძის მიუძღვისო!“

- სხვათა შორის, ვიცოდი, რომ მზის სისტემების პროპაგანდისათვის, რასაც ტელეკომენტატორი 45 წელზე მეტი ერთგულად ემსახურა, ამერიკელ ალბერტ გორს მსოფლიოს ყველაზე პრესტიჟული - ნობელის პრემია მიანიჭეს, მერაბ ბერაძეს კი, 2004 წელს საგულდაგულოდ ჩაურახეს სამსახურის კარები და ეს იყო უპატიებელი შეცდომა, რადგან იმხანად, ბევრ მეცნიერსა და გამომგონებელს ანთო მწვანე შუქი, აგუგუნდა ათეულობით მიკროელექტროსადგური და ბიოდანადგარი, მზით წყლის გამაცხელებელი, ქარის აგრეგატი. ხოლო გადაცემა რომ არ დაეხურათ, ეს ციფრები მინიმუმ გაათმაგდებოდა ახლა კი, დაეკონკრეტოთ, თუ რა დაკარგა საერთო ჯამში ქვეყანამ და თვითოეულმა ჩვენთაგანმა და ამისთვის გადავხე-

მუდმივად ექნება უფასო ელექტროენერჯია და ბუნებრივი აირი. ნაკლებად შეგვაწუხებს ზვავები, მეწყერები და წყალდიდობები. საგრძობლად შეჩერდება ტყის ბარბაროსული ჭრა, გამრავლება ფლორა და ფაუნა. გასუფთავდება უსამელოდ დაბინძურებული ჰაერი, უკან დაიხევს მრავალი ავადმყოფობა, გაიზრდება ჯანსაღი თაობა. დასაქმდება ათეულ ათასობით ადამიანი, რადგან ამოქმედდება უამრავი მცირე საწარმო და სათბური. სოფელს დაუბრუნდება ადგილობრივი მკვიდრი და შესაბამისად, უფრო დაცული იქნება სახელმწიფო საზღვარი. ბევრად გაიფრთხილება ცეცხლმოკიდებული ბაზარი, ტრანსპორტისგან შედარებით განთავისუფლება მსხვილი ქალაქები!“

ეს არის ამონარიდები ქვეყნის ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული რეცენზიებიდან და რადიო-ტელევიზიაში გამოსვლებიდან რომელთა ავტორები არიან აკადემიკოსები: ალბერტ თავაშელიძე, ივერი ფრანგიშვილი, გიორგი კვეციანიძე, ჯუმბერ ლომინაძე, გურამ გველეხიანი

რა საიღუაგლოს გალავს მეგრული გვარები

რა საერთო აქვთ ბასკებსა და ქართველებს, ცალკე საკითხია, ფაქტი ის არის, რომ ბასკებს დღემდე ისეთი გვარები აქვთ, რომლებიც იგივე მეგრული გვარებია: დანელია, ლატარია, დუდუჩავა, ტყეზუჩავა, დუნდუა, ლოლუა, ნოდია, ასკურავა, ერიბერია, მელია, სულოგავა, აჩობია, მარია და ა.შ. თუმცა დღეს მათ წარმოდგენა არ აქვთ თავიანთი გვარის

შინაარსზე. ბასკები ბასკური ენის გაქრობის შემდეგ ხომ არ აიღებდნენ ბასკურ გვარებს?

იგივე მდგომარეობაა ხეთურ გვარებთან (არა მხოლოდ) დაკავშირებითაც: შარია, გახარია, ოდიშარია, პაჭკორია, თოფურია, ფაცაცია, ფილია, გვალია, ფიფია, ხუცი, შუხურია, მასხულავა, თაქაშთურია, ასიავა, არცავა, გამახარია და ა. შ

(დასასრული)
ენობრივი ბარიერიდან გამომდინარე, რაგინდ სახელებით მოიხსენიონ აფხაზეთი, მისი ერთადერთი სწორი დასახელებაა „აფხაზეთი“, რაც მეგრული ტოპონიმია და „აფხა“ მეგრულად „ბეჭს“ ნიშნავს. ტერმინები „აფსნი“ და „აფსუა“ არც ერთ ძველ წყაროში არ მოიხსენიება, რაც გასაკვირი იმიტომ არ არის, რომ ისინი ხელოვნურად დაამკვიდრეს XX საუკუნის 50-იან წლებში, როდესაც მიზანმიმართულმა ანტიქართულმა პროცესმა აგრესიული ხასიათი მიიღო.

ლაღ საუბრობენ; შერვაშიძეების (შარაშია) საოჯახო ენა მეგრულია; ქრისტიანი აფხაზები ქართველები არიან, წარმართი აფხაზები – ჩრდილოეთ კავკასიელები; „ბა“-ბოლოკიდურანი გვარების (გუნბა, ქეცბა, თარბა და ა.შ) მქონე აფხაზები ქართველები არიანო და ა.შ.

აფხაზთა ერისთავმა შარაშიამ (შერვაშიძე) გადაწყვიტა აფხაზეთის საერისთავო სამეგრელოს მთავარ დადიანისგან დამოუკიდებელი გამხდარიყო. ამ მიზნის მისაღწევად თითქმის ნებაყოფლობით შევიდა თურ-

XX საუკუნის დასაწყისში, საეკლესიო უწყების მიხედვით, აფხაზეთში ასეთი დემოგრაფიული სურათი იყო – დაახლოებით 80 000 მცხოვრებიდან 73 600 მართლმადიდებელი იყო. მათში ერია დაახლოებით 2 000 ბერძენი და 2 000 რუსი; 2 400 გრიგორიანელი სომეხი; 4 000 მუსლიმანი. ამ დროისთვის აფხაზეთის ტერიტორია, ფაქტობრივად, სოხუმიდან გაგრაამდე იყო, ვინაიდან, სოჭიტუაფსის რეგიონი რეალურად უკვე რუსეთის საზღვრებში მოიაზრებოდა.

ბევრი რომ აღარ გავაგრძე-

VI-VII საუკუნეების მოღვაწეებზე, სამშობლოს თავისუფლებისთვის მებრძოლ გმირებზე. მათ შორის ასახელებენ პეტრე ხეციას და ივანე კახაბერს (ბრ. „ლაზები“, ი. სინარულიძე 1999 წ.)

„ხეცია“ მეგრული თავადური გვარია, რომლის ძირი სენაკშია, მაგრამ დღეს ამ ფორმით აღარ არის შემორჩენილი, „მხეიძე“ არის გაერცვლებული სამეგრელოსა და იმერეთში, თუმცა, სამეგრელოში „მხეიძეს“ დღესაც „ხეციად“ იცნობენ.

„კახაბერი“ ასევე, გვარია –

ქეთის მფარველობის ქვეშ და დაიწყო ჩრდილო-კავკასიელების ჩამოსახლება აფხაზეთში, რომელთაც სამეგრელოს მთავარის წინააღმდეგ საბრძოლველად იყენებდა. ამ დროიდან გამომდინარე ჩერქეზულ-ადიგურთა მოღვაწის ხალხი აფხაზეთში და დაიწყო აფხაზეთის თანდათანობითი გაუცხოება. სხვათაშორის, თურქეთისა და ჩრდილო-კავკასიელების დახმარებით, აფხაზეთის საერისთავო ისე გაძლიერდა, რომ სამეგრელოს წაართვა ტერიტორია ენგურიდან სოხუმამდე. ლევან II დადიანმა შეძლო დაებრუნებინა (1611-57 წ.წ) წართმეული და კელასურთან დამცავი კედელიც ააშენა, მაგრამ XVII საუკუნის ბოლოს აფხაზეთის სამთავრომ ისევ წაართვა. აღსანიშნავია, რომ როდესაც საქართველო რუსეთს შეუერთდა, სწორედ რუსეთმა ააღდგინა სამართლიანობა და ისევ დაუბრუნეს სამეგრელოს თავისი ტერიტორია სოხუმიდან ენგურამდე და ასე იყო კომუნისტურ ეპოქამდე.

ლოთ, ყველაფერზე ის გვარები საუბრობენ, რომლებიც დღემდე აქვთ არა მხოლოდ აფხაზეთში...

რა საერთო აქვთ ბასკებსა და ქართველებს, ცალკე საკითხია, ფაქტი ის არის, რომ ბასკებს დღემდე ისეთი გვარები აქვთ, რომლებიც იგივე მეგრული გვარებია: დანელია, ლატარია, დუდუჩავა, ტყეზუჩავა, დუნდუა, ლოლუა, ნოდია, ასკურავა, ერიბერია, მელია, სულოგავა, აჩობია, მარია და ა.შ. თუმცა დღეს მათ წარმოდგენა არ აქვთ თავიანთი გვარის შინაარსზე. ბასკები ბასკური ენის გაქრობის შემდეგ ხომ არ აიღებდნენ ბასკურ გვარებს?

იგივე მდგომარეობაა ხეთურ გვარებთან (არა მხოლოდ) დაკავშირებითაც: შარია, გახარია, ოდიშარია, პაჭკორია, თოფურია, ფაცაცია, ფილია, გვალია, ფიფია, ხუცი, შუხურია, მასხულავა, თაქაშთურია, ასიავა, არცავა, გამახარია და ა. შ

ლაზური თქმულებები სიყვარულით მოგვითხრობენ

კახას შვილი და უმნიშვნელო რაოდენობითაა შემორჩენილი, დაახლოებით 150 ადამიანი კახეთში, გურჯაანის რაიონში. გაცილებით მეტია ამ გვარიდან ნაწარმოები გვარები „კახაბერისძე“, „კახაბერიძე“, „კახაბრისძვილი“.

VII საუკუნიდან მარგვეთის საერისთავოს მფლობელებად უკვე მეგრული დიდებულები, ბაღვაშები ჩანან. „ბაღვაში“ ლაზური გვარია. აღსანიშნავია, რომ ბაღვაშებს იბერიის (ქართლის) სამეფოშიც ეკუთვნოდნენ კლდეკარის საერისთავო, ორბეთი, სკვირეთი და ატენი.

X-XI საუკუნეებში ცნობილი დიდი ერისკაცი, ქართველის ერისთავი იოანე მარუში, წყაროებში „მარუში-სძედ“ მოიხსენიება. „მარუში“ წმინდა მეგრულ-ლაზური გვარია, მაგრამ იმ ეპოქაში რადგან ქართლში მუდმივი გვარები არ იყო და გვარი მეორე სახელად მიაჩნდა, რაც ძირითადად მამის სახელი იყო (როგორც სხვა ქვეყნებში იყო მიღებული), ყვე-

ლა მეგრულ გვარს ბოლოში „ძე-ს“ უმატებდნენ: შარაშია – შარაშისძე, სანაია – სანაძე (სანი ჭანი), ჭანია – ჭანიძე, ხუჯია („მტრედი“ – მხარი) – ხუჯაძე და ა.შ.

დავუბრუნდეთ მოსაზრებას, საიდანაც დავიწყეთ, რომ მეგრული გვარების დაბოლოება „ია“ მშობლიური ქალაქის, ანუ პოლისის სახელწოდება უნდა იყოს. მეცნიერთა ერთი ჯგუფის ვარაუდით, სხვა მეგრული გვარების დაბოლოებებთან ერთად, თითქოს სვანური გვარების, კერძოდ, „იან“, „ვან“ და უან“ დაბოლოებების შეკვეცილი ფორმები იყო მეგრულ გვარებში, მაგრამ ბასკეთში მრავლად არსებულმა მეგრული გვარების იდენტურმა გვარებმა ეს მოსაზრება საფუძველამოცილი დატოვა.

„უა“ დაბოლოება, შესაძლოა, გამოხატავდნენ ქმედებას. მაგალითად: ჭკადუა – ჭედვა, ჭაჭუა – აკინძვა, ძიგუა – ამორტყმა, სიგუა – ბევრის ჭამა, ჩაჩუა – დაბერტყვა, გულუა – შემოვლება, გოგუა – დაბეჭვა, გაგუა – წაკვეთა, ხუჭუა – თავის მოკვლა, ლოლუა – შებოლება, ჩიჩუა – პეპლაობა და ა.შ. ზოგადად, „უა-ზე“ დაბოლოებული სიტყვებიც მოქმედებას გამოხატავს. მაგალითად, ჭარუა – წერა, ბორკუა – ბორკილის დადება, შოლუა – დასველება, ბონუა – დაბანვა და ა.შ.

„ყვა“ დაბოლოებით გვარებზე ზოგი მეცნიერი ვარაუდობს, რომ თითქოს გურიაში მოხვედრილა რამდენიმე ჩერქეზული ოჯახი, რამაც განაპირობა აღნიშნული დაბოლოების ტოპონიმებისა და გვარების, მაგალითად: ართილაყვა, ჭანუყვა, ინგოროყვა, ლელეყვა, როყვა და ა. შ. გურიის სინამდვილეში წარმოჩნა. რა ვუყოთ იმას, რომ ჩერქეზულ ენაში „ო“ და „ვ“ ბგერები არ არის, ხოლო, მაგალითად, „ართილაყვაში“ ძირი „ართი“ მეგრულად „ერთია“; „ჭანუყვაში“ – „ჭანი“ ერთ-ერთი მეგრული ჯგუფია; „ონგოროყვაში“ – „ინგორს“ – იცოხნის და ა.შ? თვით „ყვა“, დღეს უკვე ძნელი დასადგენია, თავდაპირველად მეგრულად ყბა იყო თუ შუბლი, ანუ ვთქვათ, შეიძლება ართილაყვა „ერთყბიანს“ ნიშნავდეს ან „ერთშუბლიანს“; ჭანუყვა – „ჭანის ყბას“ ან „ჭანის შუბლს“...

რაც შეეხება მეგრული გვარების სხვა დაბოლოებებს, მათი არსი მეტ-ნაკლებად ცნობილია.

„ში“ კუთვნილების გამომხატველი დაბოლოებაა, რაც ასევე, მიგვანიშნებს ვისი შვილია ესა თუ ის პიროვნება. ბაღვაში – ბაღვას შვილი, ტულუში – ტულუს შვილი, ბაღაფში – ბაღას შვილი, ცარგუში – ცარგუს შვილი და ა.შ. გარდა ამისა, „ში“ დაბო-

ლოების მქონე ზოგ ლაზურ გვარს სამეგრელოსა და აფხაზეთში დაემატა ბგერა „ა“ და „კაში“ განდა კაშია, „ჯანაში“ – ჯანაშია, „აბაში“ – აბაშია, „მორგოში“ – მორგოშია, „გოთოში“ – გოთოშია, „ჯგვიში“ – ჯგვიშია, „სამუში“ – სამუშია და ა.შ.

ასევე, ვერისის სამეფოში იმერეთის, გურისის, რაჭისა და აჭარის წარმოჩენის შემდეგ (XIV-XV სს), „ში-ზე“ დაბოლოებულ გვარებს, მცირე გამონაკლისის გარდა, ბოლოში ყველას დაემატა „ძე“. ვთქვათ: „გეგეში“ განდა გეგეშიძე, „გურეში“ – გურეშიძე, „ნაკაში“ – ნაკაშიძე და ა.შ ამ რეგიონის ყველა გვარი, რომელშიც დაბოლოება „ძე-ს“ წინ ზის „ში“ მეგრული (კოლხური) გვარიდანაა ნაწარმოები.

აღსანიშნავია, რომ ეს იყო (არის) გვარის არასწორი ფორმით გადმოცემა, რადგან დაბოლოება „ში“ ისედაც ასრულებდა სწორედ იმ ფუნქციას, რომ ეთქვა, „ეს ვიღაც“ „იმ ვიღაცის“ შვილია...

„ბერი“ ძველ მეგრულში ნიშნავდა შვილს, უფრო – ვაჟიშვილს; „თუთაბერი“ ნიშნავს „თუთას“ – მთავარს, მთავარ ვაჟს. კაკუბერი – კაკუს ვაჟი; ღოღობერი – ღოღოს ვაჟი; კობერი – კოს ვაჟი და ა.შ.

„ბერი-ზე“ დამთავრებულ გვარებს სამეგრელო-გურიაში დაბოლოებაზე დაემატა „ა“ ბგერა და ვთქვათ, გიგბერი განდა გიგბერია, ქურბერი – ქურბერია, სულაბერი – სულაბერია, ჩაკაბერი – ჩაკაბერია და ა.შ.

იმერეთ-გურია-რაჭა-აჭარაში „ბერი-ზე“ დამთავრებულ გვარებს ბოლოში დაემატათ „ძე“ და ვთქვათ, ღოღობერი განდა ღოღობერიძე, გიგბერი – გიგბერიძე, კობერი – კობერიძე და ა.შ არადა, „ბერი-ზე“ დამთავრებულ გვარებზე კიდევ „ძე-ს“ დამატება აბსურდული ფორმაა, ვინაიდან „ბერი“ ისედაც ნიშნავს ძეს და რას ვიღებთ, ვთქვათ, ღოღობერი-ს, ან გოგობერი-ს, ლოსაძე-ს და ა.შ.

„სკირი“ დაბოლოებას „შვილ-ს“ ნიშნავდა ძველ

მეგრულში. ამჟამად ამგვარი დაბოლოების გვარები ძალზე ცოტაა. მაგალითად: წულუ-ისკირი – წულუს შვილი, კვიკ-ვესკირი – კვიკვეს შვილი და ა.შ.

„ჭკორი“ ნიშნავს ყმას. ამ დაბოლოებისა მხოლოდ სამი გვარიღაა შემორჩენილი: გეგეჭკორი – გეგეს ყმა, ვადაჭკორია – ვადას ყმა და პაჭკორია – პას ყმა.

როგორც აღვნიშნეთ, ძველი წელთაღრიცხვის კოლხეთის (ვერისის) სამეფოში 20-ზე მეტი სხვადასხვა ტომი სახლობდა რომლებიც წარმოადგენდნენ ერთ ტერიტორიულ ჯგუფს და საუბრობდნენ მშობლიური ენის სხვადასხვა დიალექტზე. შესაბამისად, ერთი ენის სხვადასხვა დიალექტზე ერთსა და იმავე საგანს სხვადასხვა სახელი უმკვიდრდებოდა.

ძველ მეგრულში შვილს ერქვა „სქუა“, „ბერი“ და „სკირი“, მაგრამ სამეგრელოში დღეს მხოლოდ „სქუას“ ამობენ, „ბერი“ და „სკირი“ კი ლაზეთში და ჭანეთში შემოინახა, რომელიც რვა საუკუნეა მოწყდა მშობლიურ ხალხს.

სრულიად შესაძლებელია, მეგრული გვარები გაჩენილიყო იმ ეპოქაში, როდესაც მეგრულ ენას 20-ზე მეტი დიალექტი ჰქონდა და სწორედ ამიტომ მიეღო სხვადასხვა დაბოლოებები. მითუმეტეს, რომ ვერისის სამეფოში ეს ტომები ახალი წელთაღრიცხვის საწყის საუკუნეებშიც კი იყვნენ შემორჩენილები.

„ბა“ დაბოლოების გვარები ვახსენეთ – არქიმანდიტრი ანტონის XIX საუკუნის 40-იან წლებში შედგენილი დოკუმენტით ცნობილი ხდება „ბაია-სუფიქსიანი“, ამჟამად გამქრალი მეგრული გვარები: ჭანუნ-ბაია, ძინძიბაია, ვიბაია, აპბაია, ლაწიბაია, შანბაია, აკიშბაია, ტელენბაია, კავშიბაია, ტუი-ბაია, კონტბაია, ჯივისბაია, ტვიშბაია, უშობაია, ლულშ-ბაია, აშურბაია – ისინი, ყველანი ქრისტიანები არიან.

ამდენად, „ბა“ დაბოლოების წარმოშობის გვარი არ არსებობს, ყველა მათგანი სახელია, რომელიც შემდგომში განდნენ

გვარები გვარის მაწარმოებლის დართვით.

მთელ საქართველოში უამრავი სახელია რომელიც „ბა-ზე“ ბოლოვდება და შემდეგში მისგან იწარმოა გვარი. მაგალითად, ბარაბა – ბარაბაძე – ბარაბაძე; აბა – აბაიძე – აბაში – აბაშია; კობა – კობაძე – კობაზია – კობაური – კობაშვილი და ა.შ.

XX საუკუნეში, როცა გამიზნულად დაიწყო მეგრელების გააფხაზების პროცესი, ცდილობდნენ გვარებისთვის აფხაზური სტილი მიეცათ, თუმცა, როგორც ვხედავთ, გვარების მეგრული შინაარსის შეცვლა უმრავლეს გვარში შეუძლებელი აღმოჩნდა. მაგალითად, არდაა განდადეს არდაბა (ძველ მეგრულად „მზე“); თირქია – თირქბა (მეგრულად „დარტყმა“); კუჭაგა – კუჭბა („კუჭი“ მეგრული სიტყვაა); ბალია – ბაბლა („ბალი მეგრული სიტყვაა“) და ა.შ.

ერთ-ერთი ფორმა მეგრულ გვარზე დასაწყისში „ა“ ბგერის დამატება იყო, როგორც ახასიათებს აფხაზურ არსებით სახელებს, მაგრამ ცხადია, მეგრული შინაარსი ვერც ამან შეცვალა. მაგალითად, ჯინჯოლია განდადეს აჯინჯალი („ჯინჯი“ – მეგრულად, ფესვი); შხვა-ცაბაია – აშხვა-ცაგა („შხვა-ცა“ – სხვა ცა); ბულისკირია – აბულისკირი (მეგრულად – „ბულის სკირი“) და ა.შ.

სხვათაშორის, აღსანიშნავია, რომ გვარების გადაკეთების დროს, არავის გადაუკეთებია მეგრულად და აი რატომ: ფიქრობდნენ, რომ საქართველოში „ჭკმშარიტი ქართული წარმომავლობის“ მხოლოდ „ძე-ზე“ და „შვილზე“ დაბოლოებული გვარების მატარებლები არიან. ამან განაპირობა ისიც, რომ არც ერთ ებრაელს, მათ შორის სამეგრელოში მცხოვრებსაც კი, მეგრული გვარი არ აუღია. ასევე, სომხებს, რომლებმაც გვარი ქართულად გადაიკეთეს, მეგრული გვარი არ აუღიათ. როგორც ჩანს, მათ მიანდათ (მიანდათ) რომ მეგრული გვარი არ იძლეოდა სრულ გარანტიას იმისას, რომ ისინი ქართველებად აღექვათ. უფრო მეტიც – XIII-XV საუკუნეებში, ვერისის ყოფილი სამეფოს ტერიტორიაზე (იმერეთი-გურია-რაჭა-აჭარა), სადაც მეგრელების რაოდენობა 75%-მდე იყო, მეგრელებმა მასობრივად გადაიკეთეს გვარები, თუმცა მეგრული შინაარსი უცვლელი დარჩა. დღეს ამ რეგიონებში მხოლოდ 10%-მდეა შემორჩენილი მეგრული გვარები.

ცნობისათვის, ინგლისურ ენაში 500 000-მდე სიტყვაა და გინესის წიგნშია შეტანილი, მეგრულში კი მილიონობით სიტყვაა... (დემეტრა გაანათლოს ორი დიდი კოლხი სული, ბატონები კლიმენტი შელია და ანზორ შონია, რომლებთან ნაუბარიც, მოკლედ, მაგრამ მკითხველამდე მოვიტანე).

ბიორგი ჩხეიძე

„საერთო გაზეთის“ იურიდიული კონსულტაცია

„საერთო გაზეთის“ მკითხველთა შეკითხვებს პასუხობს გაზეთის იურიდიული კონსულტანტი, ადვოკატი
მიშარისა კვიციანი
ტელ.: 2 79 63 91;
0 790 60 64 69;
5 93 78 64 69

– როდის გაქარწყლდება არასრულწლოვნის ნასამართლობა?

– თქვენთვის საინტერესო საკითხს პასუხობს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის მე-12 მუხლი, რომლის შინაარსსაც წარმოგიდგენთ მთლიანად:

– მუხლი 12. არასრულწლოვნის ნასამართლობა

1. არასრულწლოვანს ნასამართლობა გაქარწყლებულად ეთვლება სასჯელის მოხდისთანავე, ხოლო პირობით მსჯავრდებისას – გამოსაცდელი ვადის გასვლისთანავე.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათი არ მოქმედებს, თუ არასრულწლოვანი კვლავ ჩაიდენს დანაშაულს. ასეთ შემთხვევაში არასრულწლოვანს ნასამართლობა გაუქარწყლდება:

ა) პირობით მსჯავრდებისას – გამოსაცდელი ვადის გასვლისთანავე;

ბ) თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქი სასჯელით მსჯავრდებისას – სასჯელის მოხდიდან 6 თვის შემდეგ;

გ) ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებისას – სასჯელის მოხდიდან 1 წლის შემდეგ;

დ) მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებისას – სასჯელის მოხდიდან 3 წლის შემდეგ;

ე) განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებისას – სასჯელის მოხდიდან 5 წლის შემდეგ.

* * *
– რა შემთხვევაში შეიძლება აღკვეთის ღონისძიების სახით დაპატიმრების გამოყენება არასრულწლოვნის მიმართ?

– თქვენთვის საინტერესო საკითხს პასუხობს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის 64-ე მუხლი, რომლის შინაარსსაც წარმოგიდგენთ მთლიანად:

მუხლი 64. პატიმრობა

1. არასრულწლოვანი ბრალდებულის მიმართ პატიმრობის, როგორც უკიდურესი ღონისძიების, გამოყენება დასაშვებია შემდეგ გარემოებათა ერთობლიობისას:

ა) სავარაუდოდ ჩადენილი დანაშაულისათვის სასჯელის სახით გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთა;

ბ) პატიმრობა ერთადერთი საშუალებაა, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ თავიდან იქნეს აცილებული არასრულწლოვანი ბრალდებულის მიმალვა, მის მიერ მართლმსაჯულების გან-

ხორციელებისათვის ან მტკიცებულებების მოპოვებისათვის ხელის შეშლა ან ახალი დანაშაულის ჩადენა;

გ) მიზანი, რომელსაც არასრულწლოვანი ბრალდებულის პატიმრობა ემსახურება, აღემატება მისი თავისუფლების ინტერესს.

2. თუ არასრულწლოვანი ბრალდებული პატიმარია, წინასასამართლო სხდომამდე მისი პატიმრობის საერთო ვადა არ უნდა აღემატებოდეს მისი დაკავების 40 დღეს. ამ ვადის გასვლის შემდეგ არასრულწლოვანი ბრალდებული უნდა გათავისუფლდეს პატიმრობიდან. თუ აღნიშნულ ვადაში წინასასამართლო სხდომა ვერ ჩატარდა, ის ტარდება საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

3. თუ არასრულწლოვანი ბრალდებულს პატიმრობა აქვს შეფარებული, მოსამართლე ვალდებულია პირველივე წინასასამართლო სხდომაზე თავისი ინიციატივით განიხილოს პატიმრობის ძალაში დატოვების აუცილებლობის საკითხი, მიუხედავად იმისა, დააყენა თუ არა მხარემ შუამდგომლობა პატიმრობის შეცვლის ან გაუქმების შესახებ. ამის შემდეგ მოსამართლე ვალდებულია თავისი ინიციატივით, ყოველ 20 დღეში ერთხელ მაინც განიხილოს პატიმრობის ძალაში დატოვების აუცილებლობის საკითხი. პატიმრობის გაგრძელების, შეცვლის ან გაუქმების საკითხის განხილვისას მტკიცების ტვირთი ბრალდების მხარეს ეკისრება.

4. არასრულწლოვანი ბრალდებულის პატიმრობის საერთო ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 6 თვეს.

* * *
– გარდამეცვალა ძმა. მისი სახლი დარჩა მის მეუღლეს და შვილს. მე, როგორც დას, მეკუთვნის თუ არა წილი?

– არა.
თქვენი ძმის პირველი რიგის მემკვიდრეები არიან მეუღლე და შვილი / ასევე, მშობლები, თუ ისინი ცოცხლები არიან. და ან ძმა არის მეორე რიგის მემკვიდრე. მეორე რიგის მემკვიდრე მემკვიდრეობის ქონებას მიიღებს მიიღებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არ არსებობენ პირველი რიგის მემკვიდრეები. აქედან გამომდინარე, თქვენ, როგორც მეორე რიგის მემკვიდრე, გარდაცვლილი ძმის სამკვიდროდან წილს ვერ მიიღებთ.

უინსტონ ლეონარდ სპენსერ ჩერჩილი - ჯანდაბანი-გაბოჭი

ჩლიქინა ბიჭუნა

უინსტონ ლეონარდ სპენსერ ჩერჩილი ქვეყანას 1874 წლის 30 ნოემბერს მოველინა ოქსფორდშირის საგრაფოს ქალას ბლანიმ-პელისში. ჩერჩილის ოჯახი ინგლისში ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილ ოჯახად ითვლებოდა – ბიჭუნას მამა მალბოროს პირველი პერტოვის ჯონ ჩერჩილის შთამომავალი იყო.

საინტერესოა უინსტონ ჩერჩილის დაბადების ისტორია. მისი დედა, რომელსაც ძალზე უყვარდა გართობა, ორსულობის მეცხრე თვეზე მეჯლისზე გაემგზავრა. ქალი სიამოვნებით ცეკვავდა, როდესაც იგრძნო, რომ სამშობიარო ტკივილები ეწყებოდა. ლედი ჩერჩილი ქალთა გასახდელში დივანზე წამოაწვინეს და იქვე გაჩნდა მილიონიანი ქონების მემკვიდრე (სწო-

ბიჭუნა ჩლიქინებდა და ენაბლე იყო, ამასთან, მას ძალზე უყვარდა ლაპარაკი. ჩერჩილი არ გამოირჩეოდა სწავლის მიმართ დიდი მონდომებით, არ უყვარდა მათემატიკა და ეს სიძულვილი მთელი ცხოვრების მანძილზე გაჰყვა. სამაგიეროდ, ბრწყინვალე მეხსიერება ჰქონდა და შესანიშნავად სწავლობდა ლიტერატურას, ინგლისურ ენასა და ისტორიას.

ბიჭუნას ბეჯითობაში ხელს უშლიდა სიზარმაცე, ამიტომ სკოლაში ჩამორჩენილ მოსწავლედ ითვლებოდა. მის მამას ეს ძალზე ადვილებდა, რადგან ინგლისში განათლება ძალზე ბევრს ნიშნავდა. მამა დარწმუნებული იყო, რომ შეილი ვერასოდეს შეძლებდა ბრწყინვალე კარიერის შექმნას და გადაწყვიტა, რომ ვაჟი პაროუს სკოლის დასრუ-

ლების შემდეგ ჩერჩილი ინდოეთში მიემგზავრება, სადაც მუშაობას იწყებს „მალაკალანდის საველე ნაწილების ისტორიაზე“ – ეს იყო მისი სერიოზული ისტორიული ნაშრომი. იქვე, ინდოეთში, უინსტონ ჩერჩილმა დაწერა თავისი ერთადერთი მხატვრული ნაწარმოები: „საგროლა, ისტორია ლაურანის რევოლუციის შესახებ“.

1899 წელს ჩერჩილმა გადაწყვიტა, თავი პოლიტიკურ ასპარეზზე მოესინჯა – მან საკუთარი კანდიდატურა წამოაყენა პარლამენტში კონსერვატიული პარტიიდან, მაგრამ წინასწარჩენო კამპანია წააგო. ჩერჩილს ფარ-ხმალი არ დაუყვარა, იგი მხიარული ბუნების ოპტიმისტი ადამიანი გახლდათ. უინსტონს ყოველთვის სჯეროდა, რომ მას შესანიშნავი მომავალი ელოდა და კვლავ პოლიტიკოსობაზე ოცნებობდა. იგი ამბობდა: „ჯობს, ახალი ამბები აკეთო, ვიდრე მათ შესახებ მოუთხორო ადამიანებს“. ჯერჯერობით კი იგი ინგლისელებისა და ბურების ომში გაემგზავრა კვლავ კორესპონდენტად. ამჯერად მას ბევრი მიმეგანცხადელის გადატანა მოუხდა. ჩერჩილი ბურებთან მოხვდა ტყვედ, რამდენიმე თვე ციხეში გაატარა და შემდეგ გაიქცა. ტყვეობას თავი სატვიტო ვაგონით დააღწია.

მომავალი პრემიერ-მინისტრი ინგლისში ნაციონალურ გმირად დაბრუნდა – იგი იყო ბრწყინვალე ჟურნალისტი და ადამიანი, რომელმაც ბევრი თავგადასავალი გადაიტანა. იმავე 1900 წელს ჩერჩილმა კვლავ წარადგინა საკუთარი კანდიდატურა საპარლამენტო არჩევნებში და ამჯერად შესანიშნავი გამარჯვება მოიპოვა. უნდა აღინიშნოს, რომ პარლამენტის ახალგაომცხვარი წევრი მხოლოდ 26 წლის იყო...

გულმა მეუღლემ მას ოთხი შვილი აჩუქა – სამი ქალიშვილი და ვაჟი...

მსოფლიო კრიზისი

1916 წელს ინგლისში მთავრობა შეიცვალა და ჩერჩილი კვლავ პოლიტიკურ მწვერვალზე აღმოჩნდა – მან დაიკავა შეიარაღების მინისტრის პოსტი. სწორედ იგი კურიერება ბრიტანული ტანკების წარმოებას.

ომის დასრულების შემდეგ ჩერჩილი თავდაცვის მინისტრად გადაიყვანეს, სადაც მის მთავარ პრობლემად იქცა ხელისუფლებაში ბოლშევიკების მოსვლა. იგი დაკვირვებით ადევნებდა თვალს ქვეყანას, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში მის თავისტიკვილად იქცევა. დიდი ხნის დაკვირვების შემდეგ მან წარმოთქვა ლეგენდარული ფრაზა: „ბოლშევიკები საკუთარ თავს უქმნიან სირთულეებს, რომლებსაც წარმატებით გადალახვენ ხოლმე“.

პოლიტიკოსის და სახელმწიფო მოღვაწის დაძაბული ცხოვრება ჩერჩილს დიდ დროს ართმევდა, მაგრამ, ამასთან, იგი ლიტერატურულ მოღვაწეობას ეწეოდა. რამდენიმე წლის განმავლობაში ჩერჩილი მუშაობდა წიგნზე „მსოფლიო კრიზისი“, რომელიც მოგვიანებით ისტორიაში საუკეთესო სამხედრო მემუარებად აღიარეს.

ნობელის პრემიის ლაურეატი

1940 წლის 10 მაისს მეფე გეორგ VI უინსტონ ჩერჩილი პრემიერ-მინისტრად დანიშნა.

პრემიერის პოსტზე მისი პირველი ნაბიჯი იყო თავდაცვის მინისტრის პოსტის დაარსება, რომელიც თვითონვე დაიკავა და გააერთიანა ფლოტის, არმიისა და სამხედრო

ლიო ომში მოკავშირეთა ჯარების მონაწილეობის საქმეში, მაგრამ ცოტა ვინმემ თუ იცის, რომ ინგლისისა და ამერიკის კავშირი ბევრად განაპირობა ჩერჩილისა და ამერიკის პრეზიდენტის ფრანკლინ რუზველტის პირადმა მეგობრობამ... მეორე მსოფლიო ომის წლებში უინსტონ ჩერჩილის მეუღლე კლემენტინა ხელმძღვანელობდა „რუსეთის დახმარების ფონდს“. იგი დაჯილდოებულია წითელი დროშის ორდენით. კლემენტინა ჩერჩილი 1945 წლის აპრილში მოსკოვშიც იყო ჩამოსული.

სტალინი და ჩერჩილი ერთმანეთს რამდენიმეჯერ შეხვდნენ – ორჯერ რუსეთში და თეირანის, იალტის და პოტსდამის კონფერენციებზე. ჩერჩილი აფასებდა სტალინის დამსახურებას პიტლერული გერმანიის ბატონობისგან მსოფლიოს გადარჩენისა და საბჭოთა კავშირის წინაშე დამსახურების გამო.

პრემიერ-მინისტრად მეორედ არჩევისას მას ჯანმრთელობის ბევრი პრობლემა ჰქონდა (ინსულტი, გულის უკმარისობა, სმენის დაქვეითება, ეჭვმა). 1953 წელს მას მარცხენამხრივი დამბლა დაემართა და თანამდებობა მხოლოდ ნომინალურად შეინარჩუნა.

1955 წლის 5 აპრილს უინსტონ ჩერჩილი ასაკისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო თანამდებობიდან გადადგა.

თადარიგში გასვლის შემდეგ ჩერჩილმა განაგრძო ლიტერატურული მოღვაწეობა და, ამასთანავე, იგი ფერწერაზეც გაიქცა. როგორც აღმოჩნდა, უინსტონ ჩერჩილს მხატვრობის დიდი ტალანტიც ჰქონდა.

ასე გაატარა უინსტონ ჩერჩილმა სიბერე – ქმნიდა მხატვრულ ნაწარმოებებს და ფერწერულ ტილოებს.

უინსტონ ჩერჩილი 90 წლის ასაკში გარდაიცვალა. მის დაკრძალვაზე ათასობით ადამიანი მივიდა. მიუხედავად იმისა, რომ მისი გარდაცვალებიდან მრავალი წელი გავიდა, მისი სახელი კვლავ XX საუკუნის სიმბოლოდ რჩება.

მოამზადა
ბელა გველმსიანი
568 90 81 22

რედ ამ მილიონებმა მისცა უინსტონ ჩერჩილს საშუალება, ზრდასრულ ასაკში ეხუმრა: „ფულის დაგროვება სასარგებლოა, განსაკუთრებით მაშინ, თუ ეს უკვე გააკეთეს თქვენმა მშობლებმა“).

აურაცხელი სიმდიდრის წყალობით ბიჭუნას გარს ეხვია საუკეთესო გუვერანტები და მასწავლებლები. მაგრამ თავის ნამდვილ მასწავლებლად პატარა უინსტონი ძიძას, ელიზაბეთ ენ ევერეტს თვლიდა, რომელიც მას პატარაობიდან ზრდიდა. ვიდრე მშობლები სტუმრად დაბრძანდებოდნენ და მეჯლისებზე ერთობოდნენ, ბიჭუნა მთელ დროს ძიძასთან ატარებდა, რომელიც ყველა ნათესავზე მეტად უყვარდა. ძიძის პორტრეტს ჩერჩილის ყველა კაბინეტში ნახავდით, მისი მამისა და დედის პორტრეტებისგან განსხვავებით...

ოჯახურმა სიმდიდრემ კარგი ნაყოფი გამოიღო – პაროუს პრივილეგიურულ სკოლაში, სადაც შეიდი წლის უინსტონი გაემგზავნეს, იგი მასწავლებლებს შესანიშნავი აღზრდით აოცებდა.

უინსტონის მომხიბლველობისა და სიმდიდრის წყალობით, არავინ აქევედა ყურადღებას მის ნაკლს –

ლების შემდეგ სამხედრო სკოლაში გაემწეებინა, რადგან იქ დიდი სწავლა-განათლება არ იყო საჭირო.

სამხედრო კორესპონდენტი

1893 წელს უინსტონ ჩერჩილი სახმელეთო ჯარების სამხედრო სასწავლებელში ჩაირიცხა, რომელიც 1895 წელს დაასრულა. იმავე წელს ახალგაზრდის ცხოვრებაში პირველი სერიოზული უსიამოვნება მოხდა – გარდაიცვალა მისი მამა და უინსტონი უბუღბული გახდა, ოჯახის უფროსის მოვალეობა ეკისრა, პარალელურად, სამხედრო სამსახურსაც ეწეოდა. ჩერჩილი ჰუსართა მეოთხე პოლის ოფიცერი იყო, მაგრამ, როგორც აღმოჩნდა, სამხედრო სამსახური მას ნაკლებად იზიდავდა. უინსტონმა იგრძნო, რომ მას სულაც არ უნდოდა ომი და ოცნებობდა საკუთარი ცხოვრებისეული შთაბეჭდილებები გაეზიარებინა სხვებისთვის. მან გადაწყვიტა, რომ თადარიგში გასულიყო და გაემგზავრა კუბაზე გაზეთ „დილივი გრაფიკის“ სამხედრო კორესპონდენტად. სწორედ კუბაზე დაიწყო სიგარის მოწევის, რაც მისი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი გახდა.

დაიწყო პოლიტიკოსის მჩქეფარე ცხოვრება თავისი სირთულეებითა და ნერვული დაძაბულობებით.

1906 წელს ჩერჩილი კონსერვატიული პარტიიდან გავიდა არსებული საგადასახადო სისტემის გამო და ლიბერალურ პარტიაში შევიდა. მალე ჩერჩილმა ვაჭრობის მინისტრის პოსტი დაიკავა. ამ თანამდებობაზე ყოფნისას მან მიაღწია სამუშაო დღის შემცირებას, მინიმალური ხელფასის ზღვარის დანიშნებას და უმუშევრობის შემწეობის გადახდას.

ინგლისმა შეიყვარა ახალგაზრდა პოლიტიკოსი, რომელიც ამასთანავე, არ იძლეოდა ბინძური სკანდალების საბაბს. 1908 წელს ჩერჩილმა ცოლად შეირთო კლემენტინა ზოზიერი, რომელთანაც ხანგრძლივი ბედნიერი ცხოვრება განვლო. ერთ-

საპაერო ძალების სამხედრო მოქმედებების ხელმძღვანელობა და კოორდინაცია

მემუარისტის უნარები ძალზე გამოადგა ჩერჩილს, როდესაც დიდი პოლიტიკური წინააღმდეგობების შემდეგ კვლავ იძულებული გახდა, თადარიგში გასულიყო. იძულებითი დასვენების პერიოდში მან დაწერა უდიდესი გამოკვლევა თავისი წინაპრის შესახებ „მალბორო: მისი ცხოვრება და დრო“. მაგრამ, როგორც კი მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო, ჩერჩილი კვლავ მთავრობაში აღმოჩნდა – კრიზისების დროს ირკვეოდა, რომ ინგლისისთვის ჩერჩილი ძალიან მნიშვნელოვანი ფიგურა იყო.

საყოველთაოდ ცნობილია ჩერჩილის როლი საბჭოთა კავშირისთვის დახმარებისა და მეორე მსოფ-

„საერთო გაზეთის“
რედაქცია დაბადების
დღეს ულოცავს
ჟურნალისტ
ჯულიეტა როგავას
და უსურვებს
ჯანმრთელობას,
ბედნიერებას, წარმატებებს
პირად და საზოგადოებრივ
ცხოვრებაში.

ISSN 2233-3983
9 772233 398001
იბეჭდება შპს „ასავალი-დასავალის“
სტამბაში. აგაპის 39.
E-mail: asavaliprint@yahoo.com